

Verslag over de solvabiliteit en de financiële positie

Ethias nv

31/12/2019

Inhoud

1.	Synthese	5
2.	Bedrijf en resultaten	7
2.1.	Activiteiten	7
2.1.1.	Strategie	7
2.1.2.	Businessplan 2020-2024	7
2.1.3.	Dividenden	8
2.1.4.	Fitch-beoordeling	8
2.1.5.	De marktomstandigheden in 2019	8
2.1.6.	Personeelsbestand	9
2.1.7.	IMA	9
2.1.8.	De vereenvoudiging van de groepsstructuur	9
2.1.9.	Overige informatie	9
2.2.	Resultaten van de verzekeringsactiviteit	10
2.2.1.	Resultaten van de verzekeringsactiviteiten Niet-Leven	10
2.2.2.	Resultaten van de verzekeringsactiviteiten Leven	10
2.2.3.	Resultaten van de beleggingen	10
2.3.	Resultaten van de andere activiteiten	11
3.	Governancesysteem	12
3.1.	Algemene informatie	12
3.1.1.	Beheers- en controle organen	12
3.1.2.	Beloning	15
3.2.	“Fit & proper”-vereisten	15
3.2.1.	Beschrijving van de vereisten	15
3.2.2.	Beoordelingsproces	16
3.3.	Risicobeheersysteem en ORSA	16
3.3.1.	Risicobeheersysteem	16
3.3.2.	Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (ORSA)	22
3.4.	Internecontrolesysteem	23
3.4.1.	Internecontrolesysteem	23
3.4.2.	Compliancefunctie	24
3.5.	Interne auditfunctie	26
3.5.1.	Taken	26
3.5.2.	Auditcharter	26
3.6.	Actuariële functie	27
3.7.	Uitbesteding	27
3.7.1.	Essentiële elementen van het uitbestedingsbeleid	27
3.7.2.	Uitbesteding van informaticadiensten	28
4.	Risicoprofiel	29
4.1.	Verzekeringstechnisch risico	29
4.1.1.	Blootstelling aan het verzekeringstechnische risico	29

4.1.2.	<i>Concentratie van het verzekeringstechnische risico</i>	29
4.1.3.	<i>Gevoeligheid aan het verzekeringstechnische risico</i>	30
4.1.4.	<i>Vermindering van het verzekeringstechnische risico</i>	30
4.2.	Marktrisico	31
4.2.1.	<i>Blootstelling aan het marktrisico</i>	31
4.2.2.	<i>Blootstelling aan het renterisico</i>	32
4.2.3.	<i>Blootstellingen aan het spreadrisico</i>	33
4.2.4.	<i>Concentratie van het marktrisico</i>	34
4.2.5.	<i>Gevoeligheid aan het marktrisico</i>	35
4.2.6.	<i>Methodes om het marktrisico te verminderen</i>	35
4.3.	Kredietrisico	36
4.3.1.	<i>Blootstelling aan het kredietrisico</i>	36
4.3.2.	<i>Methodes om het kredietrisico te verminderen</i>	36
4.4.	Liquiditeitsrisico	36
4.4.1.	<i>Blootstelling aan het liquiditeitsrisico</i>	36
4.4.2.	<i>Gevoeligheid aan het liquiditeitsrisico</i>	38
4.4.3.	<i>Methodes om het liquiditeitsrisico te verminderen</i>	38
4.4.4.	<i>Verwachte winst inbegrepen in de toekomstige premies</i>	38
4.5.	Operationeel risico	38
4.5.1.	<i>Blootstelling aan het operationele risico</i>	38
4.5.2.	<i>Concentratie van het operationele risico</i>	40
4.5.3.	<i>Methodes om het operationele risico te verminderen</i>	40
4.6.	Overige belangrijke risico's	40
4.7.	Overige materiële informatie over het risicoprofiel	41
5.	Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	43
5.1.	Waardering van de activa	43
5.1.1.	<i>Waardering van de financiële activaportefeuille</i>	43
5.1.2.	<i>Waardering van de overige passiva</i>	44
5.2.	Waardering van de technische voorzieningen	45
5.2.1.	<i>Waardering van de best estimates Leven</i>	45
5.2.2.	<i>Waardering van de Best Estimates Niet-Leven en Ziektekostenverzekering</i>	49
5.2.3.	<i>Waardering van de risicomarge</i>	53
5.2.4.	<i>Volatiliteitsaanpassing</i>	53
5.3.	Waardering van de overige passiva	54
5.3.1.	<i>Voorwaardelijke verplichtingen</i>	54
5.3.2.	<i>Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen</i>	54
5.3.3.	<i>Pensioenvoorzieningen</i>	54
5.3.4.	<i>Deposito's van herverzekeraars</i>	54
5.3.5.	<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	54
5.3.6.	<i>Overige schulden en overige verplichtingen</i>	55
5.3.7.	<i>Achtergestelde verplichtingen</i>	55
5.4.	Bijlagen	55
5.4.1.	<i>Vergelijkende balans S2 12/2018 - 12/2019</i>	55

5.4.2.	<i>lans S2 versus BGAAP 12/2019</i>	56
6.	Kapitaalbeheer	57
6.1.	Eigen vermogen	57
6.1.1.	<i>Samenstelling van het beschikbaar eigen vermogen</i>	57
6.1.2.	<i>Samenstelling van het eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de SCR</i>	57
6.1.3.	<i>Dekking van de solvabiliteitskapitaalvereiste</i>	58
6.1.4.	<i>Opbouw van het eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de MCR</i>	58
6.1.5.	<i>Dekking van het minimumkapitaalvereiste</i>	58
6.1.6.	<i>Verschillen tussen het eigen vermogen in BGAAP en in Solvabiliteit II</i>	58
6.2.	SCR & MCR	59
6.2.1.	<i>Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en minimumkapitaalvereiste (MCR)</i>	59
6.2.2.	<i>Solvabiliteitskapitaalvereiste per risicomodule</i>	59
6.2.3.	<i>Gebruik van vereenvoudigde berekeningen</i>	60
6.2.4.	<i>Gebruik van parameters die specifiek zijn voor de onderneming</i>	60
6.2.5.	<i>Gegevens die door de onderneming worden gebruikt om de MCR te berekenen</i>	60
6.3.	Gebruik van de ondermodule "aandelenrisico" op basis van de looptijd in de berekening van de SCR 60	
6.4.	Verschillen tussen de standaardformule en alle gebruikte interne modellen	60
6.5.	Niet-naleving van de MCR en niet-naleving van de SCR	60
7.	Modellen voor kwantitatieve gegevens	61
7.1.	Balans.....	62
7.2.	Premies, schaden en kosten, per branche	64
7.3.	Premies, schaden en kosten, per land.....	66
7.4.	Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering	68
7.5.	Technische voorzieningen - schadeverzekering.....	69
7.6.	Schaden uit hoofde van schadeverzekering.....	71
7.7.	Effect van de langetermijngarantiemaatregelen en overgangmaatregelen	73
7.8.	Eigen vermogen	74
7.9.	Standaardformule voor de solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen	77
7.10.	Minimumkapitaalvereiste - Zowel levens- als schadeverzekeringsactiviteiten.....	79

1. Synthese

Om de groep te vereenvoudigen werd Vitrufin nv, de holding die 100% van Ethias nv in handen heeft, vereffend op 25 oktober 2019.

In een snel veranderende omgeving heeft Ethias een strategisch programma aangenomen met als doel haar positionering te versterken als nr. 1 directe verzekeraar, nr. 1 digitale verzekeraar en marktleider voor de openbare Collectiviteiten. Dankzij dit ambitieuze programma zal Ethias het hoofd kunnen bieden aan de vele uitdagingen die onze sector te wachten staan: sterke concurrentie, nieuwe spelers, moeilijke macro-economische context, maatschappelijke verstoringen, nieuwe consumentengewoonten, technologische vooruitgang en uitdagingen, ... In deze context werd de organisatie in 2019 versterkt, waarbij de nadruk ligt op een aantal prioriteiten: verbetering van de rentabiliteit, digitale groei, nieuwe diensten, kostenbeheersing.

De strategische krachtlijnen van de onderneming zijn gebaseerd op 3 pijlers: digitaal, direct en versterking van het partnership met de openbare collectiviteiten, gekoppeld aan een permanent streven naar innovatie ten dienste van de klant.

In 2019 realiseerde Ethias een nettoresultaat van 190 miljoen euro, dit is een stijging van 12% ten opzichte van vorige boekjaar dankzij de gunstige prestaties van de activiteiten Leven.

De resultaten van de activiteiten Niet-Leven particularieren zijn uitstekend, terwijl de resultaten van de collectiviteiten en ondernemingen gekenmerkt werden door een daling van de rentabiliteit. De activiteiten Leven hebben zeer goed gepresteerd.

Het globale incasso bedraagt 2.671 miljoen euro, dit is een daling van 1% lager ten opzichte van het incasso van 2018 die het resultaat is van een groei van 3% in Niet-Leven en een daling van 5% in Leven. De incassodaling van de activiteiten Leven (-5%) is het gevolg van een ritmeverschil in de premiebetalingen van de pensioenverzekeringen. Deze resultaatsdaling in Niet-Leven wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de uitstekende prestaties op de financiële activa, die voornamelijk voortvloeien uit de gerealiseerde meerwaarden op vastgoed en aandelen.

De Solvency II-ratio bedraagt 191% eind 2019 (zonder dividenduitkering zoals gevraagd door toezichthouders) (tegenover een solvabiliteitsratio van 181% eind 2018 na aftrek van het dividend).

Ethias nv berekent haar solvabiliteitsniveau in Solvency 2 aan de hand van de standaardformule, zonder gebruik te maken van de overgangsmaatregelen op lange termijn.

Deze prestatie werd benadrukt door het ratingbureau Fitch Ratings. De IFS-rating van Ethias ("Insurer Financial Strength"), die in januari al was opgewaardeerd van BBB+ naar A- (Strong with positive outlook), werd bevestigd en de outlook werd in augustus 2019 verhoogd van stabiel naar positief. In maart 2020, na onderzoek ivan de macro-economische situatie en de vooruitzichten voor veel bedrijven n.a.v. de Covid-19-gezondheids crisis, in het kader van zijn "event driven" ratingcomité, besloot het agentschap om de A-rating van Ethias te herzien van positief naar stabiel.

Ethias nv is vooral blootgesteld aan het marktrisico; in het bijzonder aan het spreadrisico, via haar portefeuille die grotendeels belegd is in obligaties, en aan het renterisico, wegens haar verzekeringsverplichtingen Leven op lange termijn. Rentegevoeligheid blijft onder controle.

Nu we geconfronteerd worden met de Covid-19-pandemie, zien we allen het belang in van de uitdagingen op het gebied van preventie en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor bedrijven.

We beseffen ook goed hoe ons unieke model van directe en digitale verzekeraar ons in staat stelt om deze crisis met vastberadenheid aan te pakken zodat we 24/7 ten dienste van onze klanten kunnen blijven staan. Ethias was op technisch en technologisch vlak voorbereid en kon onmiddellijk:

- vrijwel al haar werknemers van thuis uit laten werken en zo hun veiligheid en die van hun gezinsleden verzekeren;
- een ononderbroken dienstverlening aan haar klanten garanderen door voorrang te geven aan al haar digitale tools (website, klantenzone, online verkoop, live chat) en door de beschikbaarheid van haar Contact Centers uit te breiden.

Gezien de ernst van de situatie heeft Ethias onmiddellijk haar verantwoordelijkheid genomen en haar krachten op meerdere domeinen gebundeld. Op gezondheidsvlak verleende zij noodhulp aan het Rode Kruis en aan Artsen zonder Grenzen (AZG) en verspreide zij hun oproep voor donaties. Wat de economische nood betreft, werden een reeks uitzonderlijke maatregelen genomen, zowel individueel als sectoraal, om burgers en bedrijven die financieel worden getroffen door de crisis te helpen. Wat betekent dit concreet? We hebben de terugvordering van premies stopgezet, de geplande tariefherzieningen uitgesteld, de betaling van premies voor een aantal contracten tot 30 september uitgesteld, de dekking van collectieve contracten voor personen in technische werkloosheid gehandhaafd, bepaalde contracten voor ondernemingen met stopgezette activiteiten opgeschort, de premies voor geannuleerde evenementen terugbetaald en ook de dekkingen in Arbeidsongevallen en Burgerlijke Aansprakelijkheid uitgebreid naar alle vrijwilligers die zich inzetten voor onze verzekerden in eerste lijn (ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, gemeenten, OCMW's, Politie, Rode Kruis, AZG ...). Ethias heeft ook een solidariteitsapplicatie (App4You) ontwikkeld om contacten mogelijk te maken tussen vrijwilligers en personen die hulp nodig hebben, hoe divers die ook is.

Op het moment dat dit verslag wordt opgesteld, kunnen de gevolgen van de pandemie op de onderneming niet met nauwkeurigheid worden ingeschat. Hoewel deze gebeurtenis geen impact heeft op de jaarrekening van Ethias NV op 31 december 2019, zou ze evenwel een potentieel aanzienlijke impact kunnen hebben op de solvabiliteit van de onderneming,

alsook op haar technische en financiële resultaten, afhankelijk van de economische impact van deze crisis. Op basis hiervan, en volgend op de circulaire NBB_2020_012 van 7 april 2020, zal de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van 20 mei 2020 voorstellen om geen dividenden toe te kennen en het resultaat van het boekjaar toe te wijzen aan de overgedragen winst.

De solvabiliteit van Ethias nv op 31 december 2019 bedraagt 191% en biedt aldus een solide basis om deze crisis te weerstaan. Bovendien wordt de situatie nauwlettend opgevolgd door het management, dat er voortdurend op toeziet dat het beste antwoord wordt gegeven op nieuwe informatie. In dat verband blijven we vertrouwen in de soliditeit van Ethias in deze specifieke context.

Als verzekeraar, investeerder, maatschappelijke speler en ondernemer zal Ethias alles in het werk blijven stellen om de negatieve gevolgen van deze wereldwijde catastrofe voor haar verzekerden en de Belgische samenleving te helpen verminderen.

2. Bedrijf en resultaten

2.1. Activiteiten

2.1.1. Strategie

In een snel veranderende omgeving heeft Ethias een strategisch programma aangenomen met als doel haar positionering te versterken als nr. 1 directe verzekeraar, nr. 1 digitale verzekeraar en marktleider voor de openbare Collectiviteiten.

Dankzij dit ambitieuze programma zal Ethias het hoofd kunnen bieden aan de vele uitdagingen die onze sector te wachten staan: sterke concurrentie, nieuwe spelers, moeilijke macro-economische context, maatschappelijke verstoringen, nieuwe consumentengewoonten, technologische vooruitgang en uitdagingen, ..

In deze context werd de organisatie in 2019 versterkt, waarbij de nadruk ligt op een aantal prioriteiten: verbetering van de rentabiliteit, digitale groei, nieuwe diensten, kostenbeheersing.

Onze missie: “de verzekering vereenvoudigen om u zekerheid, gemoedsrust en ondernemingsvrijheid te bieden, met innovatieve producten en diensten. Als partner van uw dagelijks leven stellen wij onze expertise en ons dynamisme tot uw dienst”. Onze adviseurs, inspecteurs, preventiemedewerkers ... zijn de belangrijkste ambassadeurs van deze missie, als partners van het dagelijkse leven van onze klanten.

Onze visie: de klantervaring verrijken via ons gamma van innovatieve producten en diensten, ons distributiemodel omnichannel en de voortdurende innovatie in onze processen en oplossingen. Onze visie is gebaseerd op de hoofdthema's “mobiliteit”, “gezondheid” en “vergroezing”.

2.1.2. Businessplan 2020-2024

De strategische krachtlijnen van de onderneming zijn gebaseerd op 3 pijlers: digitaal, direct en versterking van het partnership met de openbare collectiviteiten, gekoppeld aan een permanent streven naar innovatie ten dienste van de klant.

Activiteiten Niet-Leven

In **B2C** zal de nadruk liggen op:

- Versnelling van de digitale initiatieven: vereenvoudiging van producten en processen, verbetering van de klantervaring (customer experience) in het digitale kanaal, Auto on Mobile, self-servicing, enz.
- Innovatie: met name dankzij het partnerschap met IMA

In **B2B** zijn de prioriteiten:

- Bescherming van de portefeuille “openbare sector” en de ontwikkeling van de socialprofitsector
- Ontwikkeling van nieuwe producten en diensten
- Sanering van de portefeuille
- Sanering van de relatie met bepaalde makelaars

Activiteiten Leven

De activiteit Leven vertegenwoordigt nu 50% van onze business. Met de invoering van het nieuwe directie Leven heeft Ethias zich de middelen verschaft om pensioenoplossingen te bieden aan al onze klanten en hen te begeleiden in hun keuzes voor de 1e, 2e en 3e pijler.

De prioritaire krachtlijnen zullen zijn:

- Een aanpassing van het aanbod, aangestuurd door een langerenteomgeving (financiële strategie)
- Een consolidatie van onze positie als partner op het gebied van pensioenbeheer voor de publieke sector
- Een sanering en optimalisatie van de tweede pijler
- De ontwikkeling van alternatieve oplossingen en nieuwe producten: Tak 23-gamma, pensioenfondsaanbod, enz.
- Het aanbod van digitale oplossingen.

Kostenbeheersing

Het programma CommIT zal gebaseerd zijn op de implementatie van een nieuw bedrijfsmodel op technologisch vlak, dat het mogelijk maakt om de bedrijfsbehoeften te ondersteunen en tegelijkertijd de run- en buildkosten in IT te beheersen. Daarnaast zullen verschillende actieplannen worden uitgerold om de automatisering van sommige van onze activiteiten (AI, robotica, digitalisering, ...) te versnellen, om zo de klantervaring te verbeteren.

2.1.3. Dividenden

Op 7 april 2020 heeft de NBB, in overeenstemming met de EIOPA-aanbevelingen van 17 maart en 2 april, naar aanleiding van de Covid-19-crisis, een circulaire uitgebracht waarin zij alle verzekeringsmaatschappijen vraagt om de discretionaire dividenduitkeringen tijdelijk op te schorten tot 1 oktober. Bijgevolg zal de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van 20 mei 2020 voorstellen om geen dividenden toe te kennen en het resultaat van het boekjaar toe te wijzen aan de overgedragen winst.

2.1.4. Fitch-beoordeling

Op 22 januari 2019 heeft het ratingagentschap Fitch de IFS-rating ("Insurer Financial Strength") van Ethias nv verhoogd van BBB+ (Good - Outlook positive) naar A- (Strong - Outlook stable). Die rating geeft de beoordeling van de financiële soliditeit van Ethias weer.

Op 13 augustus bevestigt Fitch de rating 'A-' van Ethias en verhoogt de outlook van stabiel naar positief. De bevestiging van de rating bewijst de financiële soliditeit van Ethias, haar goede rentabiliteit en haar sterk businessmodel. Het positieve vooruitzicht weerspiegelt de verwachtingen van Fitch dat de onderneming een solide niveau van kapitalisatie zal handhaven in 2019. Fitch benadrukt in zijn persbericht dat Ethias blijf van stabiliteit blijft geven na de uitvoering van een meerjarenactieplan dat haar kapitalisatie, haar financiële flexibiliteit en het beheer van haar ALM-risico's (Asset & Liability Management) heeft weten te versterken. Fitch meldt dat het strategisch plan van Ethias erop gericht is haar positie te versterken als leader in directe en digitale verzekeringen en voor de openbare sector, wat de 3 competitieve voordelen van Ethias zijn.

In maart 2020, na een onderzoek van de macro-economische situatie en de vooruitzichten van veel bedrijven n.a.v. de Covid-19-gezondheids crisis, in het kader van zijn "event driven" ratingcomité, besloot het agentschap om de ratings van een hele reeks bedrijven met positieve outlook te verlagen naar stabiele outlook. In deze context verandert de A-rating van Ethias dus van een positieve outlook naar een stabiele outlook.

2.1.5. De marktomstandigheden in 2019

2019 werd gekenmerkt door een wereldwijde economische groeivertraging en uiteenlopende prestaties op de financiële markten. Het voorbije jaar stond vooral in het teken van (geo)politieke onzekerheden, zoals de handelsoorlog tussen China en de VS en de onzekerheid rond de brexit.

In deze context heeft het IMF zijn groeiprognoses voor de wereldeconomie in 2019 en 2020 verder verlaagd (3% in 2019, de slechtste prognose sinds 2008, en 3,4% in 2020). De eurozone is, samen met de groeilanden, een van de oorzaken van de wereldwijde economische vertraging. Deze situatie zou in 2020 nog verder kunnen verslechteren. In Europa is er in 2019 een duidelijke groeivertraging, vooral in Italië en Duitsland, die gepaard gaat met een daling van de indicatoren van het ondernemersvertrouwen en een industriële productie die verder afneemt. Toch blijft de consumptie van de huishoudens stabiel en blijft de werkloosheidsgraad dalen, maar trager dan in de voorgaande jaren.

In de Verenigde Staten blijven de consumptie en de diensten, die een groot deel van de Amerikaanse economie vertegenwoordigen, de economie ondersteunen. Aan de andere kant neemt het aandeel van de investeringen en de export af. Vooral de onzekerheid over de lopende handelsoorlog en de zwakte van de industriële sector hebben de voorbije maanden een negatieve invloed gehad op de economische cijfers.

In deze economische context, en bij gebrek aan inflatie, zijn de centrale banken voorzichtig gebleven. In 2019 heeft de Fed haar richtrente drie keer verlaagd met 25 basispunten, waardoor deze weer tussen de 1,50%-1,75% ligt. De ECB liet haar tarieven ongewijzigd (0%), maar bevestigde in september het arsenaal aan monetaire stimuli ondanks een grote interne verdeeldheid. De nettoaankopen werden hervat op grond van de Quantitative Easing voor een maandelijks bedrag van 20 miljard euro en wel met ingang van 1 november 2019. In de toekomst zullen de centrale banken waarschijnlijk meer druk uitoefenen op de regeringen om aan te sluiten bij monetaire beleid door een soepeler begrotingsbeleid te voeren.

In deze context van gemengde macro-economische cijfers en aanhoudende politieke spanningen zijn de obligatierendementen op de financiële markten sterk gedaald, met een dieptepunt in augustus, en bereikte de 10-jarige Bund -0,71 % (een historisch dieptepunt). De 10-jarige OLO-rente zakt dan weer van 0,78 % begin januari naar een dieptepunt van -0,39 % in augustus. Uiteindelijk sloot hij sloot het jaar net boven de 0% af, met name 0.09%.

In de perifere landen was er ook sprake van een neerwaartse trend. Portugal en Spanje profiteerden van hun gunstige economische resultaten en van de positieve commentaren van de ratingagentschappen. Als gevolg hiervan daalden hun risicopremies in 2019. Ondanks de politieke instabiliteit in Italië daalde de 10-jarige rente verder tot 1,41% aan het einde van het jaar (tegen 2,74% eind 2018).

De beursprestaties van de aandelen over het jaar 2019 zijn indrukwekkend: +24,78% voor de Euro Stoxx 50 (CAC40: +26,37%, DAX: +25,48%, FTSE MIB: +28,28%, BEL20: +21,96%, IBEX: +11,82%), +28,88% voor de S&P, +35% voor de Nasdaq. De steun van de centrale bank en de uitwisselingen in de handelsbesprekingen tussen China en de Verenigde

Staten waren de belangrijkste “marktdrivers”; net zoals de onzekerheden rond de brexit en verslechtering van de industrie op wereldvlak.

De steeds terugkerende dreigingen en de beslissingen van China en de Verenigde Staten om douanerechten in te voeren zorgden immers met tussenpozen (in mei en augustus) voor spanningen op de aandelenmarkten; de vrees dat een escalatie van de douanerechten een sterke impact zou hebben op de wereldeconomie leidde tot minicorrecties op de Eurostoxx50-index (-6,66% in mei, -5,94% in augustus). Het heeft uiteindelijk twaalf maanden geduurd om tot een eerste overeenkomst te komen. Hierin staat dat de Verenigde Staten hun heffingen op bepaalde Chinese importproducten zullen verlagen in ruil voor de aankoop van Amerikaanse producten door China in de komende twee jaar. In Europa waren het de politieke bezorgdheid over "harde brexit" en de politieke onrust in Italië die voor ongerustheid bij de investeerders zorgden. De afwijking van een brexit zonder akkoord deed de rust terugkeren op de markten.

2.1.6. Personeelsbestand

Ethias nv ging van 1.728.50 VTE's op 31/12/2018 naar 1.747 VTE's op 31/12/2019.

2.1.7. IMA

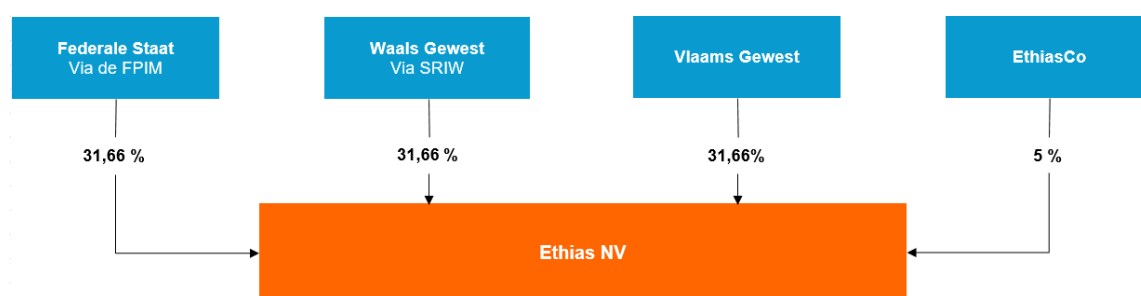
Op 4 december 2019 heeft Ethias de deelnemingsoperatie in IMA Benelux, een bedrijf dat sinds 2001 gespecialiseerd is in het beheer van bijstandsdossiers, afgerond via de ondertekening van een overeenkomst met de Groepen IMA en P&V.

Sinds 1 januari 2020 is Ethias dus voor 33% aandeelhouder zijn in IMA Benelux (naast P&V en Groupe IMA). Deze overeenkomst geeft dus een echte boost aan de ambities van Ethias, en in het bijzonder aan het merk Ethias Assistance, inzake het aanbod van innovatieve diensten.

2.1.8. De vereenvoudiging van de groepsstructuur

Om de groep te vereenvoudigen werd Vitrufin nv, de holding die 100% van Ethias nv in handen heeft, vereffend op 25 oktober 2019. De vier aandeelhouders, namelijk de Federale Staat (31,66%), het Waals Gewest (31,66%), het Vlaams Gewest (31,66%) en EthiasCo (5%), hebben nu een rechtstreekse participatie in Ethias nv.

De structuur van de groep ziet er vandaag als volgt uit:

2.1.9. Overige informatie

De toezichtautoriteit belast met de financiële controle van Ethias nv is de Nationale Bank van België (Berlaimontlaan 14 - 1000 Brussel).

De Commissaris van Ethias nv is PwC Bedrijfsrevisoren bcvba (Woluwe Garde, Woluwedal 18 - 1932 Sint-Stevens-Woluwe), vertegenwoordigd door Kurt Cappoen, erkend revisor.

2.2. Resultaten van de verzekeringsactiviteit

In 2019 bedroeg het nettoresultaat 190 miljoen euro, dit is een stijging van 12% ten opzichte van 2018 dankzij de gunstige prestaties van de activiteiten Leven.

De resultaten van de activiteiten Niet-Leven particulieren zijn uitstekend, terwijl de resultaten van de collectiviteiten en ondernemingen gekenmerkt werden door een daling van de rentabiliteit. De activiteiten Leven hebben zeer goed gepresteerd.

Het globale incasso bedraagt 2.671 miljoen euro. Niet-Leven stijgt met 3% ten opzichte van 2018. De incassodaling van de activiteiten Leven (-5%) is het gevolg van een ritmeverschil in de premiebetalingen van de pensioenverzekeringen.

2.2.1. Resultaten van de verzekeringsactiviteiten Niet-Leven

Het resultaat van de activiteiten Niet-Leven bedraagt 116 miljoen euro.

Het incasso bedraagt 1.419 miljoen euro, dit is een stijging met 3% ten opzichte van 2018. Dit bedrag wordt als volgt verdeeld tussen de segmenten Particulieren en Collectiviteiten en Ondernemingen:

- Het incasso Particulieren stijgt met 1% ten opzichte van 2018 en bedraagt 582 miljoen euro;
- Het incasso Collectiviteiten en Ondernemingen bedraagt 837 miljoen euro en stijgt met 4% ten opzichte van 2018, met name dankzij de ontwikkeling van de makelaardij.

De operationele gecombineerde netto-ratio bedraagt 97% en wordt beïnvloed door de schadelast in het segment Collectiviteiten en Ondernemingen, voornamelijk als gevolg van de slechte prestaties van een internationale activiteitenportefeuille die in run-off is gesteld.

2.2.2. Resultaten van de verzekeringsactiviteiten Leven

Het resultaat van de activiteiten Leven bedraagt 103 miljoen euro.

Het incasso op eind 2019 daalt met 5% ten opzichte van 2018 en bedraagt 1.251 miljoen euro, waarvan 51 miljoen euro in Particulieren en 1.200 miljoen euro in Collectiviteiten en Ondernemingen.

Het incasso in Leven Particulieren daalt met 7% ten opzichte van 2018.

Het incasso Leven Collectiviteiten en Ondernemingen daalt met 5% ten opzichte van 2018, voornamelijk in 1e pijler (daling van de koopsommen).

Het uitstekende resultaat van de activiteiten Leven in 2019 wordt voornamelijk verklaard door niet-recurrente financiële inkomsten (meerwaarden gerealiseerd op de verkoop van vastgoed en aandelen).

Dankzij deze goede resultaten kon de voorziening voor winstdeelnemingen (zonder taksen) worden gedoteerd met 50 miljoen euro (versus 42 miljoen in 2018 voor de segmenten Leven & Overlijden), voornamelijk op de gekantonnerde fondsen van de 1e pijler.

2.2.3. Resultaten van de beleggingen

De netto financiële opbrengsten 2019, opgenomen in de rubrieken opbrengsten en lasten van beleggingen van de jaarrekeningen BGAAP bedragen 419 miljoen euro tegen 405 miljoen euro in 2018.

Zij zijn samengesteld uit de volgende hoofdelementen:

In duizend euro	2019	2018
Netto financiële opbrengsten van de beleggingen, zonder tak 23	450.857	410.396
<i>Recurrent</i>	384.385	407.132
<i>Niet-recurrent</i>	66.472	3.264
Opbrengsten met betrekking tot de financiële herverzekering	18	1
Netto financiële opbrengsten van de beleggingen in tak 23	6.307	33.241
Financiële lasten van de leningen en overige financiële schulden	-25.728	-27.439
Overige opbrengsten en financiële lasten	-12.181	-10.969
Totaal	419.273	405.230

De netto financiële opbrengsten van de beleggingen per grote activaklassen worden hieronder gedetailleerd:

In duizend euro	2019	2018
Obligaties	323.067	352.255
<i>Recurrent</i>	320.127	340.774
<i>Niet-recurrent</i>	2.940	11.481
Aandelen & participaties	47.678	17.204
<i>Recurrent</i>	25.405	34.624
<i>Niet-recurrent</i>	22.273	-17.420
Onroerend goed & leningen	83.972	48.662
Derivaten & voorzieningen	557	-3.348
Geldmiddelen & kasequivalent	-4.417	-4.377
Totaal	450.857	410.396

2.3. Resultaten van de andere activiteiten

In 2019 toont het niet-technisch resultaat vóór belastingen een negatieve bijdrage van 19 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de last voor achtergestelde leningen, tegenover een positieve bijdrage van 6 miljoen euro in 2018. De belastinglast voor het boekjaar bedraagt 9 miljoen euro, als gevolg van het gebruik van uitgestelde fiscale verliezen en de aftrek voor innovatie-inkomsten.

3. Governancesysteem

3.1. Algemene informatie

3.1.1. Beheers- en controle organen

Ethias wil een doeltreffend en voorzichtig beleid bevorderen en ziet er dus op toe dat er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds de effectieve leiding van de verzekeringsonderneming, die verzekerd wordt door het Directiecomité, en anderzijds de controle van deze leiding, waarvoor de Raad van bestuur verantwoordelijk is.

3.1.1.1. Raad van bestuur

Taken

De Raad van bestuur bepaalt de algemene strategie, de belangrijkste beleidslijnen van de onderneming op het governance- en risicovlak alsook het integriteitsbeleid. Hij neemt ook het toezicht op de activiteiten van de onderneming op zich en evalueert regelmatig de doeltreffendheid van het governancesysteem.

Minstens een keer per jaar gaat hij de goede werking na van de vier onafhankelijke controlefuncties en ziet erop toe dat, op basis van het periodiek verslag van het directiecomité, dit laatste de nodige maatregelen neemt om mogelijke tekortkomingen te verhelpen.

De raad evalueert regelmatig de algemene principes van het beloningsbeleid en ziet toe op de invoering ervan.

Bovendien controleert hij regelmatig of de onderneming over een doeltreffende interne controle beschikt op het vlak van de betrouwbaarheid van de rapportering inzake financiële informatie.

Hij superviseert de beslissingen van het Directiecomité, neemt kennis van de belangrijke vaststellingen opgesteld door de onafhankelijke controlefuncties, de commissaris, de NBB en het FSMA, bepaalt welke acties moeten worden ondernomen naar aanleiding van de aanbevelingen van de interne audit en ziet er vervolgens op toe dat deze tot een goed einde worden gebracht.

Samenstelling

De raad van bestuur telt 16 bestuurders waaronder 4 uitvoerende bestuurders, 4 onafhankelijke bestuurders die beantwoorden aan de criteria van artikel 526ter van het wetboek van de vennootschappen en 5 vrouwen (toepassing, op vrijwillige basis, artikel 518bis van het wetboek van vennootschappen met betrekking tot het geslacht van de bestuurders).

De samenstelling van de Raad van bestuur leeft overigens de taalpariteit na.

De maximumleeftijd van elk van de bestuurders mag niet meer dan zeventig jaar zijn. Elke bestuurder wordt van rechtswege geacht zijn ontslag te nemen op de datum van zijn 70ste verjaardag.

Het bestuurdersmandaat heeft een duur van 6 jaar en is hernieuwbaar.

De Raad van bestuur benoemt een voorzitter onder de bestuurders die geen leden van het Directiecomité zijn.

3.1.1.2. Gespecialiseerde comités van de Raad van bestuur

Audit- en risicocomité

De Raad van bestuur heeft op 19 februari 2009 in zijn midden een Audit- en Risicocomité opgericht.

Taken

Om de doeltreffendheid van het toezicht op de activiteiten van de onderneming door de Raad van bestuur te versterken is het Audit- en Risicocomité belast met de opvolging van het proces inzake uitwerking en controle van de financiële informatie, de opvolging van de doeltreffendheid van de internecontrole- en risicobeheersystemen alsook de opvolging van de interneauditfunctie en de activiteiten ervan.

Het comité adviseert de Raad van bestuur over de aspecten inzake de definiëring en de controle op de uitvoering van de strategie en het risicotolerantieniveau, zowel vandaag als in de toekomst, en staat de Raad van bestuur bij in het toezicht op de werking van de risicobeheerfunctie.

Het comité voert de monitoring uit van de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde rekening, met inbegrip van de opvolging van de vragen en aanbevelingen geformuleerd door de erkend commissaris;

De verantwoordelijkheden van het comité zijn beschreven in het huishoudelijk reglement van het Audit- en Risicocomité, dat op 22 november 2018 door de Raad van bestuur werd goedgekeurd.

Samenstelling

Het audit- en risicocomité is samengesteld uit minstens drie bestuurders die geen leden van het Directiecomité zijn, waarvan het merendeel onafhankelijk is in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen (zie hierboven).

Onder hen wordt een voorzitter benoemd.

Het Audit- en Risicocomité is momenteel samengesteld uit 5 niet-uitvoerende bestuurders, van wie er 3 onafhankelijk zijn.

Enkel de leden hebben het recht om deel te nemen aan de vergaderingen van dit comité. Externe personen worden evenwel, op beslissing van de voorzitter, toegelaten op de zittingen wanneer het dossier dit vereist.

Benoemings- en remuneratiecomité

Op 19 februari 2009 werd binnen de Raad van bestuur een benoemings- en remuneratiecomité opgericht. Dit comité was oorspronkelijk gemeenschappelijk voor Vitrufin en Ethias.

Op 4 juli 2014 werd beslist om voor elk van de vennootschappen een Benoemings- en Remuneratiecomité op te richten.

Een nieuw huishoudelijk reglement werd goedgekeurd op 22 november 2018.

Taken

Het Benoemings- en Remuneratiecomité staat de Raad van bestuur en het Directiecomité bij in de evaluatie en de adviezen of beslissingen over de benoeming van de bestuurders, de leden van het directiecomité en de verantwoordelijken van de onafhankelijke controlefuncties. Het comité adviseert ook de Raad van bestuur op het vlak van bezoldiging.

De verantwoordelijkheden van het comité zijn beschreven in het huishoudelijk reglement van het Benoemings- en Remuneratiecomité, dat op 22 november 2018 door de Raad van bestuur werd goedgekeurd.

Samenstelling

Het Benoemings- en Remuneratiecomité is samengesteld uit minstens 3 niet-uitvoerende bestuurders, van wie er minstens één onafhankelijk is in de zin van artikel 526ter van het Wetboek der Vennootschappen. Het comité wordt voorgezeten door de voorzitter van de Raad van bestuur.

3.1.1.3. Directiecomité

Taken

(1) Het Directiecomité staat in voor de concrete leiding van de activiteiten van Ethias, in het kader van de strategie die is vastgelegd door de Raad van bestuur.

Het voert de door de Raad van bestuur vastgelegde strategie en goedgekeurde beleidslijnen door er concreet gestalte aan te geven in processen en procedures

Het staat in voor de leiding van het bedrijf overeenkomstig de vastgestelde strategische doelstellingen en met inachtneming van de door de Raad van bestuur vastgelegde risicotolerantielimiten;

Het Directiecomité superviseert de operationele directies en ziet toe op de naleving van de aan het comité toegekende bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Het formuleert voorstellen aan de Raad van bestuur met het oog op de bepaling van het algemene beleid en de strategie van de onderneming.

(2) Het Directiecomité implementeert bovendien het risicobeheersysteem dat door de Raad van bestuur vastgelegd is, door (i) de nodige maatregelen te nemen met het oog op de risicobeheersing, door (ii) toe te zien op de evolutie van het risicoprofiel van de onderneming, door (iii) zich ervan te verzekeren dat alle risico's adequaat geïdentificeerd en op adequate wijze beheerd worden, door (iv) controle- en beveiligingsmechanismen op het gebied van informatica op te zetten en door (v) het kader van risicobereidheid en het algemene beleid inzake risicobeheer die zijn vastgelegd door de Raad van bestuur te vertalen in processen en procedures.

(3) Het voert bovendien de follow-up en evaluatie van de organisatorische en operationele structuur in die toelaten om de strategische doelstellingen van de onderneming te ondersteunen en voorziet in adequate interne controlemechanismen. Het Directiecomité voert ook het kader in dat nodig is voor de organisatie en de goede werking van de onafhankelijke controlefuncties, voert de door de Raad van bestuur bepaalde governancebeleidslijnen uit, ziet toe op de correcte toepassing van het beloningsbeleid van de onderneming en organiseert een intern rapporteringssysteem waardoor de

betrouwbaarheid van de financiële informatie en de prudentiële rapportering met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld.

(4) Het Directiecomité staat ook in voor de invoering van het door de Raad van bestuur bepaalde integriteitsbeleid.

(5) Tot slot is het Directiecomité verantwoordelijk voor de rapportering aan de Raad van bestuur en aan de NBB. In dat opzicht deelt het comité aan de raad de informatie mee die hem toelaat zijn toezichttaken op de activiteiten van de onderneming uit te oefenen. Deze omvatten onder meer het verslag over de beoordeling van de doeltreffendheid van het governancestelsel.

Samenstelling

De Raad van bestuur stelt een Directiecomité samen van 6 natuurlijke personen, van wie vier bestuurders zijn en drie Nederlandstalig en drie Franstalig.

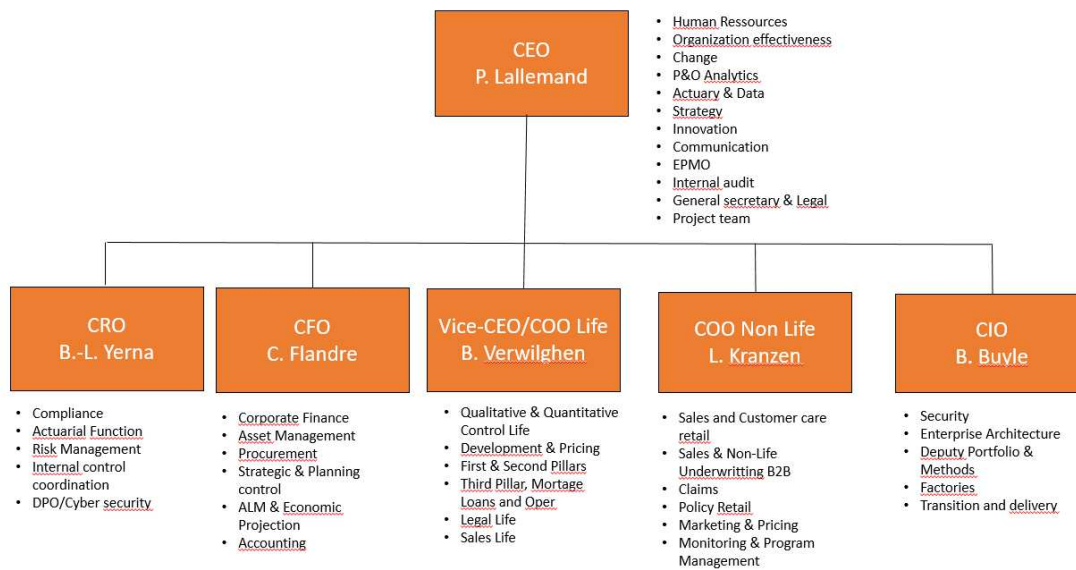
De Raad van bestuur benoemt de leden van het Directiecomité.

Interne taakverdeling

In september 2017 werd een nieuwe organisatie-architectuur ingevoerd die in september 2018 herzien werd. Deze werd volledig gewijzigd in november 2019 (Ethias Tomorrow Move2Gether).

Bij deze gelegenheid werd de interne taakverdeling tussen de leden van het Directiecomité herzien.

Het operationele organigram, dat de activiteiten onder de leden van het Directiecomité omvat, kan als volgt worden voorgesteld:

De effectieve leiding van Ethias wordt toevertrouwd aan een Directiecomité samengesteld uit zes leden: de voorzitter en de ondervoorzitter van het Directiecomité en vier andere directeurs.

Aan elk van hen worden specifieke bevoegdheidsdomeinen toegekend.

Er wordt gepreciseerd dat de CRO, overeenkomstig artikel 56 § 3, lid 2 en 3 van de Solvency II-wet, de toelating van de NBB heeft bekommen om de verantwoordelijkheid voor de risicobeheer-, actuariële en compliancefuncties te cumuleren.

Periodieke evaluatie

De voorzitter van het Directiecomité organiseert een jaarlijkse evaluatie van de werking van het Directiecomité. De zelfevaluatie met betrekking tot het jaar 2019 heeft plaatsgevonden in januari 2020.

3.1.2. Beloning

Beloningsbeleid en -praktijken

Op datum van woensdag 19 december 2018 heeft de Raad van bestuur, op voorstel van het benoemings- en remuneratiecomité, een nieuw beloningsbeleid voor Ethias nv goedgekeurd.

Dit beleid beantwoordt aan de bepaling van de circulaire NBB_2016_31 van 5 juli 2016 die in september 2018 werd geactualiseerd in die zin dat zij "identified staffs" identificeert de algemene principes vastlegt die van toepassing zijn op alle personeelsleden, inclusief de onafhankelijke controlefuncties, maar ook via de bijlagen, de specifieke bepalingen die van toepassing zijn op de leden van het Directiecomité en de niet-uitvoerende bestuurders. Het beleid vernietigt en vervangt het beloningsbeleid van 23 maart 2016.

Worden binnen Ethias als "*identified staff*" beschouwd:

- de niet-uitvoerende bestuurders,
- de leden van het Directiecomité,
- de leden van de Management Meeting,
- de verantwoordelijken van de onafhankelijke controlefuncties (Head of Internal Audit, Head of Compliance, Head of Actuarial Control, CRO) en
- de personen van wie de beroepswerkzaamheden wezenlijke gevolgen kunnen hebben voor het risicoprofiel van Ethias of "*risk takers*" (Head of Investment Management en Head of Asset Allocations & Solutions).

Het beleid dat goedgekeurd werd door de Raad van bestuur van 19 december 2018 formaliseert en implementeert alle regels betreffende de beloning die door het Directiecomité gevalideerd werd met name op haar zittingen van 6 juli 2017 en 19 december 2017. Het beloningssysteem dat van toepassing is op **alle medewerkers van de onderneming** (met uitzondering van de leden van het Directiecomité, maar met inbegrip van de "*identified staffs*" met een arbeidsovereenkomst Ethias nv) werd immers volledig herzien in de loop van 2017. De nieuwe loondynamiek werd ingevoerd via een collectieve arbeidsovereenkomst van 13 december 2017 die in werking trad op 1 januari 2018. Dit nieuwe loonbeleid maakt niet langer een onderscheid naargelang de medewerker aangeworven is voor of na 1 januari 2007. Zij stelt ook een einde aan het specifieke stelsel dat tot dan van toepassing was op de inspecteurs.

De algemene bepaling van het bovenvermelde beloningsbeleid hebben geen betrekking op de **leden van het Directiecomité**. De principes die op hen van toepassing zijn, worden uiteengezet in het remuneratiebeleid dat goedgekeurd werd op 18 december 2018.

Er werden collectieve en individuele jaardoelstellingen alsook collectieve meerjarendoelstellingen voor 2020 gevalideerd door de Raad van bestuur van 29 januari 2020.

Vanaf januari 2020 zal het statuut van de leden van het Directiecomité evenwel worden herzien in het kader van de naleving van de bepalingen van het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV).

De niet-uitvoerende bestuurders ontvangen op hun beurt een presentiegeld per zitting (wanneer er meerdere vergaderingen per dag zijn, wordt het presentiegeld beperkt tot één zitting). Er wordt hen tevens een bijkomende jaarlijkse vergoeding in de vorm van een vast bedrag toegekend. De leden van het Audit- en Risicocomité en de leden van het Benoemings- en Remuneratiecomité ontvangen presentiegeld en een jaarlijkse vergoeding in de vorm van een vast bedrag.

De globale bezoldiging van de bestuurders wordt gepubliceerd in het jaarverslag van Ethias (toelichting nr.19 bij de balans en resultatenrekeningen). Daarnaast wordt, overeenkomstig de bepaling van artikel 100 van het Wetboek van Vennootschappen, de individuele remuneratie van de bestuurders nu bekendgemaakt in het beheersverslag. Er werd ook beslist om op vrijwillige basis de individuele jaarremuneraties van de leden van het Directiecomité bekend te maken.

3.2. "Fit & proper"-vereisten

3.2.1. Beschrijving van de vereisten

De raad van bestuur van Ethias nv heeft op 22 november 2018 een "fit & proper"-beleid voor de niet-uitvoerende bestuurders en leden van het directiecomité opgesteld alsook een "fit & proper"-beleid voor de verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties. Deze beleidslijnen voorzien processen voor selectie, geschiktheidsbeoordeling en vorming van de aldus bedoelde personen.

Deze beleidslijnen passen in het kader van de circulaire NBB_2018-25 betreffende de geschiktheid van de bestuurders, de leden van het Directiecomité, de verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties en de effectieve leiders van financiële instellingen. Zij bepalen de processen en criteria waartoe de bevoegde organen van Ethias zich verbinden om ze na te leven in het kader van de geschiktheidsbeoordelingen die zij uitvoeren.

Wat de functies van lid van het Directiecomité en van niet-uitvoerend bestuurder betreft, beoordeelt het Benoemings- en Remuneratiecomité niet enkel de individuele geschiktheid van de kandidaat, maar ook de collectieve expertise van het

betrokken orgaan om ervoor te zorgen dat met deze personen de expertise binnen het betrokken beheerorgaan voldoende gewaarborgd is rekening houdend met hun kennis, ervaring, competenties en professioneel gedrag. Bij de beoordeling of de leden van de beheerorganen deskundig zijn, wordt rekening gehouden met de respectieve taken die aan individuele leden zijn toevertrouwd, teneinde een passende diversiteit aan kwalificaties, kennis en relevante ervaring te garanderen, zodat Ethias op professionele wijze wordt bestuurd en gecontroleerd. In dat opzicht worden de criteria inzake collectieve ervaring gedetailleerd in de competentiematrices die door het Benoemings- en Remuneratiecomité moeten worden opgesteld en geactualiseerd op basis van de bovenvermelde beoordelingscriteria. Wat de verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties betreft, moet het Directiecomité deze individuele beoordeling van de kandidaat uitvoeren.

3.2.2. Beoordelingsproces

De geschiktheid wordt beoordeeld voorafgaand aan de infunctietreding, maar ook in de loop van het mandaat en bij de hernieuwing van het mandaat van de bestuurders. Bijgevolg moeten de niet-uitvoerende bestuurders, de leden van het Directiecomité en de verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties permanent over de vereiste geschiktheid voor de uitoefening van hun functie beschikken.

3.3. Risicobeheersysteem en ORSA

3.3.1. Risicobeheersysteem

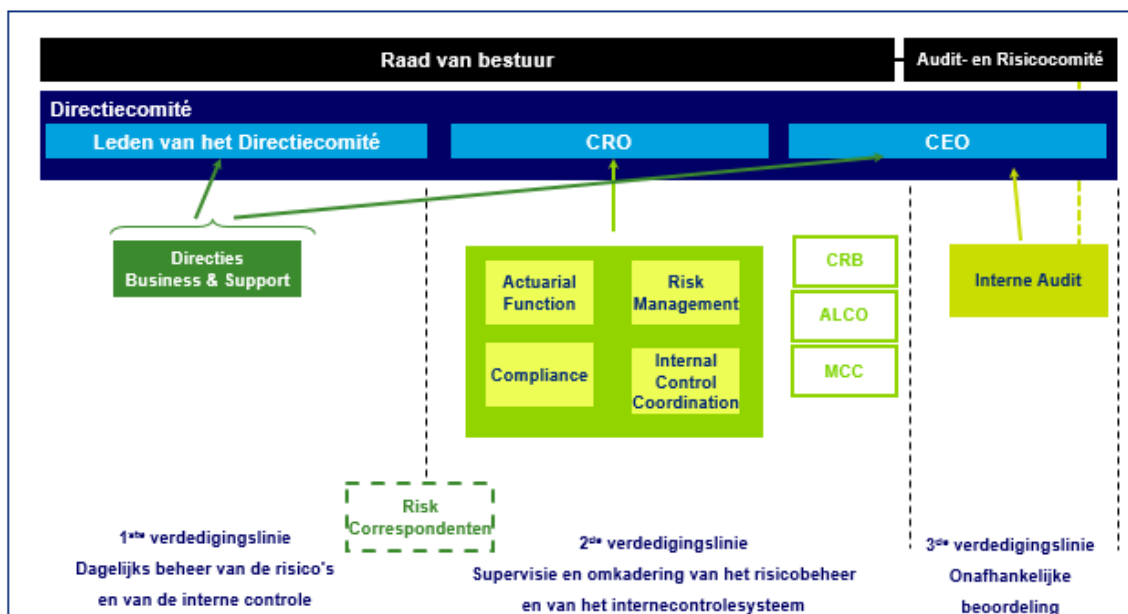
3.3.1.1. Doelstellingen van een risicobeheer van de onderneming

Naast haar businessactiviteit die erin bestaat de door haar cliënten onderschreven risico's te beheren wordt een verzekeringsonderneming, net zoals alle ondernemingen, zelf geconfronteerd met diverse risicocategorieën. In deze omstandigheden gaat het erom de onzekerheid zo goed mogelijk te beheren door de risico's waarmee de onderneming wordt geconfronteerd te identificeren, te beoordelen doeltreffend te behandelen teneinde de risico's te controleren en te beheersen.

In die zin heeft het algemeen risicobeheerproces als doel "een redelijke zekerheid te bieden met betrekking tot het behalen van de doelstellingen van de organisatie door de risicoblootstelling binnen de limieten van de risicobereidheid te houden".

3.3.1.2. De 3 verdedigingslijnen

Het deugdelijk bestuur van een verzekeringsonderneming vereist de invoering van de volgende functies: Interne Audit, Compliance, Risk Management en Actuariële Controle. Dit zijn niet enkel onafhankelijke controlefuncties, maar ook governancefuncties. Hun besluiten en adviezen worden omgezet in maatregelen voor de versterking van de beheerstructuur, de organisatie en de interne controle. Deze functies zijn zodanig gestructureerd dat zij drie "verdedigingslijnen" vormen:

Eerste verdedigingslinie - De dagelijkse opvolging van de risico's

De eerste verdedigingslinie wordt verzekerd door de operationele lijnen en de supportfuncties (Accounting, Asset Management, IT, Human Resources ...). Hun taak bestaat erin de risico's van iedere verrichting te identificeren en de procedures en vastgestelde limieten te respecteren.

Tweede verdedigingslinie - De supervisie over de risico's

De tweede verdedigingslinie omvat de volgende controlefuncties; de risicobeheerfunctie (Risk Management), de actuariële functie (Actuariële controle) en de compliancefunctie die erover moeten waken dat de risico's volgens de vastgestelde regels en procedures geïdentificeerd en beheerd worden door de eerste verdedigingslinie.

Deze drie functies vallen onder de CRO, die instaat voor de transversale coördinatie van de werkzaamheden en voor een passende uitwisseling van relevante informatie.

De CRO, lid van het Directiecomité, moet zich ervan verzekeren dat de risicobeheerstructuur van Ethias operationeel is en moet de doeltreffendheid ervan verbeteren. De entiteiten die hiërarchisch afhangen van de CRO staan hem bij in zijn evaluatie van het risicoprofiel van de vennootschap, van de afstemming ervan op de strategie en de risicobereidheid alsook bij de identificatie van de toekomstige risico's.

Tot slot, om de risicogovernance te versterken belegt het directiecomité van Ethias comités¹ die gewijd zijn aan het risicobeheer. Deze comités zijn raadgevend en hun aanbevelingen worden gevalideerd door het Directiecomité.

- Het Insurance Reinsurance Committee (IRC);
- Het Assets & Liabilities Committee (ALCO).
- Het Model Coordination Committee (MCC)

Deze comités zijn opvolgings-, beslissings- en rapporteringsinstrumenten met name op het vlak van risico's. Elk comité wordt voorgezeten door een lid van het Directiecomité. De CRO is aanwezig op elk comité gewijd aan het risicobeheer.

Het IRC volgt de technische risico's van de bestaande producten op, analyseert de mitigerende acties van de technische risico's, analyseert de wijzigingen aan bestaande producten of de nieuwe productvoorstellen en superviseert het herverzekeringsprogramma.

Het ALCO heeft de volgende opdrachten: (i) bijdragen aan de bescherming van Ethias op het vlak van liquiditeit, rentabiliteit en solvabiliteit via de afstemming van de activa en de passiva van de onderneming, (ii) het vastleggen van de investeringsrichtlijnen en (iii) het opvolgen van de portefeuille op basis van de risicobereidheid en de investeringsfilosofie die door het Directiecomité en de Raad van bestuur werden goedgekeurd.

Het Model Coordination Committee ("MCC") heeft als opdracht toe te zien op en bij te dragen tot de naleving, binnen het risicokader dat de Raad van bestuur heeft vastgelegd, van alle interne en reglementaire normen voor ontwikkeling en gebruik van de interne kwantitatieve modellen die Ethias met name aanwendt voor het beheer van haar technisch-financiële risico's en voor haar activa-passivabeheer.

Derde verdedigingslinie - De onafhankelijke evaluatie

De derde verdedigingslinie wordt verzekerd door de Interne Audit, die als opdracht heeft om op onafhankelijke wijze redelijke zekerheid te verschaffen aan de Raad van Bestuur en aan het Directiecomité over de kwaliteit en de doeltreffendheid van de interne controle, het risicobeheer en de systemen en processen van deugdelijk bestuur van de instelling. De Interne Audit staat de leden van deze organen bij in hun opdracht ter zake.

3.3.1.3. Typologie van de risico's

De door Ethias aangenomen typologie is terug te vinden in het onderstaande schema en

- berust op de modules van de standaardformule die wordt gebruikt om de reglementaire kapitaalbehoeften in het Solvency II-referentiestelsel te berekenen (groene vakjes in het schema)
- wordt aangevuld met de risico's die niet zijn gedekt door de standaardformule (oranje vakjes in het schema).

---

¹ De structuur van de comités, beschreven in het SFCR-rapport op 31/12/2017 en in het jaarverslag 2017, werd begin 2019 herzien hun aantal te rationaliseren.

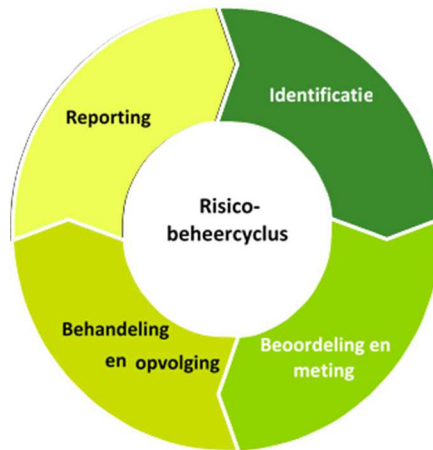
Verzekeringsrisico's			
Verzekeringstechnisch risico Leven	Verzekeringstechnisch Niet-Leven	Ziektekosten VAL	Ziekte niet-VAL
Overlijdensrisico	Premie- en voorzieningsrisico	Rampenrisico	
Langlevensrisico	Rampenrisico	Overlijdensrisico	Premie- en voorzieningsrisico
Invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico	Kostenrisico	Langlevensrisico	Risico van voortijdige beëindiging (afkoop)
Kostenrisico		Invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico	
Herzieningsrisico		Kostenrisico	
Risico van voortijdige beëindiging		Herzieningsrisico	
Rampenrisico		Risico van voortijdige beëindiging (afkoop)	

Financiële risico's			Niet-financiële risico's		Externe en omgevingsrisico's
Marktrisico	Tegenpartij- risico	Liquiditeitsrisico	Operationele risico's	Andere niet- financiële risico's	Strategisch en reputatierisico

Renterisico	Downgrade- risico	Marktliquiditeitsrisico	Modelrisico
Aandelenrisico	Wanbetalings- risico	Financierings- liquiditeitsrisico	Markt- concentratierisico
Vastgoedrisico			
Spreadrisico			
Valutarisico			
Markt- concentratierisico			

3.3.1.4. Risicobeheerproces

Het risicobeheer berust op het volgende cyclische proces:

Identificatie van de risico's

In voorkomend geval bijgestaan door het Risk Management, bepaalt het management voor elk van de bedrijfsdoelstellingen, de risico's die hiermee verbonden zijn, d.w.z. de gebeurtenissen die een negatieve impact kunnen hebben op de verwezenlijking van de bedrijfsdoelstellingen. De identificatie van de potentiële gebeurtenissen gebeurt door de combinatie van verschillende methodes: triggerfactoren; historische incidenten, correlatie tussen risico's op individueel en erkend niveau, tendensen, workshops voor risico-identificatie ...

Enkele voorbeelden van risico's zijn:

- de onaangepaste tarifiering van de verzekeringsproducten waardoor de betrokken producten niet rendabel zijn;
- foutieve informatie die door de cliënt wordt meegedeeld (schadegeval reeds gebeurd op het ogenblik dat het contract wordt afgesloten ...) (verzekeringfraude);
- foutieve signaletiek met als gevolg een onjuiste segmentering (leeftijd, postcode ...) of een onjuist fiscaal stelsel (geval van de levensverzekeringen);
- het verlies van door de cliënt ondertekende documenten (ondertekende contracten die worden teruggestuurd, ongevallenaangiften ...);
- een te hoog blootstellingsniveau van een financiële activaportefeuille.

Beoordeling en meting van de risico's

Naargelang de risicocategorie worden er verschillende methodes ingevoerd voor de beoordeling en de meting van de geïdentificeerde risico's:

- kwantitatieve methodes voor de beoordeling en de meting van de financiële risico's en de verzekeringsrisico's;
- semi-kwantitatieve methodes voor de beoordeling van de operationele risico's in termen van hun voorvalkans en de potentiële impact (omvang van de schade) die zij kunnen veroorzaken indien het voorval zich zou voordoen. De onderverdeling van de kartering van de operationele risico's in frequentie- en impactroosters in een matrix helpt om te beslissen over de wijze (beheersingsacties) waarop de risico's zo goed mogelijk moeten worden aangepakt.

De beoordeling van de financiële; verzekerings- en operationele risico's wordt afgewogen tegen de risicobereidheidsmatrices van Ethias voor de risico's om zo te bepalen of risicobehandlingsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Risicobehandeling en -opvolging

Zodra de risico's geïdentificeerd, beoordeeld en gemeten zijn moet, naargelang de gekozen risicobereidheid, het meest adequate antwoord worden bepaald onder de verschillende mogelijke behandelingsopties gaande van het vermijden (schrapping van het risicodragende risico), het overdragen (herverzekering, verzekering), het minderen, het delen (de mutualisering) of het aanvaarden van het risico (de onderneming draagt zelf het risico).

Reporting

Het reportingbestanddeel doorkruist de volledige organisatie. De effectieve en efficiënte besluitvorming is strikt afhankelijk van de kwaliteit van die informatie die de besluitvormers ontvangen. Ethias wil adequate en relevante (financiële, wettelijke, economische, operationele ...) informatie geven aan de juiste bestemming in een geschikte vorm en binnen een geschikte termijn zodat iedereen zijn eigen rol in het risicobeheersinstrument kan begrijpen en zijn verantwoordelijkheden ten volle kan opnemen.

De reporting dekt de interne communicatie van de onderneming, maar ook de externe communicatie naar derden (cliënten, leveranciers, pers, controleautoriteiten ...). Ethias ziet erop toe een granulariteit van de geschikte informatie (detailniveau, periodiciteit) te verzekeren alsook een communicatie van de informatie in een vorm die aangepast is aan het profiel van de bestemming.

Op het vlak van interne reporting, gaat het er ook om het actieplan voor risicobeheersing concreet te vertalen binnen de beleidslijnen (wat) omgezet in procedures (hoe) die worden verspreid teneinde de effectieve invoering van de gekozen maatregelen inzake risicobehandeling en een permanent risicotoezicht te garanderen.

3.3.1.5. Risicobeheersysteem

Overeenkomstig het charter van het Risk Management, goedgekeurd door de Raad van bestuur van 22 maart 2018, heeft de risicobeheerfunctie de volgende taken:

- Zorgt de risicobeheerfunctie ervoor dat alle significante risico's van de onderneming worden gedetecteerd, gemeten, beheerd en naar behoren worden gerapporteerd. Zij verstrekt een totaalbeeld op het hele scala van risico's waaraan de onderneming is blootgesteld. Zij neemt actief deel aan de risicostrategie van de onderneming alsook aan alle beheerbesluiten die een significante impact hebben op risicovlak.
- Zok wordt georganiseerd binnen een Directie Risk Management die afhangt van de Chief Risk Officer.

Onafhankelijke controlefunctie

De risicobeheerfunctie is een onafhankelijke controlefunctie die integraal deel uitmaakt van het internecontrolesysteem, naast de actuariële functie, de compliance en de interne audit.

Op hiërarchisch en organisatorisch vlak staat de risicobeheerfunctie los van de operationele activiteiten waarop zij betrekking heeft. Hierdoor geniet zij een statuut dat haar hiërarchisch en organisatorisch scheidt van de risicogenererende functies.

Om eventuele belangenconflicten te vermijden mogen de Chief Risk Officer, de Head of Risk Management (DRM) en zijn rechtstreekse medewerkers geen commerciële functies uitoefenen.

De risicobeheerfunctie moet kunnen beschikken over de vereiste en toereikende middelen om haar opdrachten op onafhankelijke wijze te vervullen. Hiertoe stelt de Head of Risk Management jaarlijks een lijst op van de resourcebehoeften op basis van de geplande activiteiten en volgt hij vervolgens de toekenning van de resources op.

De CRO heeft rechtstreeks toegang tot de Raad van bestuur, in voorkomend geval via het Audit- en Risicocomité zonder vooraf via het Directiecomité te moeten gaan. Indien de situatie het vereist, mag de CRO zich ook rechtstreeks richten tot de voorzitter van het Directiecomité, tot de voorzitter van de Raad van bestuur, tot de leden van het Audit- en Risicocomité, tot de revisoren en tot de toezichtautoriteit.

De CRO heeft aldus de toelating om aanbevelingen te formuleren voor het Audit- en Risicocomité. De onderzoeksaanvragen m.b.t. een specifiek activiteitendomein moeten worden geëvalueerd door het audit- en risicocomité om deze al dan niet op te nemen in het auditplan van de onderneming.

De remuneratiemodaliteiten van de CRO en van de DRM moeten aan andere dan commerciële doelstellingen beantwoorden.

De CRO kan enkel door de Raad van bestuur uit zijn functie worden ontslagen. Het is immers van essentieel belang dat de Raad van bestuur het enige bevoegde orgaan is om een dergelijke verantwoordelijke te ontslaan aangezien zijn functies een controle inhouden van de wijze waarop het Directiecomité haar opdrachten vervult. In het geval dat er overwogen wordt om de CRO te ontslaan, stelt Ethias vooraf de toezichtautoriteit in om deze toe te laten te onderzoeken of de governance van de onderneming geen invoering van bijzondere maatregelen vereist.

Governance van de risicobeheerfunctie

De Raad van bestuur:

- beoordeelt op periodieke wijze, en ten minste één keer per jaar, de doeltreffendheid van het governancestelsel en, in het bijzonder, de goede werking van de onafhankelijke controlefuncties, waaronder de risicobeheerfunctie;
- neemt het initiatief om de risicobeheerfunctie in de zaakvoering te bevorderen. Hij ziet erop toe dat Ethias over een risicobeheerbeleid beschikt en moedigt de naleving ervan aan.
- keurt het risicobeheerbeleid goed en beoordeelt ten minste één keer per jaar of dit beleid aangepast is aan de bedrijfsactiviteiten.

De niet-uitvoerende bestuurders organiseren, minstens één keer per jaar, een evaluatievergadering met de CRO, die betrekking heeft op:

- de naleving van het charter voor de risicobeheerfunctie en de beoordeling van de werking van de risicobeheerfunctie,
- de interacties tussen de risicobeheerfunctie, het Directiecomité (in voorkomend geval via het comité risicobeheer) en het Audit- en Risicocomité,
- de eventuele moeilijkheden die zich voordoen in de uitoefening van de opdrachten en de uitvoering van de aanbevelingen en adviezen, evenals de afstemming tussen de doelstellingen en de beschikbare middelen.

Het Audit- en Risicocomité:

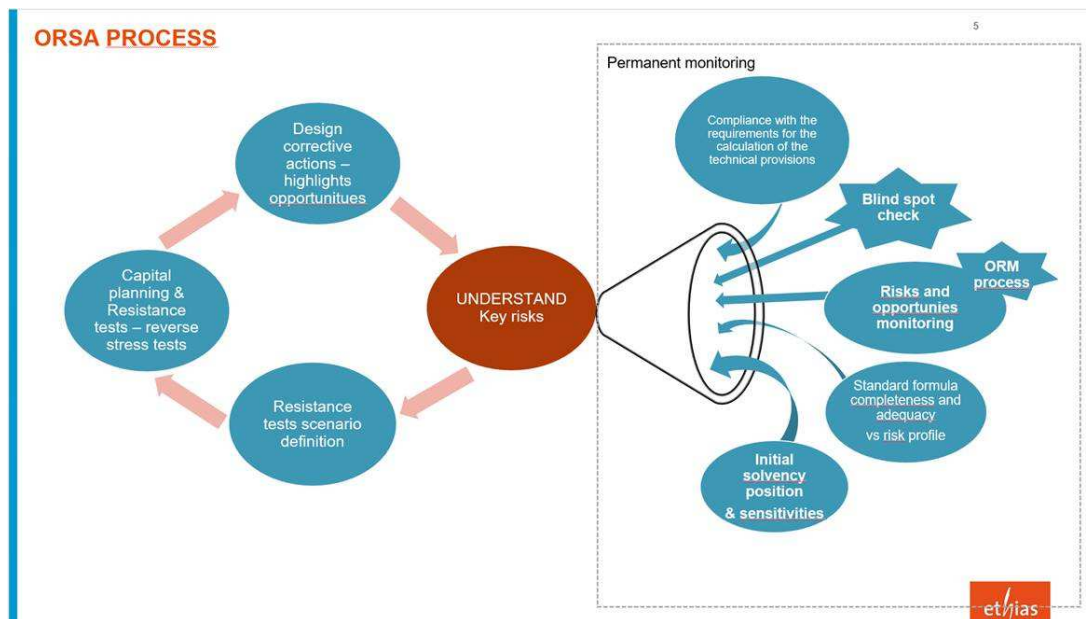
- neemt kennis van het jaarverslag van de risicobeheerfunctie.
- ziet erop toe dat het Directiecomité de nodige maatregelen treft zodat de instelling permanent over een aangepaste, onafhankelijke risicobeheerfunctie beschikt;
- bevestigt het charter van de risicobeheerfunctie en het werkprogramma van de risicobeheerfunctie die vooraf door het Directiecomité worden gevalideerd.
- evalueert minstens één keer per jaar de kwaliteit van het risicobeheersysteem, via de beoordeling van het governancestelsel.
- De notulen beschrijven uitvoerig de beraadslagingen van het Comité. De notulen geven op gedetailleerde wijze de informatie weer waarop de leden van het comité zich hebben gebaseerd. Zij bevatten het resultaat van de beraadslagingen alsook alle maatregelen waartoe het comité heeft beslist.

Het Directiecomité:

- neemt de nodige maatregelen opdat Ethias permanent zou beschikken over een aangepaste, onafhankelijke risicobeheerfunctie.
- is verantwoordelijk voor de beheersing van het risicobeheersysteem. ziet toe op het opstellen en het invoeren van procedures die de risico's identificeren, meten, monitoren en, in de mate van het mogelijke, beheersen;
- ziet ook toe op de invoering van een organisatorische structuur die duidelijke verantwoordelijkheden inzake de risicobeheerfunctie bepaalt, kent bevoegdheden ter zake toe en legt rapporteringslijnen vast.
- keurt het werkprogramma van de risicobeheerfunctie goed en ziet erop toe dat zij de nodige menselijke en andere middelen krijgt voor de uitvoering ervan.
- informeert tijdig de risicobeheerfunctie over elk nieuw element inzake evoluties, initiatieven, projecten en producten teneinde een eventueel risico te kunnen identificeren en beheersen. levert alle documenten aan die vereist zijn voor de uitoefening van zijn opdrachten, waaronder de uittreksels van de notulen van zijn vergaderingen en de basisnota's die hem werden overgemaakt.
- informeert het Audit- en Risicocomité over de belangrijke tekortkomingen inzake het risicomanagementsysteem.
- legt de te nemen corrigerende maatregelen vast alsook de precieze sancties die het zal toepassen in geval van niet-naleving van het risicobeheerbeleid of in geval van ernstige hiaten opgespoord door de risicobeheerfunctie, in geval van niet-naleving van aanbevelingen geformuleerd door de risicobeheerfunctie en in geval van onbestaande, ontoereikende of laattijdige invoering van de vereisten in de domeinen die onder de bevoegdheid van de risicobeheerfunctie vallen.

3.3.2. Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (ORSA)

3.3.2.1. Beschrijving van het uitgevoerde ORSA-proces

De ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) maakt het voorwerp uit van een specifiek beleid.

Om te beantwoorden aan de drie reglementaire beoordelingen² van de ORSA, werd het ORSA-proces van Ethias uitgevoerd door middel van verschillende processen en subprocessen (kapitaalplanning, QRT, aanpassing van de standaardformule...) naargelang de aard, de omvang en de complexiteit van de risico's eigen aan Ethias.

Ethias voert de prospectieve beoordeling van haar globale solvabiliteitsbehoefte op een termijn die minstens gelijk is aan die van haar businessplan. De prospectieve visie geeft een gedetailleerde kwantificering van de risico's "1ste pijler" van Solvency II. Voor de risico's die niet zijn opgenomen in "pijler 1" worden er stresstests uitgevoerd in de "capital planning"-oefening om te controleren of het economisch eigen vermogen toereikend is.

Ethias projecteert niet enkel de dekkingsratio van de SCR, maar ook die van de MCR, minimaal op de horizon van haar businessplan.

Ethias onderwerpt de geïdentificeerde materiële risico's aan een voldoende ruime waaier van analyses van stresstests of scenario's om een geschikte basis te leveren voor de beoordeling van de globale solvabiliteitsbehoefte. er wordt ook een analyse uitgevoerd van de adequatie van de standaardformule ten aanzien van het risicoprofiel.

De resultaten van de beoordeling van de globale kapitaalbehoefte worden geconcretiseerd via:

- een niveau van de vereiste middelen (van het kapitaal of andere middelen) om het hoofd te bieden aan de grote risico's;
- in voorkomend geval, het bepalen van remediëringsplannen.

Om de vereisten met betrekking tot de berekening van de technische voorzieningen na te leven, doet de actuariële functie van Ethias het volgende:

- a) zij draagt bij tot het bepalen of Ethias de vereisten voor de berekening van de technische voorzieningen permanent naleeft;
- b) zij lijst de potentiële risico's op die voortvloeien uit de onzekerheden verbonden aan deze berekening.

Wat betreft de beoordeling van de mate waarin het risicoprofiel van de instelling afwijkt van de hypothesen die ten grondslag liggen van de SCR-berekening, had de perimeter van de analyse in 2019 betrekking op de marktrisico's (het aandelenrisico, het renterisico, het spreadrisico (corporate en govies) en het vastgoedrisico) en de verzekeringstechnische risico's Niet-Leven en Gezondheidszorgen, daar waar de mogelijke afwijkingen het grootst worden geacht.

² Beoordeling van de globale solvabiliteitsbehoefte; beoordeling van de permanente naleving van de reglementaire kapitaalbehoefte met betrekking tot de dekking van de SCR, van de MCR en van de vereisten inzake de berekening van de technische voorzieningen; beoordeling van de mate waarin het risicoprofiel van de instelling afwijkt van de hypothesen die de basis vormen van de SCR-berekening.

Integratie van de ORSA in de beheer- en besluitvormingsprocessen

De beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (Own Risk and Solvency Assessment - ORSA) vormt de basis van het risicobeheer onder de Solvabiliteit II-richtlijn.

De ORSA is een intern proces van prospectieve beoordeling van de risico's die eigen zijn aan de onderneming en van haar solvabiliteit.

De ORSA stelt het Directiecomité en de Raad van bestuur in staat om:

- op de hoogte zijn van alle materiële risico's waaraan de onderneming is blootgesteld, ongeacht of deze risico's zijn meegenomen bij de berekening van de reglementaire solvabiliteitskapitaalvereiste en of deze risico's al dan niet kwantificeerbaar zijn.
- op de hoogte te zijn van de gevolgen van de strategische beslissingen op het risicoprofiel, op de reglementaire kapitaalvereisten en op de globale solvabiliteitsbehoeften;
- te onderzoeken of deze risico's gewenst, redelijk en beheerbaar zijn rekening houdend met de kwantiteit en de kwaliteit van haar eigen vermogen en om met kennis van zaken de beoogde correctiemaatregelen te valideren;
- te onderzoeken of de risk appetite coherent is met de bedrijfsstrategie en in voorkomend geval de ene en/of de andere te herzien.

De ORSA is opgenomen in de bedrijfsvoering, en meer bepaald in de strategische beslissingen en in zowel de operationele als beheersprocessen. Ethias houdt rekening met de resultaten van de ORSA in het kader van:

- haar strategie en haar businessplan: afstemming op de Risk Appetite en het dividenduitkeringsbeleid.
- haar kapitaalbeheer: kwantiteit, kwaliteit, bijkomende kapitaalmaatregelen;
- de uitwerking en de ontwikkeling van haar producten: aangepast niveau inzake tarifiering en margevaststelling.

De resultaten van de ORSA worden geformaliseerd in een verslag voor de beslissingsorganen en de NBB. Het ORSA-proces, dat leidt tot de uitwerking van het verslag, wordt geformaliseerd.

De resultaten en de besluiten van de ORSA worden ook intern meegedeeld aan de personeelsleden voor wie dit relevant is zodat zij alle nodige opvolgingsmaatregelen kunnen treffen.

3.3.2.2. Frequentie van de ORSA

Ethias voert regelmatig en ten minste jaarlijks een ORSA uit. De kalender voor de regelmatige ORSA is gekoppeld aan de strategie van Ethias en aan haar businessplan.

Een aanzienlijke wijziging in het risicoprofiel van de onderneming geeft aanleiding tot een ORSA die als een "onregelmatige ORSA" wordt beschouwd. Verscheidene situaties zouden kunnen leiden tot een wijziging van het risicoprofiel. Bijvoorbeeld: de start van nieuwe activiteitstakken, wijziging van de risicotolerantielimiets, wijzigingen op het vlak van onze herverzekeringsstructuur, portefeuilleoverdrachten, wijzigingen in de samenstelling van de activa, enz.

3.4. Internecontrolesysteem

3.4.1. Internecontrolesysteem

De interne controle is het geheel van maatregelen die, onder de verantwoordelijkheid van de leiding van de verzekeringsonderneming, met redelijke zekerheid garant moeten staan voor:

- een geordende en voorzichtige bedrijfsvoering, omkaderd met duidelijk bepaalde doelstellingen;
- een economisch en efficiënt gebruik van de ingezette middelen;
- een kennis en adequate beheersing van de risico's om het patrimonium te beschermen;
- de integriteit en de betrouwbaarheid van de financiële informatie en van de informatie over het beheer;
- de naleving van de wetten en reglementen alsook van de algemene beleidslijnen, interne plannen en procedures³.

Gebaseerd op het model van de drie verdedigingslijnies, dat in dit document uitvoeriger wordt beschreven in het deel over het risicobeheerproces, wil het internecontrolesysteem binnen Ethias de onderneming wapenen tegen risico's die het behalen van haar doelstellingen kan ondermijnen.

³De circulaire NBB_2015_21 van 13 juli 2015 inzake de interne controle en de interne auditfunctie.

3.4.2. Compliancefunctie

De compliance (controlefunctie van de conformiteit) is een onafhankelijke controlefunctie binnen de onderneming, in tweede verdedigingslijn, en gericht op de naleving van de regels met betrekking tot de integriteit van de activiteiten en de beheersing van het compliancerisico.

De positionering, de werkdomeinen, de opdrachten, de governance, de reporting, het statuut, de organisatie en de prerogatieven van de functie zijn beschreven in een charter. Dit charter is gebaseerd op de controlewetgeving en de circulaire NBB_2012_14 / FSMA 2012_21 van 4 december 2012 betreffende de compliancefunctie. De laatste versie ervan werd op 2 mei 2017 goedgekeurd door het Directiecomité en op 16 mei 2017 bevestigd door het audit- en risicocomité en door de Raad van bestuur. Deze werd in 2019 niet gewijzigd.

3.4.2.1. Positionering van de compliancefunctie

Binnen Ethias is de CRO, verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie en lid van het Directiecomité, verantwoordelijk voor de taken van de actuariële functie, maar ook voor die van de compliancefunctie, waarbij gepreciseerd wordt dat de uitoefening van deze 3 functies afzonderlijk wordt verzekerd.

3.4.2.2. Wettelijke, reglementaire en specifieke werkdomeinen van de compliance

De werkdomeinen van de functie worden gepreciseerd in het compliancecharter. Het betreft de domeinen opgesomd in de voormelde circulaire "compliance" en deze die, op voorstel van de verantwoordelijke van de compliancefunctie, aan de lijst zullen worden toegevoegd. Dit voorstel is gebaseerd op een risicoanalyse en wordt geëvalueerd door het Directiecomité in overleg met Audit- en Risicocomité.

Op 31 december 2019 is de Compliance belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke en/of reglementaire integriteits- en gedragsregels in de volgende domeinen:

- bepalingen van artikel 42 §1 van de wet van 13 maart 2016 betreffende het statuut en de controle op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen,
- bepalingen van punt 5.4 van de circulaire NBB_2016_31 van 5 juli 2016 over de prudentiële verwachtingen van de NBB inzake het governancestelsel voor de verzekerings- en herverzekeringssector,
- voorkomen van het witwassen van geld,
- naleving van specifieke embargo's, met inbegrip van de bevrozing van activa van sommige personen en entiteiten,
- voorkoming van bijzondere mechanismen van fiscale fraude,
- principes inzake deugdelijk remuneratiebeleid,
- regels inzake de uitoefening van externe functies door de leiders van gereguleerde ondernemingen,
- leningen, kredieten en borgstellingen aan leiders, aandeelhouders en verbonden personen,
- "fit & proper"-regels,
- beheer van de belangenconflicten,
- whistleblowing,
- corruptiebestrijding,
- gedragsregels "AssurMiFID" - IDD geworden - met het oog op de bescherming van de gebruikers van financiële producten en diensten,
- andere bepalingen met betrekking tot de bescherming van de verzekeringsnemer, de informatieverstrekking aan de cliënt, de reclame, de labeling, het commercialiseringsverbod ...
- beheerpraktijken inzake uitbesteding,
- verzekeringsbemiddeling en verzekeringsdistributie,
- de wetgeving inzake het hypothecaire krediet,
- de wetgeving inzake de marktpraktijken en de bescherming van de consument,
- de antidiscriminatiewetgeving,
- de wetgeving op de persoonlijke levenssfeer - AVG geworden,
- gedragscodes en -regels van Assuralia,
- de interne integriteitswaarden en -regels.

3.4.2.3. Belangrijkste opdrachten

Deelname aan de uitwerking van het integriteitsbeleid, aan de beoordeling en aan de controle op de naleving ervan

De compliancefunctie neemt in een adviserende rol deel aan de uitwerking van het integriteitsbeleid en aan de actualisering ervan.

Op voorstel van de compliance heeft het Directiecomité op 4 december 2018 een nieuw integriteitsbeleid goedgekeurd dat op 24 januari 2019 door de Raad van bestuur werd gevalideerd.

Uitwerking van een actieplan

De compliance werkt een geschreven jaaractieplan uit dat berust op een methodische risicoanalyse en dat een voldoende gedetailleerde beschrijving geeft van de aard en de frequentie van de controleopdrachten die tijdens een specifiek jaar zullen worden uitgevoerd.

Identificatie, beoordeling en monitoring van de compliancerisico's

Het referentiedocument ter zake is de "Methodologie inzake het beheer van de compliancerisico's".

De door de compliance gerealiseerde monitoring vervolledigt de controlemaatregelen die de operationele lijnen en ondersteunende functies hebben ingevoerd, in eerstelijnsverdediging. Deze monitoring heeft als doel de robuustheid van hun risicobeheerinstrument te beoordelen en veilig te stellen.

De monitoring gebeurt na de voorafgaande identificatie en beoordeling van de potentiële compliancerisico's die zijn opgespoord in het kader van het reglementaire toezicht uitgeoefend door de compliance.

De volgende activiteiten komen hierin aan bod: (I) het beoordelen van de procedures, controles en richtlijnen die zijn ingevoerd binnen de operationele lijnen en ondersteunende functies ("*test of design*"), (II) het beoordelen van de doeltreffendheid en duurzaamheid van deze procedures en maatregelen voor eerstelijnscontrole ("*tests of effectiveness*"), (III) het opstellen van aanbevelingen en het opvolgen van de invoering ervan en (IV) de uitvoering van doelgerichte controles.

Advies- en raadgeving

De compliance verstrekt raad en advies betreffende de concrete toepassing van de wetten, reglementen, normen en codes die vallen onder haar werkdomeinen, hetzij op het moment dat zij wordt geraadpleegd, hetzij bij het uitvoeren van haar controleopdrachten en bij het opstellen van aanbevelingen.

Opleiding en sensibilisering

In samenwerking met de operationele lijnen en ondersteunende functies ziet de compliance toe op de sensibilisering van de medewerkers inzake het opsporen en beheersen van de compliancerisico's.

Tevens verleent zij haar medewerking aan de ontwikkeling en organisatie van sensibiliseringsacties en opleidingen voor medewerkers in materies die binnen haar activiteitendomein vallen.

Invoering van het antiwitwasapparaat

Om te voldoen aan de verwachtingen van de NBB met betrekking tot de governance inzake witwaspreventie heeft het Directiecomité op 13 juni 2018 de verantwoordelijke van de compliancefunctie benoemd als AMLCO waardoor deze verantwoordelijk is voor de invoering en de opvolging van deze materie.

3.4.2.4. Governance

Op het niveau van de Raad van bestuur en van het hierin opgerichte audit- en risicocomité

De Raad van bestuur neemt het initiatief om de integriteit in de zaakvoering te bevorderen. De raad keurt het integriteitsbeleid goed en beoordeelt ten minste één keer per jaar of dit beleid aangepast is aan de bedrijfsactiviteiten.

De raad beoordeelt op periodieke wijze, en ten minste één keer per jaar, de doeltreffendheid van het governancestelsel en, in het bijzonder, de goede werking van de onafhankelijke controlefuncties, waaronder de compliance.

Hij ziet erop toe dat het Directiecomité de nodige maatregelen treft zodat Ethias permanent over een aangepaste, onafhankelijke compliancefunctie beschikt.

Het comité bevestigt het charter en het actieplan en beoordeelt ten minste één keer per jaar of de compliancerisico's voldoende geïdentificeerd en beheerst worden.

Op het niveau van het Directiecomité

Het Directiecomité werkt het integriteitsbeleid uit.

Het neemt de nodige maatregelen opdat Ethias permanent zou beschikken over een aangepaste, onafhankelijke compliancefunctie.

Het Directiecomité keurt het actieplan van de compliance goed en ziet erop toe dat zij de nodige menselijke en andere middelen krijgt voor de uitvoering ervan.

3.5. Interne auditfunctie

3.5.1. Taken

De interne auditfunctie heeft als opdracht op een onafhankelijke manier redelijke zekerheid te verschaffen aan de raad van bestuur en aan het directiecomité over de kwaliteit en de doeltreffendheid van de interne controle, het risicobeheer en de systemen en processen van deugdelijk bestuur van de instelling. De Interne Audit staat de leden van deze organen bij in hun opdracht ter zake. De beoordelingen die de interne audit daartoe uitvoert in het kader van de verzekeringsopdrachten hebben betrekking op de volgende aspecten:

1. naleving van de wetten, reglementen, regels, procedures en contracten;
2. bereiken van de strategische doelstellingen in de organisatie;
3. betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie;
4. efficiëntie en doeltreffendheid van de operaties en programma's;
5. bescherming van de activa.

Alle processen, activiteiten, functies, systemen en operaties van de instelling en van haar dochterondernemingen behoren tot het onderzoeksveld van de interne audit, zonder voorbehoud en zonder uitzondering. Ook de uitbestede activiteiten maken deel uit van het onderzoeksveld van de interne audit, met dien verstande dat de instelling de nodige voorzieningen zal treffen⁴ opdat de interne auditfunctie haar opdracht kan uitoefenen.

In voorkomend geval neemt de interne audit deel aan activiteiten op het vlak van adviesverlening⁵. Alvorens deze te aanvaarden gaat het hoofd van de interne audit na in welke mate deze adviesverlenende activiteiten toegevoegde waarde kunnen scheppen en de processen inzake bedrijfsvoering, risicobeheer en controle van de organisatie kunnen verbeteren. Deze adviesverlenende rol is een bijkomende functie die in geen enkel geval de basisopdracht, noch de verantwoordelijkheid en de beoordelingsvrijheid van de interne Audit in het gedrang mag brengen. Het Directiecomité en het audit- en risicocomité worden ingelicht over deze adviesverlenende activiteiten, hetzij door de opname ervan in het auditplan, hetzij via het activiteitenverslag.

De interne audit is tevens belast met het beoordelen van de interne fraudegevallen⁶ vanuit een streven naar het verbeteren van de processen inzake governance, risicobeheer en interne controle.

De interne audit beoordeelt, onder meer via zijn opdrachten en door zijn rol van derde verdedigingslijn, of de risico's waaraan Ethias is blootgesteld in het kader van haar diverse activiteiten op een adequate manier worden opgespoord en gedekt.

De interne audit heeft tevens aandacht voor een continue verbetering van de werking en de reputatie van de entiteiten in de groep, waarbij er wordt toegezien op een efficiënt beheer van de beschikbare middelen. Een auditovereenkomst vermeldt de fundamentele principes die de interne auditfunctie binnen deze entiteiten regelen door een beschrijving te geven van zijn doelstellingen, zijn rol, zijn verantwoordelijkheden en zijn werkingsmodaliteiten. Deze overeenkomst geeft aan de interne auditfunctie een onafhankelijkheid ten opzichte van de geauditeerde activiteiten, waardoor zijn onpartijdigheid voor de uitoefening van zijn opdracht wordt gewaarborgd.

De interne audit heeft onbeperkt toegang tot de informatie, de documenten en de materiële en immateriële goederen. Hij kan aan elke persoon de nodige elementen vragen die hij onontbeerlijk acht voor de uitvoering van zijn opdrachten.

3.5.2. Auditcharter

Het interne auditcharter van Ethias wordt omschreven als de "grondwet van de auditoren". Het erkent hun rol, bezorgt hen een geleidebrief die noodzakelijk is voor het uitvoeren van hun opdrachten en voor het bevestigen van hun identiteit. Het charter biedt tevens bescherming voor de geauditeerden door aan de auditoren plichten en deontologische principes op te leggen. Het interne auditcharter wordt, indien nodig en minimaal om de 3 jaar, herzien om erop toe te zien dat de tussenkomstcapaciteit van de Interne Audit steeds in overeenstemming is met de aan hem toevertrouwde opdrachten. De laatste versie, waarin de vereisten van de circulaire NBB_2015_21 betreffende de interne controle en de interne auditfunctie zijn opgenomen, werd goedgekeurd door de Raad van bestuur van Ethias van 20 oktober 2017.

Het charter werd aan alle medewerkers van Ethias bekendgemaakt via de publicatie ervan op het bedrijfsintranet.

De verantwoordelijke van de interne audit beoordeelt jaarlijks of de opdracht, de bevoegdheden, en de verantwoordelijkheden bepaald in het charter de interne auditiendienst nog steeds toelaten haar doelstellingen te behalen. Hij communiceert het resultaat van deze beoordeling aan het Directiecomité en aan de Raad van bestuur.

---

⁴ Onder meer via de opname van auditclausules in de dienstverleningsovereenkomsten.

⁵ Enkele voorbeelden: adviesverstrekking, tijdelijke deelname aan een project- of werkgroep, inrichting van een opleiding.

⁶ De interne fraudegevallen worden geanalyseerd en behandeld in samenwerking met de directie Human Resources en de hiërarchie van de perso(o)n(en) betrokken in de fraude.

3.6. Actuariële functie

Ethias voerde een actuariële functie in met als doel de opdrachten van de actuariële controlefunctie uit te breiden naar ieder onderwerp dat een onafhankelijk actuariële advies vereist. Op meer concrete wijze is deze functie belast met het uitgeven van oordelen en het adviseren van het Directiecomité en in het bijzonder de CRO over de actuariële aspecten van het risicobeheer.

De actuariële functie staat, op hiërarchisch en organisatorisch vlak, los van de operationele activiteit waarop deze betrekking heeft en is aldus verbonden aan de CRO. Op 31 december 2019 was het departement samengesteld uit 6 personen met actuariële en financiële kennis en/of relevante ervaring om de opdrachten tot een goed einde te brengen. Bovendien waren er op die datum twee aanwervingen gepland. Het hoofd van het departement beantwoordt aan de NBB-vereisten inzake expertise en betrouwbaarheid.

De verantwoordelijke van de actuariële functie informeert onmiddellijk het Directiecomité wanneer hij een situatie ontdekt die hij als ongewoon beschouwt. Indien de situatie het vereist, richt hij zich ook rechtstreeks tot de voorzitter van het Directiecomité, de voorzitter van de Raad van bestuur, de leden van het auditcomité en de revisoren van de entiteit waarmee hij belast is.

De actuariële functie beoordeelt eerst haar graad van onafhankelijkheid voor elke opdracht waarmee zij belast is.

In het kader van het validatieproces van de modellen beoordeelt Ethias nv de kwaliteit en de onafhankelijkheid van de validatie. De validatie wordt beheerd door de actuariële functie, maar een externe goedkeuring is mogelijk om de onafhankelijkheid te verzekeren.

Het charter bepaalt dat de verantwoordelijke van de actuariële functie en haar rechtstreekse medewerkers toegang moeten hebben tot alle nuttige informatie voor hun opdracht. Om een goede informatieverstrekking over de technische dossiers te verzekeren is de departementsverantwoordelijke lid van het IRC (Insurance Reinsurance Committee).

De kernverantwoordelijkheden van de actuariële functie zijn:

1. coördineren van de berekening van de technische voorzieningen;
2. uitgeven van een advies over het globale onderschrijvingsbeleid en de tarifiering;
3. uitgeven van een advies over de adequatie van de getroffen beschikkingen op het vlak van herverzekering;
4. uitgeven van een advies over het winstdeelname- en restornobeleid alsook over de naleving van de reglementering ter zake;
5. bijdragen aan de effectieve invoering van het risicobeheerssysteem;
6. uitvoeren van de tweedelijnscontrole in het kader van:
  1. pijler 1 van Solvency II voor de berekeningen uitgevoerd door het Risk Management;
  2. pijler 2 van Solvency II (capital planning);
  3. pijler 3 van Solvency II (Addactis);
1. medewerking aan grote projecten door de interne validatie te verzekeren
2. goedkeuren van de technische elementen ten grondslag van de waardering van de verzekeringspassiva onder de IFRS17-norm.

De actuariële functie geeft voor elk van zijn opdrachten een validatieverslag of een onafhankelijk advies uit naargelang de aard van de opdracht. Deze verslagen zijn bestemd voor het directiecomité en bevatten de eventueel tijdens de opdracht uitgegeven aanbevelingen. Deze aanbevelingen worden ook opgevolgd door de actuariële functie.

Bovendien stelt hij minstens een keer per jaar een schriftelijk verslag op dat hij voorlegt aan de Raad van bestuur. Dit rapport brengt verslag uit van alle werkzaamheden uitgevoerd door de actuariële functie en het resultaat ervan. Hij vermeldt duidelijke alle tekortkomingen en geeft aanbevelingen om ze te verhelpen.

Het charter van de actuariële functie bevat op gedetailleerde wijze de basisprincipes, de organisatie, de bevoegdheden, de onafhankelijkheid, de kernverantwoordelijkheden, de opdrachten en de reporting van de actuariële functie.

Dit charter werd eind 2017 herzien en in mei 2018 gevalideerd door de Raad van bestuur.

3.7. Uitbesteding

3.7.1. Essentiële elementen van het uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid werd herzien door de Raad van bestuur van Ethias van 21 december 2017 om rekening te houden met de controlewet van 13 maart 2016 en met de bepalingen van hoofdstuk 7 van de circulaire NBB_2016_31 inzake governance. Het werd opnieuw gewijzigd door de Raad van Bestuur van 27 maart 2019 om te voldoen aan de overkoepelende circulaire NBB_2016_31 die in september 2018 werd bijgewerkt.

Er is sprake van uitbesteding wanneer er voor de uitoefening van activiteiten, functies of processen die anders door de verzekeringsonderneming zelf zou worden uitgevoerd een beroep wordt gedaan op derde dienstverleners, ongeacht zij bestemd zijn voor de klanten of voor de onderneming zelf.

Het uitbestedingsbeleid van Ethias voert een kaderstructuur in voor de activiteiten, die door de onderneming worden uitbesteed, door verschillende principes te ontwikkelen.

Dezelfde basisregels zijn van toepassing op alle vormen van uitbesteding, of het nu gaat om externe uitbesteding of uitbesteding binnen de groep, dan wel om uitbesteding die al dan niet betrekking heeft op kritieke of belangrijke functies of activiteiten. De uitbesteding van een kritieke of belangrijke functie of activiteit is evenwel onderworpen aan bijkomende kaderregels.

Een functie of activiteit wordt als kritiek of belangrijk beschouwd wanneer zij essentieel is voor de activiteiten van de onderneming in de mate dat deze, zonder de bedoelde functie of activiteit, niet in staat zou zijn haar diensten te verlenen aan de verzekeringnemers.

Zo beschouwt Ethias als kritiek of belangrijk haar "kernactiviteiten" voor de verzekeringnemers, op voorwaarde dat de omvang van deze activiteiten een materialiteitsdrempel overschrijdt, alsook de transacties die rechtstreeks bijdragen tot de uitvoering ervan:

- de tarifiering en de ontwikkeling van verzekeringsproducten,
- het beheer van verzekeringscontracten en schadegevallen,
- het beheer van de activaportefeuille,
- de boekhouding,
- de operaties inzake IT-ontwikkeling en -onderhoud die rechtstreeks deelnemen aan de uitvoering van deze activiteiten en de opslag van de gegevens.

De "corporate"-activiteiten, bestemd voor de onderneming zelf, zoals de HR, de marketing, de interne en externe communicatie het beheer van de maatschappelijke gebouwen, de legal, de opleidingen of de vordering van onbetaalde premies worden daarentegen als niet-kritiek beschouwd.

3.7.2. Uitbesteding van informaticadiensten

Ethias besteedt tal van informaticadiensten uit aan haar dochteronderneming NRB.

4. Risicoprofiel

4.1. Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico Niet-Leven vloeit voort uit de volatiliteit die verband houdt met de verzekeringsverplichtingen Niet-Leven. Het omvat:

- het premie- en reserverisico
- het rampenrisico

Het verzekeringstechnisch risico ziekteverzekering weerspiegelt het risico dat voortvloeit uit de onderschrijving van gezondheidsverzekeringsverplichtingen, zowel wanneer dit wordt uitgeoefend op een technische basis die gelijkaardig is aan deze van de levensverzekering als aan deze van de niet-levensverzekering.

Het verzekeringstechnisch risico Leven weerspiegelt het risico dat voortvloeit uit de levensverzekeringsverplichtingen. Het omvat:

- het sterfterisico
- het langlevenrisico
- het invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico
- Kostenrisico
- Herzieningsrisico
- het beëindigingsrisico
- het rampenrisico

4.1.1. Blootstelling aan het verzekeringstechnische risico

De blootstelling aan het verzekeringstechnische risico wordt beoordeeld aan de hand van de best estimate voor technische voorzieningen, per activiteitenlijn, die in de volgende tabel is opgenomen:

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Schadeverzekering (m.u.v. van ziekteverzekering)	1.856.778	1.870.893
Ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	409.708	351.277
Ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	1.518.174	1.394.538
Levensverzekering (m.u.v. aan beleggingen gekoppelde verzekeringen)	10.070.428	9.432.071
Aan beleggingen gekoppelde verzekeringen	1.411.097	1.182.266

4.1.2. Concentratie van het verzekeringstechnische risico

De verzekerings- en herverzekeringsactiviteiten zijn geconcentreerd op het Belgische grondgebied.

De activiteiten zijn verdeeld over de twee grote segmenten van verzekerden: enerzijds de Collectiviteiten en Ondernemingen en anderzijds de Particulieren. De positionering van Ethias ten aanzien van de Collectiviteiten en Ondernemingen verklaart de sterke concentratie van het verzekeringstechnische risico op dit segment.

Wij merken een concentratie van het verzekeringstechnische risico op voor de takken verzekeringen tegen arbeidsongevallen: het betreft enerzijds de portefeuille Arbeidsongevallen Wet 71 en anderzijds de portefeuille Arbeidsongevallen Wet 67.

4.1.3. Gevoeligheid aan het verzekeringstechnische risico

De onderstaande tabel bevat de risico's waaraan Ethias is blootgesteld. Zij zijn ingeschat op basis van het verschil tussen een Best Estimate stressgeval en een Best Estimate basisgeval (via wijzigingen van bepaalde veronderstellingen). De variaties in de parameters liggen dicht in de buurt van de in Solvency II gedefinieerde SCR-schokken.

In duizend euro, enkel Ethias nv	2019	2018
Overlijdensrisico		
Stijging van de mortaliteit met 15 %	-28.094	-23.536
Langlevenrisico		
Stijging van de levensverwachting met 20 %	59.440	43.257
Kostenrisico		
Stijging van de algemene kosten met 10%	36.415	31.146
Verdubbeling van de inflatie in plaats van de inflatievector van het referentiemodel	47.670	36.717

Gevoeligheid van de BE rente

In duizend euro, enkel Ethias nv	2019
Langlevenrisico	
Daling van de qx met 10%	35.821
Afkooprisico	
Daling met 50% van de frequentie van opname van 1/3 in kapitaal	2.837
Transitierisico	
Geen gedeeltelijk herstel	43.175

4.1.4. Vermindering van het verzekeringstechnische risico

4.1.4.1. Ontwikkeling van een nieuw product of wijziging van een bestaand product

Vóór de lancering van een nieuw product wordt het in al zijn aspecten bestudeerd: marketing, juridisch, fiscaal, rentabiliteit, ALM-verplichtingen, compliance ...

De analyse wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het "Insurance and Reinsurance Committee" (IRC) alsook aan de beslissingsorganen (Directiecomité en Raad van bestuur).

4.1.4.2. Onderschrijvingslimieten

Onderschrijvingsgidsen bepalen de onderschrijvingslimieten die moeten worden nageleefd (limieten van sectorale aard, contractuele limieten van verzekerde kapitalen, contractuele vergoedingslimieten ...).

4.1.4.3. Tarifiering

De tarieven worden vastgesteld door de actuarissen-tarifeerders en zijn onderworpen aan het advies van de actuariële functie.

4.1.4.4. Herverzekering

De dienst Reinsurance bepaalt de herverzekeringsbehoeften van de onderneming. De verdragen worden jaarlijks herzien op basis van de dekkingsbehoeften, die door het Risk Management worden bepaald, en de verzoeken van de productie. Het Insurance & Reinsurance Committee superviseert het herverzekeringsprogramma.

De herverzekering wordt afgesloten op basis van verdragen die betrekking hebben op een portefeuille in zijn geheel of op basis van facultatieve conventies met betrekking tot risico's die buiten de voorwaarden van de verdragen vallen. De meerderheid van deze contracten zijn afgesloten op niet-proportionele basis.

Beheer Niet-Leven

De verschillende portefeuilles (motorrijtuigen, ongevallen, burgerlijke aansprakelijkheid, brand, alle risico's, alle bouwplaatsrisico's en 10-jaarrisico) worden herverzekerd door verdragen voor grote verliezen. De herverzekering komt tussen wanneer een schadegeval of een gebeurtenis een bedrag dat bepaald wordt door de risicoaversie overschrijdt.

De gekochte capaciteiten hangen af van de onderschrijvingslimieten en/of de MLP (Maximum Loss Possible) in de verdragen voor grote verliezen per risico. Zij zijn afhankelijk van zeer voorzichtige rampscenario's voor de verdragen voor grote verliezen per gebeurtenis.

Beheer Leven

De risico's overlijden en arbeidsongeschiktheid worden herverzekerd op basis van een verdrag voor grote verliezen.

Beheer Niet-Leven en Leven

Bij een ongeval waarbij minstens twee personen betrokken zijn die verzekerd zijn in arbeidsongevallen, in ongevallen gemeen recht, in overlijden of in invaliditeit, komt een verdrag voor grote verliezen per evenement globaal tussen bovenop de hierboven voorgestelde verdragen.

Terrorisme is verzekerd via de nationale TRIP-pool. Onze retentie na tussenkomst van TRIP is eveneens herverzekerd.

4.2. Marktrisico

4.2.1. Blootstelling aan het marktrisico

De volgende tabellen tonen de blootstelling aan het marktrisico per risicomodule van de standaardformule en per activatype. De blootstellingen worden gegeven in marktwaarde (inclusief gelopen maar niet-vervallen interesten).

Wij wijzen erop dat de blootstellingen aan het renterisico niet additief zijn aangezien zij activa en passiva omvatten. Het vermelde totaal telt enkel de activa op.

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Interest	15.516.593	14.498.239
Aandeel	959.298	960.089
Vastgoed	684.739	329.858
Spreads	14.929.296	13.928.206
Deviezen	48.432	9.693
Concentratie	16.573.333	15.218.152

De blootstellingen in overheidsobligaties en aanverwante waardepapieren zijn in theorie onderworpen aan de SCR spread en concentratie, maar enkel sommige specifieke blootstellingen hebben, volgens de standaardformule, een niet-nullast (emittent buiten de eurozone).

Vergeleken met eind 2018 zijn de blootstellingen aan de SCR markt toegenomen.

- De blootstellingen aan de SCR rente zijn toegenomen, vooral de blootstellingen in overheidsobligaties.
- De blootstellingen aan de SCR spread zijn toegenomen. De blootstellingen onderworpen aan de SCR spread met een last die niet nihil is, bedragen 5.551 miljoen euro in 2019 terwijl zij 5.637 miljoen euro in 2018 bedroegen.
- Er zijn geen blootstellingen meer die een SCR concentratie genereren. De blootstelling aan BNP Paribas werd immers aanzienlijk verminderd van 244 miljoen tot 55 miljoen.
- De blootstellingen aan de SCR property zijn toegenomen als gevolg van de wijziging in de Solvency 2-regelgeving met betrekking tot de transparantie van de dochterondernemingen.
- De blootstelling aan de SCR currency is toegenomen omdat een deel van bepaalde fondsen uit vreemde valuta's bestaat, hoewel het fonds in euro's is uitgedrukt. Dit jaar hebben we rekening gehouden met de buitenlandse blootstellingen van deze fondsen.

D blootstellingen aan de verschillende marktrisico's die hier worden voorgesteld, omvatten ook de activa van Ethias Pension Fund die verband houden met de pensioentoezeggingen van de onderneming.

4.2.2. Blootstelling aan het renterisico

De volgende tabel toont de componenten van de SCR rente op 12/31/2019 en op 12/31/2018

In duizend euro	bijdrage aan de SCR rente	
	met rentedekking op 31/12/2019	met rentedekking op 31/12/2018
fixed income activa	-159.479	-249.598
forward starting swaps (dekking renterisico)	-4.536	-33.533
Netto impact van de spread lock	-242	-622
passiva	213.582	407.826
SCR rente	49.325	124.073

De volgende tabel toont de evolutie van de duration gap activa-passiva.

	31-12-18			30-06-19			31-12-19		
	Assets Duration	Liab. Duration	Duration gap	Assets Duration	Liab. Duration	Duration gap	Assets Duration	Liab. Duration	Duration gap
Total Life	6.91	9.04	(0.35)	7.74	9.80	(0.23)	7.88	10.12	(0.66)
Total Non-Life	4.93	7.86	(1.25)	5.90	8.07	(0.61)	6.47	8.46	(0.02)
TOTAL w/o IAS 19			(0.63)			(0.36)			(0.54)
TOTAL with IAS 19			(0.91)			(0.62)			(0.79)

De gevoeligheid van het eigen vermogen voor een rentevariatie is nu onder controle en vormt niet langer een groot risico. Het eigen vermogen blijft ongunstig blootgesteld aan een rentedaling, maar voor 2020 is een beleggingsstrategie ingevoerd om de "duration gap" te dichten.

- Dankzij de acties van de voorbije jaren kon de duration gap in Leven worden verminderd.
- De duration gap in Niet-Leven is verminderd. Er wordt een compensatie opgemerkt tussen de langetermijnverplichtingen van de arbeidsongevallenovereenkomsten en de kortetermijnverplichtingen van de schadeverzekering.
- De duration gap van de portefeuilles Leven en Niet-Leven is verminderd dankzij beleggingen in langlopende staatsobligaties.
- De duration gap met inbegrip van de IAS 19-verplichtingen blijft minder dan 1 jaar.

4.2.3. Blootstellingen aan het spreadrisico

De grootste blootstelling aan het spreadrisico heeft betrekking op de overheidsobligaties. Ethias is ook, maar in mindere mate, blootgesteld aan het risico op een spreadstijging op de waardering van haar bedrijfsobligaties.

De volgende tabellen tonen de evolutie van de gemiddelde referentierating, opgesplitst per obligatietype.

Overeenstemming met het Solvabiliteit 2-referentiedocument is de referentierating voor elke blootstelling de tweede beste rating die op de balansdatum beschikbaar is bij Moody's, Fitch en Standard & Poors. Het onderscheid per activaklasse stemt overeen met de classificatie die door het management van de onderneming wordt gehanteerd en kan licht afwijken van de activaklassen zoals die in de economische balans zijn opgenomen.

In duizend euro op 31 december 2019	AAA	AA	A	BBB	BB	B	NR	TOTAL
Overheidsobligaties en aanverwante waardepapieren	473.665	6.335.414	1.349.823	1.815.436	-	-	64.188	10.038.525
Bedrijfsobligaties	25.921	258.078	1.242.469	2.001.740	361.073	39.255	477.200	4.405.735
Covered obligaties	271.431	134.872	64.616	33.663	-	-	-	504.582
Gestructureerde obligaties	-	33.861	108.963	26.123	-	-	52.705	221.652
Leningen	-	15.654	-	-	-	-	267.551	283.205
TOTAL	771.017	6.777.880	2.765.870	3.876.961	361.073	39.255	861.644	15.453.700

In duizend euro op 31 december 2018	AAA	AA	A	BBB	BB	B	NR	TOTAL
Overheidsobligaties en aanverwante waardepapieren	409.949	6.221.195	1.016.608	957.547	0	0	88.146	8.693.445
Bedrijfsobligaties	0	224.119	1.136.602	1.837.000	117.218	39.206	443.328	3.797.473
Covered obligaties	295.167	153.032	56.693	43.408	0	0	0	548.300
Gestructureerde obligaties	0	36.378	130.932	26.140	0	0	51.328	244.777
Leningen	0	14.655	0	0	0	0	250.585	265.240
TOTAL	705.117	6.649.379	2.340.834	2.864.094	117.218	39.206	833.387	13.549.235

De marktwaarde van de activa die onderhevig zijn aan het kredietrisico is in 2019 aanzienlijk gestegen als gevolg van de aankoop van langlopende govies in combinatie met een aanzienlijke daling van de rentevoeten over het jaar.

De ratingverdeling evolueerde vooral op het niveau van de staatsobligaties en aanverwante waardepapieren dankzij de aankoop van govies met een lange looptijd en een BBB-rating zoals Portugal en, in mindere mate, een A-rating.

Het bedrag van de BB-rating in bedrijfsobligaties is daarentegen aanzienlijk gestegen doordat er, voornamelijk in het OFP, hoogrenderende fondsen werden aangekocht.

Blootstelling aan het soevereine risico per land

Ethias analyseert het detail van de blootstelling aan het soevereine risico met alle uitgegeven schulden, waarborgen of gelijkgestelden aan regeringen zonder beperking tot hun activiteitssector. De volgende tabel toont de blootstelling van de onderneming aan het soevereine risico in marktwaarde, per geografische zone.

De grootste blootstelling aan soevereine schulden situeert zich grotendeels in de eurozone. De blootstelling aan het spreadrisico op België blijft het grootst (iets minder dan 50% van de blootstelling in soevereine effecten). De andere blootstellingen worden uitgesplitst per land, met een belangrijke diversificatie die in overeenstemming is met de limieten die de onderneming bepaald heeft.

In 2019 belegde Ethias voornamelijk in Spaanse, Portugese en Ierse obligaties.

Land	Marktwaaarde op 31 december 2019	Marktwaaarde op 31 december 2018
België	4.256.310	4.485.771
Frankrijk	1.476.345	1.354.073
Spanje	933.443	561.147
Supranationaal	628.867	509.958
Portugal	602.677	93.272
Ierland	513.933	360.252
Duitsland	457.198	375.359
Italië	282.848	307.736
Polen	186.205	159.151
Oostenrijk	163.145	127.414
Slovakije	151.152	120.242
Letland	103.694	11.498
Slovenië	94.881	61.332
Litouwen	56.865	27.493
Finland	41.228	37.461
Tsjechië	41.130	42.888
Mexico	40.773	8.083
Nederland	23.356	40.187
Denemarken	5.541	5.364
Luxemburg	3.709	3.578
Canada	1.208	1.185
TOTAL	10.064.510	8.693.445

4.2.4. Concentratie van het marktrisico

Ethias beheert haar concentratierisico door haar portefeuille per emittent en per sector te diversifiëren. Het financiële limietensysteem groepeerd bovendien de activa in aparte activaklassen en bepaald een strategie voor de toewijzing van activa waardoor een gezonde diversificatie mogelijk is.

Wat de diversificatie per emittent betreft: het feit dat de blootstellingen aan overheidsobligaties en aanverwante waardepapieren geen concentratielast hebben, impliceert dat de kapitaalbehoeften voor het concentratierisico volgens de standaardformule zeer gering zijn.

4.2.5. Gevoeligheid aan het marktrisico

De volgende tabel toont de impact van elk scenario op de solvabiliteitsratio⁷:

Stresstest	Impact op de ratio
Spreads Corporates +0,50%	7,4%
Aandelen -30%	-6,9%
Vastgoed -15%	-4,9%
Spreads Govies +0,50%	-23,2%
Rentevoet -0,50%	-9,3%

De stress op de Govies heeft een hoge impact wegens onze sterke blootstelling aan overheidsobligaties.

De impact van de stijging van de corporate spreads is een devaluatie van de bedrijfsobligaties, maar de volatiliteitsaanpassing die wordt toegevoegd aan de rentecurve van het passief wordt naar boven bijgesteld, waardoor de S2-waarde van de technische voorzieningen daalt; de netto-impact is een stijging van het eigen vermogen S2.

4.2.6. Methodes om het marktrisico te verminderen

4.2.6.1. Beleggingen conform met het "prudent person"-principe

Het Asset Management beheert op professionele wijze zowel de premies gegenereerd door de verzekeringsactiviteit als alle gecumuleerde beleggingsinkomsten. Hiertoe beheren en controleren de activabeheerders van Ethias de effectenportefeuilles en beleggen zijn binnen een kader dat rekening houdt met het "prudent person"-beginsel. De onderneming investeert immers enkel in instrumenten die zij begrijpt en die op adequate wijze worden beheerd en opgevolgd. Zowel de leden van de verschillende beheercomités als de portefeuillebeheerders moeten handelen met de zorg, vakkundigheid, voorzichtigheid en zorgvuldigheid die gezien de omvang van de betrokken transacties vereist zijn.

4.2.6.2. Financiële limieten

Een financieel limietensysteem waarborgt een gezonde diversificatie van de portefeuille per activaklasse (asset allocation), per emittent, per sector, per devies en per land. Het limietensysteem voorziet ook de minimale ratinglimieten op basis van de activaklassen.

4.2.6.3. Rentegevoeligheidslimieten

Om te voldoen aan de tolerantielimieten met betrekking tot de Risk Appetite worden rentegevoeligheidslimieten toegepast op de ALM-segmenten.

4.2.6.4. Dekking van het renterisico

Verschillende programma's werden de voorbije jaren geïmplementeerd om de durationafwijking activa-passiva te beheren: verlenging van de duration van de activa via de aankoop van overheidsobligaties op zeer lange termijn, het aangaan van forward-aankoopverbintenissen ook op overheidsobligaties om de herinvesteringsrentevoeten in de loop van de volgende jaren vast te leggen, het gebruik van swaptions met verschillende horizons, de aankoop van forward starting swaps met een effect dat identiek is aan de aankoop van forward obligaties maar zonder dat er een kredietrisico wordt geïdentificeerd

⁷ Deze impact werd geraamd voor de solvabiliteitsratio op 30/06/2019.

tijdens de forward-periode. Het doel is om de gevoeligheid van de ALM-segmenten en daarmee ook de gevoeligheid van het eigen vermogen voor een rentebeweging te verminderen.

Het programma voor de in dekking tegen een rentedaling wordt regelmatig vernieuwd zodat er voortdurend bescherming is; het programma bestaat momenteel uit derivaten (forward swaps) gekoppeld aan vastrentende langetermijnbeleggingen. De duration gap wordt thans beheerst en ligt tussen -1 en 1.

4.3. Kredietrisico

4.3.1. Blootstelling aan het kredietrisico

Het kredietrisico weerspiegelt de verliezen die de onverwachte wanbetaling, of de verslechtering van de kredietkwaliteit, van de tegenpartijen en debiteuren van de verzekeringsonderneming met zich mee zouden kunnen brengen. De definitie dekt de risicobeperkingsovereenkomsten zoals de herverzekeringsakkoorden, de titrisaties en de afgeleide instrumenten, en de te ontvangen betalingen van de bemiddelaars alsook alle andere kredietrisico's die, volgens de standaardformule, niet onder het "spreadrisico" vallen.

De blootstellingen op 31 december 2019 aan het kredietrisico van de tegenpartijen worden voorgesteld in de volgende tabel. De blootstellingen bestaan uit de geldmiddelen, de hypothecaire leningen, de meeste derivaten, de vorderingen of waarborgen met betrekking tot de fondsen die Ethias zich verplicht heeft te storten in vastgoedprojecten, de deposito's ontvangen van herverzekeraars.

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Blootstelling aan wanbetaling van de tegenpartijen	1.352.898	1.739.306

4.3.2. Methodes om het kredietrisico te verminderen

Naast de selectie van de tegenpartijen, de diversificatie en de maatregelen om concentraties te vermijden kan het kredietrisico worden vermindert door het bekomen van zekerheden of van waarborgen. De waarde van een zekerheid wordt bepaald door een voorzichtige benadering, gebaseerd op verschillende criteria waaronder de aard en het specifieke type van de zekerheid, de liquiditeit alsook de volatiliteit van de waarde ervan.

Wat de herverzekering betreft, worden de verdragen herverzekerd bij een breed panel van herverzekeraars met minstens een A-rating (behoudens uitzondering), die een deelneming nemen die over het algemeen beperkt is tot 25 %. Het kredietrisico van herverzekeraars wordt voortdurend gemonitord door de herverzekeringmakelaars waarmee we samenwerken en die ons informeren als de rating van een herverzekeraar wordt verlaagd. We hebben ook toegang tot een website met de belangrijkste financiële informatie per herverzekeraar en we zijn ook aangemeld op een website die dagelijks nieuwsberichten uit de herverzekeringwereld publiceert. De voorzieningen voor schadegevallen zijn ook ingedeekt door deposito's in contanten of op geblokkeerde effectenrekeningen.

4.4. Liquiditeitsrisico

4.4.1. Blootstelling aan het liquiditeitsrisico

Er zijn twee verschillende concepten van liquiditeitsrisico.

Eenzijds het marktliquiditeitsrisico: dit is het risico dat een positie niet gemakkelijk zal kunnen worden verkocht tegen de marktprijs wegens ontoereikende marktdiepte of verstoringen op de markten.

Het marktliquiditeitsrisico wordt geëvalueerd door de blootstellingsniveaus aan liquide en illiquide activa te meten en door het liquide karakter van een testgroep van activa periodiek te testen. Bovendien worden de liquiditeitsindicatoren van de financiële markten opgevolgd en worden er waarschuwingmechanismen bepaald.

Op 31 december 2019 bestonden de beleggingsportefeuilles voor 81% uit liquide activa volgens de interne criteria. Anderzijds het financieringsliquiditeitsrisico: dit is het risico dat de onderneming niet in staat zou zijn te voldoen aan de behoefte aan huidige en toekomstige, verwachte en onverwachte, kasstromen zonder haar dagelijkse operaties of haar financiële situatie te schaden, en het niet kunnen verkrijgen van financiering tegen normale voorwaarden. Het financieringsliquiditeitsrisico wordt geëvalueerd door de verwachte kasstromen te projecteren op een periode gelijk aan de duur van de verbintenissen of, in voorkomend geval, minstens gelijk aan deze van de planningshorizon.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de door Ethias nv verwachte kasstromen per categorie van financiële activa en passiva, en gebundeld per looptijdklasse. De prognose berust op verschillende hypothesen die hieronder worden beschreven.

Op het vlak van de financiële activa worden de portefeuilles in run-off geprojecteerd, uitgezonderd voor de langlopende verzekeringsproducten waar herinvesteringen voorzien zijn: wij houden rekening met de beslissingen voor beleggingsbeheer naargelang de toewijzing van activa bepaald voor deze producten teneinde de verwachte liquiditeitsstromen zo realistisch mogelijk weer te geven. De activiteiten met een afnemend profiel worden op hun beurt gekoppeld aan een portefeuille van kortere activa teneinde de voorziene prestaties te verzekeren. De liquiditeit wordt dus beheerd volgens het verwachte evolutieprofiel van elk verzekeringsproduct.

Wij noteren ook dat de effectieve looptijden kunnen afwijken van de contractuele looptijden omdat bepaalde activa clausules bevatten voor vervroegde terugbetaling, met of zonder boetes.

Wat de passiva betreft, worden enkel de toekomstige contractuele premies in aanmerking genomen, inclusief voor de activiteiten in Niet-Leven, en zijn de verwachte kasstromen op de verzekeringsovereenkomsten gebaseerd op de afkooiphypothesen die door de onderneming zijn bepaald. De verzekeringsovereenkomsten in rekeneenheden worden geacht binnen het jaar te verstrijken.

In duizend euro Enkel Ethias nv	31 december 2019							
	Boekwaarde	Totaal van de niet-geactualiseerde stromen	Verwachte kasstromen (niet-geactualiseerd)					Onbepaalde termijn
			Tot 1 jaar	Van 1 tot en met 5 jaar	Van 6 tot en met 10 jaar	Van 11 tot en met 20 jaar	Meer dan 20 jaar	
Activa								
Obligaties en gelijkgestelde effecten	14.695.048	16.883.852	1.769.366	4.639.873	2.805.586	3.673.396	3.995.631	-
Deelnemingen, aandelen, beleggingsfondsen en beleggingsvastgoed	1.429.772	2.138.354	62.335	360.683	484.719	603.093	627.524	-
Leningen en deposito's	651.338	1.050.699	126.655	346.167	293.666	218.543	65.667	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	354.676	354.676	354.676	-	-	-	-	-
Beleggingen behorend tot contracten in rekeneenheden	1.394.250	1.463.963	1.463.963	-	-	-	-	-
Afgeleide instrumenten	98.440	-	-	-	-	-	-	-
Totaal van de activa	18.623.525	21.891.543	3.776.995	5.346.723	3.583.971	4.495.033	4.688.822	-
Passiva								
Verplichtingen met betrekking tot verzekerings- en beleggingscontracten	13.780.389	14.462.704	2.248.934	3.695.980	2.471.200	3.306.110	2.740.480	-
Verplichtingen behorend tot contracten in rekeneenheden	1.394.250	1.394.250	1.394.250	-	-	-	-	-
Achtergestelde schulden	487.707	636.153	23.323	162.740	444.339	2.738	3.012	-
Overige financieringsschulden	181.390	185.507	185.507	-	-	-	-	-
Afgeleide instrumenten	43.722	-	-	-	-	-	-	-
Totaal van de passiva	15.887.459	16.678.616	3.852.015	3.858.720	2.915.540	3.308.849	2.743.492	-

4.4.2. Gevoeligheid aan het liquiditeitsrisico

Er worden driemaandelijks analyses van de gevoeligheid aan het marktliquiditeitsrisico opgesteld teneinde de impact van de afkopen op de meest blootgestelde passivacontracten, de impact van variaties in het incasso of de impact van de strategische besluitvorming te meten die de structuur van de balans van de onderneming wijzigen.

4.4.3. Methodes om het liquiditeitsrisico te verminderen

De beperking van het **marktliquiditeitsrisico** wordt verzekerd

- door te controleren dat een toereikend deel van de portefeuilles belegd wordt in liquide instrumenten, d.w.z. die snel kunnen worden verkocht op de markten zonder zware waardeverminderingen te lijden.
- en anderzijds door de beleggingen in minder liquide activa (bijvoorbeeld vastgoed, gestructureerde producten ...) zonder voorafgaandelijke toelating te beperken.

Per ALM-segment is een limietensysteem in liquide activa gedefinieerd om te voldoen aan de tolerantielimieten met betrekking tot de Risk Appetite.

De beperking van het **financieringsliquiditeitsrisico** wordt gewaarborgd:

- via een periodieke opvolging van dit risico door te anticiperen op de eventuele liquiditeitsgaps tussen het passief en het actief op een bepaalde tijdshorizon, door het afkooprisico op de meest blootgestelde passivacontracten periodiek te monitoren, door a priori een toereikend liquiditeitsniveau te bepalen bij de ontwikkeling van nieuwe producten ...
- via een snelle actie bij de identificatie van een liquiditeitsafwijking zoals: activa omzetten in cash, aangaan van een lening of een repo ...

Er is een limietensysteem in financieringsliquiditeit en in repo's gedefinieerd om te voldoen aan de tolerantielimieten met betrekking tot de Risk Appetite.

4.4.4. Verwachte winst inbegrepen in de toekomstige premies

Het totaalbedrag van de verwachte winst inbegrepen in de toekomstige premies, berekend overeenkomstig de Solvabiliteit II-normen, bedraagt 187 miljoen euro (verdeeld in 165 miljoen euro in Niet-Leven en 22 miljoen euro in Leven).

4.5. Operationeel risico

4.5.1. Blootstelling aan het operationele risico

Operationeel risico wordt omschreven als "het risico op (in)direct verlies dat voortvloeit uit het ontoereikend of falend functioneren van interne/externe procedures, processen en actoren alsook systemen binnen de organisatie, of op grond van externe gebeurtenissen".

De externe gebeurtenissen betreffen voornamelijk natuurrampen (brand, overstromingen ...), ontwikkelingen op wetgevend vlak, betogingen van stakeholders die de toegang tot de werkplaats belemmeren, enz.

Per definitie kan het operationele risico potentieel aanwezig zijn in elke activiteit en een ruim toepassingsgebied bestrijken: het raakt alle niveaus en alle organisatorische processen.

De operationele risico's maken het voorwerp uit van een semi-kwantitatieve evaluatie die berust op een risicobereidheidsmatrix voor het operationele risico gedimensioneerd op basis van het voorvalskans en de potentiële impact. Deze matrix is asymmetrisch en bevat verschillende risicocriticiteitszones naargelang de kans/impact combinatie die de ernst van het risico en het behandelingsurgentie van het risico vertalen.

Het evaluatiemodel van de operationele risico's laat toe de evaluatiecriteria van het risico te wegen op basis van criteria die niet enkel financieel zijn, maar ook de reputatie, het klantenverlies, de onbeschikbaarheid van het systeem, de conformiteit met de reglementering ... betreffen.

De standaardformule wordt gebruikt om de kapitaalbehoefte te beoordelen die voortvloeit uit de blootstelling aan de operationele risico's.

4.5.1.1. Risico op cyberaanval

Het dreigingsniveau van een cyberaanval stijgt voortdurend. De verzekeringssector ontsnapt niet aan pogingen tot cyberaanvallen en andere opkomende risico's. Net zoals alle maatschappijen is Ethias potentieel het doelwit van pogingen tot indringing in haar systemen met het oog op informatiediefstal, het verduisteren van persoonsgegevens, de openbaarmaking van vertrouwelijke informatie, het in gevaar brengen van de continuïteit van de activiteiten door de onbeschikbaarheid van de informaticasystemen, misbruik van identiteit, kwaadwillige geldverzoeken ...

Ethias wil zich positioneren als een toonaangevende speler op digitaal gebied en heeft in de verschillende maatregelen die zijn genomen om het Ethias-informatiesysteem te beschermen, rekening gehouden met de risico's die verbonden zijn aan de toenemende cybercriminaliteit. Ethias test periodiek haar crisisbeheercapaciteit op cyberaanvalscenario's.

Het Ethias-personeel wordt periodiek gesensibiliseerd voor het gevaar van cyberaanvallen en voor de juiste houding die moet worden aangenomen.

Om zich tegen het risico op cybercriminaliteit te wapenen, heeft Ethias daarom een specifieke verzekeringsovereenkomst afgesloten met een buitenlandse verzekeraar die haar potentiële aansprakelijkheid op dit gebied dekt en die haar de financiële middelen garandeert om de eventuele schade zo snel mogelijk op te vangen.

4.5.1.2. Continuïteitsrisico

Ethias voert continuïteitstests uit om de efficiëntie van haar contingency-plannen te beoordelen alsook de bestendigheid tegen een black-outs scenario op een geografische zone die eventueel getroffen is op het nationale grondgebied. Sommige continuïteitstests worden op sectorniveau gecoördineerd.

4.5.1.3. Risico's op IT-dysfuncties

Ethias nv evalueert periodiek

- de keuze van de onderaannemers, in termen van de verhouding kost/winst
- de kwaliteit van de geleverde IT-diensten
- de capaciteit van de informaticaonderaannemer om een dienst te leveren die aangepast is aan de technologische evolutie van Ethias nv

4.5.1.4. Terrorismerisico

De invoering van een transversale cel voor risicobeheer met betrekking tot de actoren van de financiële sector draagt bij aan het beheer van het terrorismerisico. Er werden reflectieve en reactieve maatregelen bepaald en ingevoerd: versterking van de bewaking en veiligheidsmaatregelen voor de toegang tot de lokalen van Ethias nv.

4.5.1.5. Veiligheidsrisico's van het informatiesysteem

Ethias heeft een reeks technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen genomen om de bescherming te waarborgen van gegevens, gegevensbestanden, gegevensverkeer, netwerken, systemen en toepassingen die ze gebruikt voor haar eigen behoeften of die van haar cliënten.

Om de doelstellingen te definiëren waaraan de beveiligingsmaatregelen moeten voldoen, worden op verschillende niveaus risicoanalyses uitgevoerd: op projectniveau, op het niveau van organisatorische veranderingen, van onderdelen of van het hele informatiesysteem.

4.5.1.6. Risico op verlies of wijziging van persoonsgegevens

Met de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR) heeft Ethias een omvangrijk actieplan uitgevoerd om volledig te voldoen aan de ingevoerde nieuwe normen.

4.5.2. Concentratie van het operationele risico

4.5.2.1. Risico's verbonden aan de transformatieprojecten van de onderneming

De transformatieprojecten van de onderneming (technologische en organisatorische evolutie van de onderneming) omvatten op zichzelf een groot aantal operationele risico's die voorkomen in de analyses van de operationele risico's op het vlak van veiligheid, continuïteit en risico's op projecten. Deze risicoanalyses laten toe de nodige remediëringmaatregelen te bepalen.

4.5.2.2. Uitbestedingsrisico

De uitbesteding van activiteiten vereist een volledig en duidelijk overzicht van alle hiermee verbonden risico's. De onderneming moet met precisie de kwaliteit van de door de dienstverlener verleende diensten kunnen beoordelen ten aanzien van de initiële behoeften en de evolutie ervan. Bijgevolg moet de dienstverlener de onderneming de indicatoren geven waardoor zij de uitbestede activiteit kan sturen en controleren. Wanneer de aard van de uitbestede functie zich ertoe leent, worden er prestatie-indicatoren en meetbare doelstellingen qua dienstverleningsniveau opgenomen in de uitbestedingsovereenkomst.

Ethias nv evalueert periodiek operationele risico's die verband houden met de informatica-uitbesteding. Bovendien doet Ethias haar uitbestedingsmodel evolueren door rekening te houden met de risico's verbonden aan de evoluties in de uitbestedingsmarkt (cloud computing ...).

De contractuele relatie met de informaticapartner NRB wordt in aanmerking genomen in de analyses van de operationele risico's.

Het concentratierisico van de informatica-uitbesteding bij NRB werd in aanmerking genomen in de analyse van de keuze van verschillende informaticapartners met betrekking tot de toekomstige technologische evolutie van Ethias.

4.5.3. Methodes om het operationele risico te verminderen

Er werden preventieve, afschrikkings- en correctie maatregelen ingevoerd om de geïdentificeerde operationele risico's te beheersen. Zij maken het voorwerp uit van geformaliseerde actieplannen en worden periodiek opgevolgd. Een reporting wordt overgemaakt aan de leidinggevende instanties van de onderneming.

4.6. Overige belangrijke risico's

Het reputatierisico

Het reputatierisico is het risico dat negatieve informatie (reclame of andere), die al dan niet waar is, een vertrouwensverlies in de integriteit van de onderneming veroorzaakt.

Om zich te beschermen tegen reputatierisico's neemt Ethias verschillende maatregelen om de integriteit van haar imago te waarborgen.

Zij heeft dus een communicatiecultuur ontwikkeld dat gebruikmaakt van twee complementaire en gecoördineerde pijlers.

Zo wordt het reputatierisico eerst en vooral behandeld via een externe communicatiecultuur die het publiek, de investeerders en de aandeelhouders op transparante en professionele wijze wil informeren over de strategische en financiële positionering, de operationele ontwikkelingen en de commerciële evolutie van de onderneming.

Ethias hecht ook een bijzonder belang aan een goede interne communicatie binnen de onderneming aangezien deze bijdraagt tot het vertrouwen van het personeel in de integriteit van de onderneming. Er is dus binnen de onderneming een permanent streven naar een snelle, continue en relevante informatieverstrekking aan het personeel.

De Ethische Investeringscode van Ethias beschermt haar tegen het nemen van belangen in activiteiten waarvan de reputatie twijfelachtig zou kunnen zijn.

Verschiedende interne departementen (Privacy, Risk Management, Actuariële Controle, Compliance, etc.) hebben operationele charters opgesteld om hun medewerkers bewust te maken van de ethische houding die bij de uitvoering van hun activiteiten moet worden aangenomen.

Ethias voert regelmatig opiniepeilingen uit om de mening van haar verzekerden over de kwaliteit van haar diensten te kennen. De resultaten van deze peilingen, uitgevoerd door onafhankelijke onderzoeksbureaus, tonen regelmatig de kwaliteit van het Ethias-merk aan.

Klimatologische risico's

Ethias schenkt uiteraard aandacht aan het probleem van de klimaatrisico's (opwarming van de Aarde, vervuiling.....). Die risico's zouden immers de rentabiliteit van haar producten of zelfs de continuïteit van haar activiteiten kunnen beïnvloeden.

Zo evalueert Ethias, als onderdeel van haar ORSA-proces (Own Risk Self Assessment), elk jaar de mogelijke gevolgen van een natuurramp. De stresstests die bij deze gelegenheid zijn uitgevoerd, maken het dus mogelijk om het herverzekeringsbeleid van de onderneming te challengen.

Bovendien sluit haar ethische investeringscode investeringen in industriële activiteiten die schadelijk zijn voor het milieu uit.

Bij de ontwikkeling van haar continuïteitsplan voert Ethias op regelmatige tijdstippen continuïteitstests voor haar bedrijfsactiviteiten uit om zo haar weerstandsvermogen te bepalen ten aanzien van een natuurramp risico dat zich zou kunnen voordoen. Vanuit diezelfde optiek worden periodiek black-outtests georganiseerd om ons weerstandsvermogen te bepalen op basis van onze energetische autonomie.

4.7. Overige materiële informatie over het risicoprofiel

Stresstests

In het kader van de planningsoefening evalueert de onderneming regelmatig haar solvabiliteit (d.i. de aanpassing van het niveau van haar interne eigen vermogen om het hoofd te bieden aan haar globale risicoprofiel). Deze oefening houdt rekening met het specifieke risicoprofiel: zij integreert de belangrijkste risico's en hun interacties bij de realisatie van stresstests.

De stresstests zijn op zich specifieke risicometingsinstrumenten. Driemaandelijks worden er punctuele stresstests uitgevoerd op de dekkingsratio van de SCR. Die stresstests zijn ofwel gestandaardiseerde gevoeligheidstests, ofwel impacttests afgestemd op het specifieke risicoprofiel van de onderneming. Het is aanmerking nemen van de niet-financiële risico's zoals de reputatierisico's, de strategische risico's, de businessrisico's en de modelrisico's worden eveneens in deze analyses opgenomen.

Covid-19-crisis

Eind januari 2020 werd de coronaviruspandemie (COVID-19) de belangrijkste drijvende kracht achter de bewegingen op de financiële markten.

Medio maart bereikte de volatiliteit op de financiële markten een paniekniveau dat vergelijkbaar was met het niveau dat op het hoogtepunt van de crisis van 2008 werd waargenomen. Het gebrek aan coördinatie op wereldvlak in de reactie op de crisis had de risicoaversie sterk doen toenemen. De centrale banken hebben gelukkig geleerd uit de situatie van 2008. In het weekend van 15 maart keerde de Fed bijvoorbeeld terug naar een nulrentebeleid door haar richtrentes met 100 bpn te verlagen.

Begin april werd de crisis ook een economische crisis omdat de quarantainemaatregelen, die vrijwel overal werden genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan, een zeer hoge kostprijs met zich meebrachten voor de economische actoren en de overheidsfinanciën. De verschillende regeringen en centrale banken voeren hun inspanningen op door nieuwe steunmaatregelen aan te kondigen.

Sinds medio april vertoont continentaal Europa enkele bemoedigende tekenen, met een daling van het aantal nieuwe besmettingen in België en in Italië en Spanje, de meest getroffen landen. In de Verenigde Staten, Engeland en veel opkomende landen daarentegen ontwikkelt de pandemie zich verder. De piek van de besmettingen is nog niet bereikt op wereldvlak. Europa en de Verenigde Staten bereiden zich voor op een begin van exitstrategie uit de lockdown en een hervatting van de lokale handel, terwijl de vrees in Azië voor een tweede besmettingsgolf uit het buitenland de hervatting van de wereldhandel niet vergemakkelijkt.

De komende weken zullen de aandelenmarkten op een rollercoaster blijven zitten zolang de beleggers geen zicht hebben op de uitweg uit de gezondheids crisis.

De investeringsportefeuille van Ethias heeft vrij goed standgehouden tegen de impact van de COVID-19-crisis. Het is een defensieve portefeuille die voor 83 % bestaat uit langetermijnobligaties. Het gedeelte beursgenoteerde aandelen vertegenwoordigt slechts 3 %. In de huidige gespannen marktomstandigheden wordt de kredietwaardigheid van de obligaties dagelijks gemonitord.

De impact van deze gezondheids crisis blijft niet beperkt tot een financieel risico alleen. Er zijn ook gevolgen op verzekerings- en operationeel vlak. Ethias heeft deze risico's ten volle aangepakt en diverse preventieve maatregelen

genomen, onder meer dankzij het regelmatig bijwerken van ons Business Continuity Plan. Deze beslissingen zijn ingegeven door de absolute prioriteit die Ethias wil geven aan het opvolgen van de aanbevelingen van de publieke autoriteiten, het waarborgen van de veiligheid van haar werknemers en hun gezinsleden, van haar klanten en haar partners.

Ethias was technisch en technologisch voorbereid en kon dus onmiddellijk:

- vrijwel al haar medewerkers van thuis uit laten werken en zo hun veiligheid en die van hun gezinsleden verzekeren;
- een ononderbroken dienstverlening aan haar klanten garanderen door voorrang te geven aan al haar digitale tools (website, klantenzone, online verkoop, live chat) en door de beschikbaarheid van haar Contact Centers uit te breiden.

Gezien de ernst van de situatie heeft Ethias onmiddellijk haar verantwoordelijkheid genomen en haar krachten op meerdere domeinen gebundeld. Op gezondheidsvlak verleende zij noodhulp aan het Rode Kruis en aan Artsen zonder Grenzen (AZG) en verspreide zij hun oproep voor donaties. Wat de economische nood betreft, werden een reeks uitzonderlijke maatregelen genomen, zowel individueel als sectoraal, om burgers en bedrijven die financieel worden getroffen door de crisis te helpen. Wat betekent dit concreet? We hebben de terugvordering van premies onmiddellijk stopgezet en de tariefherzieningen uitgesteld, de betaling van premies voor een aantal contracten tot 30 september uitgesteld, de dekking van collectieve contracten voor personen in technische werkloosheid gehandhaafd, bepaalde contracten voor ondernemingen met stopgezette activiteiten opgeschort, de premies voor geannuleerde evenementen terugbetaald en ook de dekkingen in Arbeidsongevallen en Burgerlijke Aansprakelijkheid uitgebreid naar alle vrijwilligers die zich inzetten voor onze verzekerden in eerste lijn (ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, gemeenten, OCMW's, politie, Rode Kruis, AZG ...). Ethias heeft ook een solidariteitsapplicatie (App4You) ontwikkeld om contacten mogelijk te maken tussen vrijwilligers en personen die hulp nodig hebben, hoe divers die ook is.

Op het moment dat dit verslag wordt opgesteld, kunnen de gevolgen van de pandemie op de onderneming niet met nauwkeurigheid worden ingeschat. Hoewel deze gebeurtenis geen impact heeft op de jaarrekening van de onderneming op 31 december 2019, zou ze evenwel een potentieel aanzienlijke impact kunnen hebben op de solvabiliteit van de onderneming, alsook op haar technische en financiële resultaten, afhankelijk van de economische impact van deze crisis. Op basis hiervan, en volgend op de circulaire NBB_2020_012 van 7 april 2020, zal de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van 20 mei 2020 voorstellen om geen dividenden toe te kennen en het resultaat van het boekjaar toe te wijzen aan de overgedragen winst.

De solvabiliteit van Ethias nv op 31 december 2019 bedraagt 191 % en biedt aldus een solide basis om deze crisis te weerstaan. Bovendien wordt de situatie nauwlettend opgevolgd door het management, dat er voortdurend op toeziet dat het beste antwoord wordt gegeven op nieuwe informatie. In dat verband blijven wij vertrouwen in de soliditeit van Ethias in deze specifieke context.

Als verzekeraar, investeerder, maatschappelijke speler en ondernemer zal Ethias alles in het werk blijven stellen om de negatieve gevolgen van deze wereldwijde catastrofe voor haar verzekerden en de Belgische samenleving te helpen verminderen.

5. Waardering voor solvabiliteitsdoelinden

Als bijlage bij dit deel, de Solvency II-balans van Vitrufin nv op eind 2018 en op eind 2019 alsook de vergelijking tussen de waarderingen SII en BGAAP.

5.1. Waardering van de activa

5.1.1. Waardering van de financiële activaportefeuille

In de financiële staten opgesteld overeenkomstig de Belgische boekhoudnormen ("BGAAP") van toepassing op de verzekeringsondernemingen wordt de inventariswaarde van de activa, op enkele uitzonderingen na, vastgelegd op basis van de geamortiseerde kostprijs van de activa.

Overeenkomstig de waarderingsprincipes vermeld in de Solvabiliteit II-richtlijn worden de activa gewaardeerd tegen het bedrag waarvoor ze, in normale concurrentieomstandigheden, kunnen worden verhandeld tussen ter zake goed geïnformeerde en onafhankelijke partijen die tot een transactie bereid zijn. Dit waarderingsprincipe is vergelijkbaar met de definitie van de "reële waarde" volgens de IFRS.

De belangrijkste waarderingsverschillen tussen de waarden in Solvency II en in BGAAP per activaklasse worden als volgt verklaard:

Activacategorie	Verklaring verschil
Deelnemingen, aandelen en beleggingsfondsen	Met uitzondering van de aandelen die het voorwerp uitmaken van een waardevermindering wordt het waarderingsverschil uitsluitend verklaard door het verschil tussen de reële waarde genoteerd in SII en de aanschaffingswaarde van de aandelen of participaties geboekt in BGAAP.
Obligaties	Het waarderingsverschil tussen de financiële staten BGAAP en het SII-referentiestelsel wordt voornamelijk verklaard door het verschil tussen de reële waarde geboekt in SII en de geamortiseerde kostprijs van deze activa alsook door het in aanmerking nemen van de gelopen, maar niet vervallen rentes in de SII-waardering. Bovendien bestaan er uitzonderingen op deze algemene regel: <ul style="list-style-type: none"> - De obligaties die het voorwerp uitmaken van een waardevermindering en waarvan de waarde werd teruggebracht tot hun marktwaarde in Belgische boekhoudnormen. - De eeuwigdurende obligaties gewaardeerd in LoCoM (Lower of Cost or Market) in Belgische boekhoudnormen.
Vastgoed	Met uitzondering van vastgoed dat het voorwerp uitmaakt van een waardevermindering wordt het waarderingsverschil tussen de financiële staten BGAAP en het SII-referentiestelsel hoofdzakelijk verklaard door het verschil tussen de reële waarde genoteerd in SII en de geamortiseerde kostprijs van deze activa.
Afgeleide instrumenten	Termijncontracten op obligaties en renteswaps worden gebruikt in het kader van afdekkingsoperaties en profiteren van de regels inzake administratieve verwerking van de afdekkingstransacties (geen waardering tegen reële waarde in de Belgische boekhoudbalans). De marktwaarde van deze instrumenten wordt enkel erkend in Solvency II.
Deposito's behalve kasequivalenten	Geen waarderingsverschil.
Activa behorend tot contracten in rekeneenheden	Geen waarderingsverschil.
Hypotheke voor particulieren, overige leningen en hypotheke, en voorschotten op polis	Met uitzondering van de leningen die het voorwerp uitmaken van een waardevermindering wordt het waarderingsverschil tussen de financiële staten BGAAP en het SII-referentiestelsel hoofdzakelijk verklaard door het verschil tussen de reële waarde genoteerd in SII en het schuldsaldo van de leningen.

5.1.2. Waardering van de overige passiva

5.1.2.1. Goodwill en immateriële vaste activa

De goodwill's en de immateriële activa worden niet erkend in SII. In de jaarrekening BGAAP bestaan immateriële activa voornamelijk uit goodwill die verband houdt met de verwerving van portefeuilles en investeringen, alsmede geactiveerde software- en IT-ontwikkelingen.

5.1.2.2. Uitgestelde belasting

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gegenereerd door tijdelijke verschillen tussen de economische en fiscale waarden van de vorderingen en de verplichtingen en door het naar voren schuiven van de niet-gebruikte fiscale verliezen.

De stijging de uitgestelde belastingen met 3 miljoen wordt verklaard door de uitgestelde belastingen op de variatie in de SII-aanpassingen die gedeeltelijk worden gecompenseerd door de aanwending van de fiscale verliezen.

5.1.2.3. Vaste activa aangehouden voor eigen gebruik

De daling van de vaste activa aangehouden voor eigen gebruik met 14 miljoen euro wordt verklaard door de daling van de getaxeerde waarde van de gebouwen met 8 miljoen euro en door de transfer van gebouwen naar beleggingsgebouwen voor 6 miljoen euro.

5.1.2.4. Vorderingen uit hoofde van verzekeringsverrichtingen en vorderingen op tussenpersonen

Deze activacategorie wordt gewaardeerd tegen de nominale of aanschaffingswaarde. Er worden waardeverminderingen opgetekend om rekening te houden met de risico's verbonden aan de terugwinning ervan. Het waarderingsverschil op deze activaklasse wordt verklaard door de annulatie van de te recupereren technische lasten, waarbij de reële waarde van de technische voorzieningen (Best Estimate) berekend wordt zonder terugvorderingen.

De stijging van deze post met 4 miljoen euro is voornamelijk het gevolg van de nieuwe methode die wordt toegepast om de niet-uitgegeven verdiende premies te ramen.

5.1.2.5. Overige vorderingen

De daling van de overige vorderingen met 28 miljoen wordt voornamelijk verklaard door de daling van de vorderingen op beursttransacties, op fondsen met aangewezen activa en op de vooruitbetaalde kosten.

5.1.2.6. Deposito's ten gunste van cedenten, kas en kasequivalenten, vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen en overige activa

In de financiële staten BGAAP worden deze activa gewaardeerd tegen nominale of aankoopwaarde of tegen de geamortiseerde kostprijs. Er worden waardeverminderingen opgetekend om rekening te houden met de risico's verbonden aan de terugwinning ervan. Er is in SII geen waarderingsverschil op deze activacategorieën.

De stijging met 6 miljoen euro komt voornamelijk van de toename van de vorderingen op herverzekeraars in combinatie met de toename van de in pand gegeven effectendeposito's als gevolg van de wijziging in het deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen.

5.2. Waardering van de technische voorzieningen

5.2.1. Waardering van de best estimates Leven

5.2.1.1. Resultaten

De onderstaande tabel toont de Best Estimates van de voorzieningen Leven onder SII op eind 2018 en eind 2019, en de technische voorzieningen Leven in de BGAAP-jaarrekening per eind 2018.

In duizend euro

SII-activiteitenlijn	SII 2019	BGAAP 2019	SII 2018
Verzekeringen met winstdeling	10.023.492	8.348.184	9.385.329
Geaccepteerde herverzekering	0	0	0
Bijkomende voorzieningen BGAAP	0	1.042.037	0
Voorziening TRIP	0	399	0
Totaal Leven (m.u.v. DC, aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen en ziekteverzekering)	10.023.492	9.390.620	9.385.329
Rentes DC	46.936	35.505	46.742
Levensverzekering (m.u.v. ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	10.070.428	9.426.125	9.432.071
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	1.411.097	1.394.250	1.182.266
ALGEMEEN TOTAAL	11.481.525	10.820.376	10.614.337

In de segmenten Leven moeten de rentes van Gemeen Recht in Niet-Leven worden toegevoegd: Algemene BA en BA Motorrijtuigen (cf. deel 5.2.2).

Bovendien worden de groepsverzekeringsovereenkomsten van de werknemers van Ethias gevaloriseerd zoals bepaald door de IAS19-norm en worden zij opgenomen in de pensioenvoorzieningen in SII (cfr. deel 5.3.3).

5.2.1.2. Algemene interne waarderingmethode voor de BE Leven

In BGAAP omvatten de voorzieningen voor levensverzekering:

- de wiskundige reserves
- de bijkomende "knipperlicht"-voorzieningen, om de afwijking tussen de wiskundige voorzieningen berekend aan de gewaarborgde rentevoet van het contract en deze berekend aan de "knipperlicht"-rentevoet zoals bepaald in artikel 31 van het koninklijk besluit leven van 14/11/2003.
- de bijkomende langlevensvoorzieningen teneinde rekening te houden met de verlenging van de levensverwachting en samengesteld op de renteproducten.

Zij omvatten de toegekende winstdeelnames Leven. Hieraan moet worden toegevoegd het winstdeelnamefonds overlijden samengesteld om het hoofd te bieden aan de WD-uitkeringen overlijden van het komende boekjaar.

Onder Solvabiliteit II worden de Best Estimates berekend door bepaalde stromen te projecteren om in lijn te zijn met de economische, demografische, enz. realiteit. De huidige waarde van de toekomstige stromen wordt gerealiseerd met behulp van een disconteringspercentage met volatiliteitsaanpassing dat door EIOPA wordt aangereikt. De stromen bevatten de specifieke risico's zoals de opties en waarborgen die niet het voorwerp uitmaken van voorzieningsregels uitgedrukt in BGAAP. De Best Estimates bevatten een winstdeelname die op stochastische wijze wordt bepaald, d.w.z. door het genereren van een groot aantal mogelijke en willekeurig gekozen toekomst. Naast de verschillende geselecteerde hypothesen om de stromen te bepalen, worden de Best Estimates ook bepaald door verschillende deskundige adviezen. Er kunnen ook toekomstige beheerbeslissingen in aanmerking worden genomen in de berekening van de Best Estimates.

De bijkomende voorzieningen die deel uitmaken van de BGAAP-reserves, met name de langlevensvoorziening en de knipperlichtvoorziening worden niet als dusdanig opgenomen onder Solvency II. Het risico dat zij dekken is echter wel opgenomen in SII bij de evaluatie van de BE door middel van de geselecteerde hypothesen. Het WD-fonds overlijden verschijnt ook niet als dusdanig in SII, maar de toekomstige WD overlijden toegewezen aan de toekomstige stromen vullen deze stromen aan.

De levensverzekeringsproducten worden geclassificeerd volgens het beheertype, met name:

- de individuele levensverzekeringsproducten,
- de collectieve levensverzekeringsproducten.

In individuele levensverzekering is onze portefeuille samengesteld uit de volgende producten:

- de klassieke producten
- de producten Verzekeringsrekening, de zogenaamde "FIRST"
- de rentes.

In Leven collectiviteiten wordt er een onderscheid gemaakt tussen de pensioenverzekeringen van de 1ste pijler, de groepsverzekeringen (2de pijler) en de kapitalisatieproducten. De pensioenverzekering is een verzekeringsovereenkomst afgesloten door een openbare werkgever ten gunste van zijn personeel en beoogt de opbouw van wettelijke pensioen- of bijdrageprestaties die verschuldigd zijn aan het gesolidariseerde fonds. De samengestelde reserves worden op collectieve wijze beheerd (in het algemeen fonds of in aparte fondsen) en kunnen ofwel aan tak 21 of aan tak 23 toebehoren.

Tot slot noteren wij dat de portefeuille producten bevat die betrekking hebben op tak 21, tak 23 en tak 26.

Sommige passivasegmenten maken nog geen deel uit van de algemene SII-modelleringsmethode en dit om redenen van complexiteit, niet-materialiteit of onbeschikbaarheid van de gegevens. Voor niet-gemodelleerde segmenten zal de boekhoudreserve BGAAP over het algemeen als Best Estimate worden gebruikt (in sommige gevallen kan een add-on worden toegevoegd om de kosten op de CAMI of de T23 collectiviteiten te verantwoorden).

5.2.1.3. Belangrijkste aannames

Terwijl de boekhoudkundige technische voorzieningen BGAAP zonder bijkomende voorzieningen (knipperlicht en langlevens) worden berekend op basis van de tariefvoorwaarden van de contracten, houden de technische voorzieningen SII op hun beurt rekening met de verwachte realiteit. Op algemene wijze kunnen de hypothesever verschillen tussen de berekeningen in BGAAP en deze gerealiseerd onder Solvabiliteit II worden samengevat in de volgende tabel:

Parameters	BGAAP	Solvency II
Contractuele verplichtingen	Tarief (zonder commerciële toeslagen)	Tarief & kosten met betrekking tot het activabeheer
Sterftetafels	tarifair	prospectief
Actualisatievoet	gewaarborgd tarief	EIOPA-curve
Toekomstige afkopen	niet beschouwd	beschouwd
Toekomstige kortingen	niet beschouwd	beschouwd
Beschermingskosten T21	afzonderlijk geprovisioneerd	beschouwd
Algemene kosten	niet beschouwd	beschouwd
Toekomstige inflatie	niet beschouwd	beschouwd
Toekomstige WD	niet beschouwd	beschouwd
Toekomstige premies	Periodieke premies die alleen in aanmerking worden genomen als dat nodig is voor de berekening van de wiskundige voorziening	in aanmerking genomen binnen de limiet van de contract boundaries

De sterftetafels

De beschikbare sterftetafels zijn:

- de tarieftafels opgemaakt aan de hand van de Makeham-coëfficiënten, zoals bijvoorbeeld MR/FR,
- de ervaringstafels (Assuralia),
- De prospectieve tafels (gekalibreerd bij Ethias) met of zonder anti-selectie.

Voor de berekening van de Best Estimate in het kader van Solvabiliteit II maakt Ethias gebruik van de prospectieve tafels, wat niet het geval is op het vlak van haar tarifiering.

De afkooppercentages

De afkooppercentages worden berekend per segment en stemmen, met uitzondering van de FIRST-producten en de Tak 23 en 26-producten, overeen met het rekenkundige gemiddelde van de afkooppercentages die in de loop van de voorbije vijf periodes werden waargenomen. Elke periode komt overeen met het interval [1/10/t-1; 30/09/t].

De afkooppercentages worden niet in aanmerking genomen in de waardering van de BGAAP-voorzieningen.

De contractuele lasten en kosten met betrekking tot het activabeheer

De lasten komen voort uit de tarifiering. De berekening van de BGAAP-voorzieningen gebeurt in inventarisgrondslagen terwijl de BE ook rekening houden met de commerciële lasten.

De algemene kosten

Wij moeten rekening houden met de verschillende algemene kosten en uitgaven waarmee Ethias wordt geconfronteerd. Wij onderscheiden:

- De algemene kosten worden verdeeld volgens de opsplitsing die voortvloeit uit de analyse van de "Activity Based Costing".

De jaarlijkse bijdrage (0,15%) aan het beschermingsfonds van tak 21, die wordt berekend op de reserves van de betrokken contracten.

De algemene kosten worden niet in aanmerking genomen in de waardering van de BGAAP-voorzieningen.

De reducties

Het reductierecht is de mogelijkheid voor de verzekeringnemer om op een bepaald ogenblik en op anticipatieve wijze de betaling van zijn premies stop te zetten.

- In SII werd het reductiepercentage bepaald op basis van rekenkundige gemiddelde van de reductiepercentages die in de loop van de voorbije 5 jaar zijn waargenomen. Dit percentage wordt berekend voor de groepsverzekeringspolissen. De reductiepercentages worden niet in aanmerking genomen in de waardering van de BGAAP-voorzieningen.

De toekomstige gegarandeerde rentevoeten

De berekening van de BGAAP-voorzieningen houdt geen rekening met de toekomstige gegarandeerde rentevoeten als zij variabel zijn.

Onder SII daarentegen

- wordt de toekomstige gegarandeerde rentevoet van de contracten, als hij variabel is (hoofdzakelijk in 1ste pijler en minder vaak in 2de pijler), bepaald via de economische scenariogenerator. Voor de FIRST-producten bedraagt deze 0% wanneer de toekomstige gegarandeerde rentevoet kan worden herzien. Voor de 2de pijler werd een tarifieringsbeleid dat afhankelijk is van de marktomstandigheden bepaald om een nieuwe gegarandeerde rentevoet toe te kennen aan de verlengde polissen en aan de financieringsfondsen waarop de variabele renteformule niet van toepassing is.

De winstdeelningen (WD)

De beste estimate in SII omvat de inschatting van toekomstige WD's Leven; de toekomstige WD's Leven worden daarentegen niet in aanmerking genomen bij de waardering van de BGAAP-voorzieningen.

Wat de toekomstige WD's Overlijden betreft, wordt er in BGAAP enkel rekening gehouden met de reserve samengesteld in het WD-fonds Overlijden teneinde de te storten WD's Overlijden te verzekeren tijdens het volgende boekjaar. Onder SII omvat de Best Estimate daarentegen alle toekomstige WD's Overlijden.

De economische aannames

De economische aannames die betrokken zijn in de berekening van de Best Estimate zijn:

- de actualisatiecurve
- de inflatievoet.

De actualiseringscurve is deze die wordt aangeleverd door EIOPA, inclusief de volatiliteitsaanpassing. De inflatie wordt berekend met behulp van de economische scenariogenerator.

Zo lang als de resultaten van de adequatietest voor de technische voorzieningen (LAT, Liability Adequacy Test) bevredigend zijn houdt de berekening van de BGAAP-voorzieningen geen rekening met de gewaarborgde tarieven en wordt niet beïnvloed door de inflatie. Het is slechts via de aanvullende "knipperlichtvoorziening" en op indirecte wijze dat de reglementering heeft verplicht op rekening te houden met het eventuele verschil tussen de gewaarborgde rentevoeten en de marktrentevoeten.

In aanmerking nemen van bepaalde toekomstige premies

De modellering gebeurt op basis van de run-off hypothese van de contracten met respect van de contractlimieten onder Solvabiliteit II. Wij houden daarom geen rekening met de nieuwe productie; wij houden daarentegen wel rekening met de periodieke contractuele premies, d.w.z. de premies die de verzekerde verplicht moet betalen met het risico dat zijn verzekeringsdekking wordt gereduceerd. Worden eveneens in aanmerking genomen: de premies waarop Ethias een renteverbintenis heeft in 1ste pijler of voor bepaalde financieringsfondsen of collectieve fondsen alsook voor bepaalde FIRST-producten. Wat de tweede pijler betreft worden de premies met betrekking tot de tijdelijke verzekeringen overlijden, gezamenlijk met een segment Leven getarifeerd, in aanmerking genomen.

Bij de waardering van de voorzieningen in BGAAP wordt daarentegen alleen rekening gehouden met toekomstige premies als deze noodzakelijk zijn voor de berekening van de wiskundige voorziening (zoals bij collectieve levensverzekeringen waar de reserve het verschil is tussen de verbintenis van de verzekeraar en de verbintenis van de verzekerde). Over het algemeen zijn enkel de reeds geïnde premies opgenomen in de voorzieningen.

5.2.1.4. Onzekerheidsniveau

Een zekere mate van onzekerheid heeft betrekking op de volgende elementen:

- De financieringsfondsen maken het voorwerp uit van hypothesen over hun evolutie
- De reserves in aanvaarde medeverzekering wordt verondersteld op dezelfde wijze te evolueren als deze van het overeenstemmende segment
- De tak 23 is gedeeltelijk gemodelleerd
- De herverzekering is niet gemodelleerd. Een analyse heeft immers aangetoond dat de impact ervan op de BE Leven niet-materieel is
- De verzekeringen gewaarborgd inkomen zijn niet gemodelleerd
- De modellering van de afkopen is gebaseerd op een enkele rentevoet ongeacht de leeftijdsschijf
- De stochastische modellering van de WD is nog niet volkomen afgerond.

5.2.1.5. Deskundigenadvies

De lijst met de adviezen van deskundigen werd geactualiseerd op 31 december 2019.

5.2.1.6. Belangrijke hypothesewijzigingen

De belangrijke wijzigingen in de hypothesen of in de modellering tussen 31 december 2018 en 31 december 2019 zijn de volgende:

- De verschillende kalibreringen (afkooppercentage, kosten, sterftetafels ...) werden herzien.

5.2.1.7. Evolutie van de Best Estimates Leven in 2019

Het eerste belangrijke element dat de waarde van de BEs beïnvloedt, is de disconteringscurve aangeleverd door EIOPA. De curve op eind 2019 ligt duidelijk lager dan die op eind 2018. Dit effect wordt evenwel deels gecompenseerd door het gebruik van een vlottende gewaarborgde rentevoet, hoofdzakelijk in 1ste pijler. Het curve-effect wordt op +757 miljoen geraamd.

Er zijn nog andere modelleringswijzigingen doorgevoerd met een relatief neutraal effect op de Best Estimates op eind 2019.

De verschillende kalibreringen (afkooppercentage, kosten, sterftetafels ...) werden herzien.

5.2.2. Waardering van de Best Estimates Niet-Leven en Ziektekostenverzekering

5.2.2.1. Resultaten

De onderstaande tabel toont eind 2019 de Best Estimates van de voorzieningen Niet-Leven onder SII, evenals de technische voorzieningen voor Niet-leven in de BGAAP-jaarrekening.

In duizend euro

SII-activiteitenlijn	SII-waarde	BGAAP-waarde
Schadeverzekering (m.u.v. van ziekteverzekering)	1.856.778	1.915.976
Ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	409.708	390.500
<i>Niet-Leven</i>	2.266.487	2.306.476
Ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	1.565.110	1.669.808
TOTAAL Schade- en Ziekteverzekering (BGAAP zonder regres)	3.831.596	3.976.284
<i>Regresvoorzieningen</i>	0	-56.609
TOTAAL Schade- en Ziekteverzekering zonder regres	3.831.596	3.919.675

In SII worden de BE berekend zonder regres en de BE voor rentes BA en BA Motorrijtuigen worden geklasseerd in Leven (cf. deel 5.2.1).

5.2.2.2. Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit

De volgende tabel bevat de verhaalbare bedragen uit hoofde van herverzekering op 31 december 2019 volgens de categorieën van de SII-balans.

In duizend euro

SII-activiteitenlijn	Bruto technische voorzieningen	Netto technische voorzieningen vóór aanpassing	Aanpassing	Overgedragen technische voorzieningen
Schadeverzekering (m.u.v. van ziekteverzekering)	1.856.778	1.748.131	-1.564	107.083
Ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	409.708	406.386	-49	3.273
<i>Niet-Leven</i>	2.266.487	2.154.518	-1.613	110.356
Ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	1.565.110	1.548.978	0	16.131
TOTAL	3.831.596	3.703.496	-1.613	126.487
<i>Rentes opgenomen in Leven</i>	46.936	46.936	0	0

In Solvabiliteit II, worden de uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen gewaardeerd voor een totaalbedrag van 126 miljoen euro terwijl de aandelen van herverzekeraars in de technische voorzieningen in de technische voorzieningen van de Belgische boekhoudkundige balans 157 miljoen euro bedragen.

5.2.2.3. Algemene waarderingsmethode van de BE voor schadegevallen

Prestaties en externe kosten

De berekeningen van de toekomstige stromen van prestaties en externe kosten voor het beheer van de schadegevallen in run-off zijn gebaseerd op de klassieke trianguleringsmethoden, zowel in BGAAP als in SII. Er zijn evenwel enkele verschillen in de berekeningen in beide kaders:

- De gebruikte segmentering is niet identiek.
- Het beheer van de atypische schadegevallen:
  - o Geen bijzondere behandeling in het kader van de berekening in BGAAP, behalve voor de zogenaamde mediaschadegevallen.
  - o Opsplitsing tussen de natuurlijke en de atypische schadegevallen in het kader van de SII-berekening.
- De stromen worden niet geactualiseerd in BGAAP.
- Een Value at Risk (VaR) met betrekking tot de risk appetite van de maatschappij wordt opgenomen in de BGAAP-beoordelingen terwijl de berekening van de BE in SII een middenscenario is.

Interne schadebeheerkosten en overheadkosten en beleggingskosten

In SII worden de beleggingskosten en de supportkosten bepaald door middel van een percentage van de uitgaven.

In BGAAP wordt een percentage van de voorzieningen gebruikt om de voorziening voor interne schadebeheerskosten te bepalen.

Boekhoudkundige "add-ons" en vereenvoudigde methode

Een geheel van elementen zijn, omwille van hun specifieke aard, a priori uitgesloten uit onze berekening. Deze elementen, "add-ons" genoemd, worden afzonderlijk geraamd en toegevoegd aan de technische voorzieningen.

De Add-ons bedragen houden ook rekening met een deel van de kosten.

Herverzekering

Het aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen wordt bepaald in de financiële staten BGAAP en het SII-referentiestelsel door toepassing van het herverzekeringsprogramma op de verschillende schadegevallen. Sommige delen van het herverzekeringsprogramma waarvan de impact als niet-materieel werd beoordeeld ten aanzien van de complexiteit van de vereiste informaticaontwikkelingen werden niet gemodelleerd.

In BGAAP wordt het herverzekeringsprogramma toegepast op basis van de BGAAP-schadelast. In SII is het programma daarentegen van toepassing op de SII-schadelast.

De aanpassing van de verhaalbare schadelastbedragen uit hoofde van de herverzekeringsovereenkomsten is een prudentieel concept dat door SII wordt opgelegd om het insolventierisico van de herverzekeraars te dekken en heeft geen tegenhanger in BGAAP.

5.2.2.4. Algemene waarderingsmethode van de BE voor rentes

Rentes AO

Bovendien zijn de methodes, de technische parameters die gebruikt worden voor de rentes verschillend in BGAAP en SII.

In BGAAP wordt een methode toegepast die gebaseerd is op barema's.

In SII werd een projectiemethode van de stromen ontwikkeld die toelaat rekening te houden met de verschillende mogelijke opties:

- Overgang tussen fasen
- Verandering van de graad van Blijvende Ongeschiktheid
- Opname van 1/3 in kapitaal
- Pensioencumulatie

De actualisatiecurve wordt bepaald door EIOPA en de inflatie is afkomstig van de ESG. De sterftetafel die gebruikt wordt is een prospectieve tafel dat een verhoogde sterfte integreert op basis van het type en het geslacht van de begunstigde gekalibreerd door Assuralia.

In BGAAP nemen wij kosten in aanmerking in verhouding tot de technische voorzieningen. In SII werd daarentegen een kostenbedrag per rente leven gekalibreerd.

Boekhoudkundige add-ons en vereenvoudigde methode

Een geheel van elementen zijn, omwille van hun specifieke aard, a priori uitgesloten uit onze berekening. Deze elementen, "add-ons" genoemd, worden afzonderlijk geraamd en toegevoegd aan de technische voorzieningen.

5.2.2.5. Algemene waarderingsmethode van de BE voor premies

Methodes en hypothesen

De bruto BE voor premies in een SII-concept dat geen equivalent heeft in BGAAP. Er kan een analogie worden gemaakt met de voorziening voor lopende risico's en de voorziening voor niet-geïnde premies. De BE voor premies worden berekend met behulp van een projectiemodel voor premies en blootstellingen dat intern ontwikkeld en gekalibreerd is.

Herverzekering

De BE voor premies onder aftrek van herverzekering is een SII-concept dat geen equivalent heeft in BGAAP.

De waardering in SII is identiek aan de waardering van de bruto BE voor premies.

5.2.2.6. In aanmerking nemen van de tussenkomst van TRIP in de aanslagen van Brussel en Charleroi

Verschillende takken zijn getroffen door de aanslagen van Brussel, voornamelijk de Objectieve BA en AO. Het volgende mechanisme werd ingevoerd:

- De maatschappijen beheren hun schadegevallen.
- De last van de verschillende schadegevallen van de markt is geglobaliseerd in een pool (TRIP).
- De herverzekeraars komen tussen op basis van de last van de pool.
- De pool herverdeelt de lasten en de overgedragen lasten naar de verschillende maatschappijen pro rata hun marktaandeel.

De schadelast beheerd door de maatschappijen is dus geen weerspiegeling van de werkelijke verbintenissen van de maatschappij.

Opdat de BE de werkelijke verbintenissen zo goed mogelijk zou weerspiegelen zijn wij als volgt te werk gegaan:

- Annulatie van de stromen van de schadegevallen die verband houden met de aanslagen in de berekeningen van de BE van de rentes en van de schadegevallen
- Samenstelling van een add-on op basis van de BGAAP-bedragen na verdeling door de pool.

5.2.2.7. Belangrijke hypothesewijzigingen

BE voor schadegevallen

- De driehoeksmetingen werden geactualiseerd door toevoeging van een bijkomende diagonaal aan de verschillende driehoeken. Er werd een geheel van aanvullende driehoeksmetingen getest.
- De kostenparameters werden opnieuw gekalibreerd door hierin de waarnemingen van het jaar 2019 en de verwachte evolutie ervan op te nemen.
- Een reeks contracten waarvoor Ethias het risico draagt, maar die door een derde worden beheerd, worden apart verwerkt.

Rentes AO

- De kosten werden opnieuw gekalibreerd door integratie van de waarnemingen van het jaar 2019.
- De aannames voor de transitie van de blijvende ongeschiktheidsgraad werden opnieuw gekalibreerd.
- We hebben de aanpassing van de waarborgen die van toepassing zijn in de contracten Wet van 67 vertaalt in onze prognoses. Deze aanpassing bestaat erin de rentes vrij te maken op basis van een loon gewaardeerd aan de index van 1990 en niet op basis van een loon geïndexeerd op de datum van het ongeval.

BE voor premies

- Alle parameters die nodig zijn voor het gebruik van de projectiemodule werden opnieuw gekalibreerd.
- Er werd gebruik gemaakt van een prognosebenadering voor de schadestromen. Deze benadering is altijd gebaseerd op een economische S/P. Deze iets andere benadering stelde ons in staat:

- Rekening te houden met de geprojecteerde S/P-traject voor het segment Gezondheidszorgen particulieren in plaats van een gewogen gemiddelde van de ratio's in dat traject.
- De kostenbestanddelen te scheiden en de cost driver aan te passen voor de schadebeheerkosten.
- De kostenparameters werden opnieuw gekalibreerd door hierin de waarnemingen van het jaar 2019 en de verwachte evolutie ervan op te nemen.
- De economische S/P-ratio's werden herberekend op basis van de gegevens op eind 2019, rekening houdend met de verwachte evolutie van de rentabiliteit voorzien in het businessplan. Zoals voor de BE voor schadegevallen, werd er ook voor de TPA's een aparte ratio bepaald.

5.2.2.8. Evolutie van de Best Estimates Schade- en Ziekteverzekering in 2019

In duizend euro		Technische voorzieningen (SII)		Evolutie
		31/12/2019	31/12/2018	
Technische voorzieningen - schadeverzekering (m.u.v. ziekteverzekering)	BE schadegevallen	1.683.585	1.705.564	-1,3%
	BE premies	173.193	165.328	4,8%
		1.856.778	1.870.893	-0,8%
Technische voorzieningen ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	BE schadegevallen	344.806	311.102	10,8%
	BE premies	64.902	40.175	61,5%
		409.708	351.277	16,6%
Technische voorzieningen ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	BE premies	-110.453	-122.853	-10,1%
	BE rentes	1.675.563	1.564.133	7,1%
		1.565.110	1.441.279	8,6%
		3.831.596	3.663.449	4,6%

De evolutie tussen 31/12/2018 en 31/12/2019 van de BE voor schadeverzekering, is een stijging van 5%. Deze wijziging valt als volgt op te splitsen:

- Schadeverzekering m.u.v. ziekteverzekering: stijging van 0,8%.
- Ziekteverzekering analoog aan Schadeverzekering: stijging van 16,6%.
- Ziekteverzekering analoog aan Levensverzekering: stijging van 8,6%.

De evolutie van de BE voor "Schadeverzekering m.u.v. Ziekteverzekering" wordt sterk beïnvloed door de evolutie van de BE voor schadegevallen. Deze BE wordt sterk neerwaarts beïnvloed door de perimeterwijziging van de kosten waarmee in onze prognoses rekening wordt gehouden. Deze daling wordt gecompenseerd door een ongunstig rente-effect, een volume-effect dat verband houdt met grotere stock aan schadegevallen op de schadegevallen met een lange afhandelingstermijn en een stijging van de BE voor premies die voortvloeit uit de herziening van de aannames inzake verwachte rentabiliteit.

De evolutie van de BE voor "Schade- en ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering" is voornamelijk afkomstig van de takken "Workers Compensation" waarvoor wij een verslechtering van de schadelast waarnemen die zowel een invloed heeft op de BE voor schadegevallen als op de BE voor premies via de verwachte toekomstige rentabiliteit.

De evolutie van de BE voor "Schade- en ziekteverzekering analoog aan Levensverzekering" wordt beïnvloed door de stijging van de BE voor renten. De BE voor renten wordt gekenmerkt door een groeiende portefeuille van rentegenieters, vermeerderd met een ongunstig rente-effect. De BE voor renten wordt ook beïnvloed door een correctie in onze berekeningsmodule op de prognose inzake het opnemen van 1/3 in kapitaal. De BE voor premies, die uitsluitend betrekking heeft op de tak gezondheidszorgen particulieren wordt beïnvloed door de herziening van aannamen inzake rentabiliteitsverwachting na het op de markt brengen van een nieuw product in 2019.

5.2.3. Waardering van de risicomarge

De risicomarge is een post die niet bestaat in BGAAP. Zij vertegenwoordigt in Solvabiliteit II de huidige waarde van de financieringskost van de toekomstige SCR met betrekking tot de in run-off beschouwde verzekeringsactiviteit op de bestaande portefeuille op de afsluitdatum. Zij wordt toegevoegd aan de BE om samen de technische voorzieningen te vormen. Zij vertegenwoordigt iets meer dan 470 miljoen euro, d.i. een supplement van 3,1% van de Best Estimates op 31 december 2019.

De volgende tabel toont de risicomarge per SII-activiteitenlijn.

In duizend euro		
SII-activiteitenlijn	31-dec-19	31-dec-18
Schadeverzekering (m.u.v. van ziekteverzekering)	176.091	173.802
Ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	60.148	42.598
Ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	37.245	32.470
Levensverzekering (m.u.v. aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	196.611	154.400
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	4.213	2.476
TOTAL	474.308	405.745

We hebben de methode voor het projecteren van SCR premies in Schade- en Ziekteverzekeringen verbeterd, wat tot een premieverhoging heeft geleid.

Het bedrag van de risicomarge heeft de evolutie van de componenten ervan gevolgd, d.w.z. de SCR en de termijn waarover deze worden geprojecteerd. De vastgestelde stijging is vooral te wijten aan de evolutie van de rentevoeten en de gevolgen daarvan voor de SCR's.

5.2.4. Volatiliteitsaanpassing

De solvabiliteitsratio van Ethias nv wordt geëvalueerd door middel van de rentecurve van EIOPA met de volatiliteitsaanpassing.

De volatiliteitsaanpassing is gedaald van 0,24% eind 2018 tot 0,07% eind 2019; deze parameter heeft nu dus minder impact op de solvabiliteitsratio: de ratio zonder deze aanpassing zou 7% lager zijn (ten opzichte van 19% op 31/12/2018).

De effecten van de volatiliteitsaanpassing eind 2019 is opgenomen in onderstaande tabellen.

In duizend euro	Zonder VA	QRT 12/2019	delta
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	1.405.185	1.399.338	5.847
In aanmerking komend eigen vermogen SCR	2.489.464	2.571.238	-81.774
overschot(+) / tekort(-)	1.084.279	1.171.900	-87.621
Dekkingsratio van de SCR	177,16%	183,75%	-7%

In duizend euro	Zonder VA	QRT 12/2019	delta
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	632.333	629.702	2.631
In aanmerking komend eigen vermogen MCR	2.013.338	2.097.509	-84.171
overschot(+) / tekort(-)	1.381.004	1.467.807	-86.803
Dekkingsratio van de MCR	318,40%	333,10%	-14,70%

5.3. Waardering van de overige passiva

5.3.1. Voorwaardelijke verplichtingen

Een verplichting is:

- ofwel een potentiële verplichting die het gevolg is van gebeurtenissen uit het verleden en waarvan het bestaan enkel zal worden bevestigd door het zich al dan niet voordoen van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen die niet volledig onder het toezicht van de onderneming zijn;
- ofwel een bestaande verplichting die het gevolg is van gebeurtenissen uit het verleden, maar die niet geboekt is aangezien het niet waarschijnlijk is dat er een uitstroom van middelen, die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen of het bedrag van de verplichting niet voldoende betrouwbaar kan worden gewaardeerd.

De verplichtingen worden op permanente wijze gewaardeerd om te bepalen of een uitstroom van economische voordelen waarschijnlijk is geworden of met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd, in welk geval een voorziening wordt geboekt in de MVBS van het boekjaar in de loop waarvan de waarschijnlijkheid de waardering wijzigt

Het verschil van 12,8 miljoen tussen SII en Bgaap stemt overeen met het geschatte risico in verband met een geschil tussen Ethias en een institutionele klant. In het eerste stadium van dit geschil zijn de risico's op een geheel of gedeeltelijk verlies voorzichtig ingeschat met een kans van minder dan 50%, waardoor er geen voorziening in de statutaire rekeningen moet worden geboekt. De verschillende beoogde scenario's en het bedrag van de voorwaardelijke verplichtingen dat daaruit voortvloeit, zouden in de toekomst opnieuw kunnen worden beoordeeld in het licht van de ontwikkelingen in de procedure.

De daling van de voorwaardelijke verplichtingen met 9 miljoen wordt voornamelijk verklaard door de terugneming van een voorziening na de afwikkeling van een geschil, waarvoor in 2018 een voorziening was geboekt, en door een dotatie na een nieuwe geschil.

5.3.2. Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen

Het bedrag van de voorzieningen moet overeenstemmen met de beste raming van de uitgave die nodig is voor de uitdoving van de huidige verplichting op de afsluitdatum.

De voorziening van 1.054 duizend euro opgenomen in de BGAAP-jaarrekening om de kost van de afdekkingsderivaten te dekken bestaat niet in S2 aangezien deze kost weerspiegeld wordt in de marktwaarde van de derivaten. De stijging van 3 miljoen euro is voornamelijk te verklaren door de boeking van een voorziening voor reorganisatie.

5.3.3. Pensioenvoorzieningen

De personeelsbeloningen werden gewaardeerd in overeenstemming met de principes van de IAS 19-norm en bevatten de beloningen na uitdiensttreding (voornamelijk de pensioenverplichtingen), de langetermijnbeloningen en de eindecontractbeloningen.

Het waarderingsverschil tussen de financiële staten BGAAP en SII wordt verklaard door het verschil tussen de reële waarde geboekt in SII als gevolg van de actualisatie van de verplichtingen met betrekking tot de beloningen na uitdiensttreding en de eindecontractbeloningen, en de waarde van deze verplichtingen geboekt in de financiële staten BGAAP, alsook door de erkenning van de langetermijnbeloningen in SII.

5.3.4. Deposito's van herverzekeraars

Deze passiva worden, zowel in BGAAP als in SII, gewaardeerd tegen nominale waarde. De stijging van 6 miljoen euro is voornamelijk te verklaren door de stijging van de herverzekeringssdeposito's.

5.3.5. Schulden aan kredietinstellingen

De daling van de post met 77 miljoen euro is voornamelijk te wijten aan de terugbetaling van de repo's voor 92 miljoen euro, gecompenseerd door de toename van de collateral voor 15 miljoen euro.

5.3.6. Overige schulden en overige verplichtingen

De evolutie van -10 miljoen euro wordt voornamelijk verklaard door de daling van te ontvangen facturen en kosten op de fondsen met aangewezen activa.

5.3.7. Achtergestelde verplichtingen

De stijging van de waarde van de achtergestelde leningen met +10,98 miljoen euro is te wijten aan de daling van de risicovrije rentevoeten die in 2019 wordt waargenomen op de grootste lening (402,7 miljoen euro nominaal) gecompenseerd door een lichte daling in de waardering van de lening van 75 miljoen euro nominaal en van de eeuwigdurende lening van 14 miljoen nominaal.

5.4. Bijlagen

5.4.1. Vergelijkende balans S2 12/2018 - 12/2019

En milliers €	2018	2019	Variations 2018-2019
ACTIF			
Deferred tax assets	203.746	206.670	2.924
Property, plant & equipment held for own use	87.085	73.005	-14.080
Property (other than for own use)	203.291	172.096	-31.195
Holdings in related undertakings, including participations	425.814	477.472	51.657
Equities	436.214	548.758	112.543
Government Bonds	8.169.691	9.536.324	1.366.633
Corporate Bonds	4.508.759	4.400.790	-107.969
Structured notes	327.669	321.694	-5.975
Collective Investments Undertakings	665.412	535.120	-130.292
Derivatives	52.317	98.440	46.122
Deposits other than cash equivalents	1.145	2.349	1.205
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	1.173.222	1.394.250	221.029
Loans and mortgages	655.275	671.862	16.587
Reinsurance recoverables	121.872	126.487	4.615
Deposits to cedants	6.185	4.138	-2.047
Insurance and intermediaries receivables	162.102	165.978	3.876
Reinsurance receivables	104.474	110.833	6.360
Receivables (trade, not insurance)	109.720	82.055	-27.665
Cash and cash equivalents	602.928	353.426	-249.502
Any other assets, not elsewhere shown	24.969	28.737	3.768
TOTAL	18.041.890	19.310.483	1.268.594
PASSIF			
Own funds	1.980.867	2.163.330	182.463
BE non-life	1.870.893	1.856.778	-14.115
RM non-life	173.802	176.091	2.289
BE health (similar to non-life)	351.277	409.708	58.432
RM health (similar to non-life)	42.598	60.148	17.551
BE health (similar to life)	1.394.538	1.518.174	123.636
RM health (similar to life)	32.470	37.245	4.775
BE life (excluding health and index-linked and unit-linked)	9.432.071	10.070.428	638.357
RM life (excluding health and index-linked and unit-linked)	154.400	196.611	42.211
BE index-linked and unit-linked	1.182.266	1.411.097	228.832
RM Technical provisions – index-linked and unit-linked	2.476	4.213	1.737
Contingent liabilities	22.724	14.212	-8.512
Provisions other than technical provisions	21.790	25.271	3.480
Pension benefit obligations	180.921	158.946	-21.975
Deposits from reinsurers	114.403	120.082	5.679
Deferred tax liabilities		0	0
Derivatives	9.355	43.722	34.366
Debts owed to credit institutions	257.852	181.390	-76.462
Insurance & intermediaries payables	122.646	166.257	43.611
Reinsurance payables	6.276	7.839	1.563
Payables (trade, not insurance)	183.930	169.487	-14.443
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	503.603	514.578	10.976
Any other liabilities, not elsewhere shown	734	4.875	4.141
TOTAL	18.041.890	19.310.483	1.268.594

5.4.2. Ians S2 versus BGAAP 12/2019

En milliers €	SII	BGAAP	Variations SII- BGAAP
ACTIF			
Intangibles assets	0	123.226	-123.226
Deferred tax assets	206.670	0	206.670
Property, plant & equipment held for own use	73.005	60.624	12.381
Property (other than for own use)	172.096	154.070	18.026
Holdings in related undertakings, including participations	477.472	378.681	98.790
Equities	548.758	386.081	162.677
Government Bonds	9.536.324	8.326.424	1.209.901
Corporate Bonds	4.400.790	4.147.043	253.747
Structured notes	321.694	301.175	20.519
Collective Investments Undertakings	535.120	500.638	34.482
Derivatives	98.440	176	98.263
Deposits other than cash equivalents	2.349	2.349	0
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	1.394.250	1.394.250	0
Loans and mortgages	671.862	650.239	21.623
Reinsurance recoverables	126.487	157.350	-30.864
Deposits to cedants	4.138	4.138	0
Insurance and intermediaries receivables	165.978	222.587	-56.609
Reinsurance receivables	110.833	110.833	0
Receivables (trade, not insurance)	82.055	82.055	0
Cash and cash equivalents	353.426	353.426	0
Any other assets, not elsewhere shown	28.737	24.626	4.111
TOTAL	19.310.483	17.379.990	1.930.493
PASSIF			
Own funds	2.163.330	1.366.047	797.283
BE non-life	1.856.778	1.915.976	-59.198
RM non-life	176.091	0	176.091
BE health (similar to non-life)	409.708	390.500	19.209
RM health (similar to non-life)	60.148	0	60.148
BE health (similar to life)	1.518.174	1.634.303	-116.129
RM health (similar to life)	37.245	0	37.245
BE life (excluding health and index-linked and unit-linked)	10.070.428	9.425.725	644.702
RM life (excluding health and index-linked and unit-linked)	196.611	0	196.611
BE index-linked and unit-linked	1.411.097	1.394.250	16.847
RM Technical provisions – index-linked and unit-linked	4.213	0	4.213
Contingent liabilities	14.212	1.412	12.800
Provisions other than technical provisions	25.271	26.325	-1.055
Pension benefit obligations	158.946	87.821	71.125
Deposits from reinsurers	120.082	120.082	0
Deferred tax liabilities	0	3.592	-3.592
Derivatives	43.722	0	43.722
Debts owed to credit institutions	181.390	181.390	0
Insurance & intermediaries payables	166.257	166.257	0
Reinsurance payables	7.839	7.839	0
Payables (trade, not insurance)	169.487	169.487	0
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	514.578	488.225	26.353
Any other liabilities, not elsewhere shown	4.875	757	4.117
TOTAL	19.310.483	17.379.990	1.930.493

6. Kapitaalbeheer

6.1. Eigen vermogen

6.1.1. Samenstelling van het beschikbaar eigen vermogen

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-1
Tier 1 - unrestricted	1.956.660	1.777.121
Tier 1 - restricted	14.909	15.043
Tier 2	499.670	488.560
Tier 3	206.670	203.746
TOTAL	2.677.908	2.484.469

Op eind 2019 is het beschikbare eigen vermogen samengesteld uit het eigen kernvermogen geklasseerd op basis van de volgende niveaus:

- Tier 1 - onbeperkt vloeit voort uit het surplus van activa op passiva, zonder uitgestelde belastingactiva die zijn geklasseerd in Tier 3.
- Tier 1 - beperkt stemt overeen met de resterende 15 miljoen euro van de in 2005 uitgegeven eeuwigdurende lening die niet deelnam aan de in 2015 uitgevoerde omwisselingstransactie. Het is geklasseerd als Tier 1 in het kader van de overgangsmaatregelen.
- Tier 2 bestaat enerzijds uit de achtergestelde lening van 75 miljoen euro uitgegeven in 2008 en die de maturiteit bereikt in juli 2023, geklasseerd in Tier 2 in toepassing van de overgangsmaatregelen, en anderzijds de achtergestelde lening van 402,7 miljoen euro in nominaal bedrag uitgegeven in 2015 en die de maturiteit bereikt in januari 2026.
- Tier 3 stemt overeen met de uitgestelde belastingactiva.

Het beschikbare eigen vermogen is tussen 2018 en 2019 gestegen, voornamelijk als gevolg van de evolutie van de economische omstandigheden (prestaties op de aandelenmarkt en renteverlaging).

6.1.2. Samenstelling van het eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de SCR

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Tier 1 - unrestricted	1.956.660	1.777.121
Tier 1 - restricted	14.909	15.043
Tier 2	499.670	488.560
Tier 3	199.999	194.613
TOTAL	2.671.238	2.475.337

Voor het beschikbare eigen vermogen dat in de vorige sectie is beschreven, gelden verschillende limieten die bepalen of het beschikbaar eigen vermogen in aanmerking komt voor de solvabiliteitskapitaalvereiste.

Eind 2019 komt het beschikbare vermogen van Tier 1 en Tier 2 volledig in aanmerking voor SCR-dekking.

Het eigen vermogen van Tier 3 komt echter niet volledig in aanmerking omdat de som van het beschikbare eigen vermogen van Tier 2-en Tier 3 de 50%-grens van de SCR overschrijdt. Bijgevolg komt een bedrag van 7 miljoen euro uit het beschikbare eigen vermogen van Tier 3 niet in aanmerking voor SCR-dekking.

Ter herinnering: eind 2018 werd dezelfde limiet getroffen voor een niet in aanmerking komend bedrag van 9 miljoen euro.

6.1.3. Dekking van de solvabiliteitskapitaalvereiste

De dekkingsgraad is relatief stabiel gebleven. De lichte stijging is het gevolg van de stijging van het eigen vermogen, ondanks de verhoging van de SCR.

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Solvabiliteitskapitaalvereiste	1.399.338	1.366.346
Eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de SCR	2.671.238	2.475.337
Dekkingsratio	190,89%	181,16%

6.1.4. Opbouw van het eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de MCR

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Tier 1 - unrestricted	1.956.660	1.777.121
Tier 1 - restricted	14.909	15.043
Tier 2	125.940	122.971
TOTAL	2.097.509	1.915.135

Het beschikbare vermogen van Tier 1 komt volledig in aanmerking voor dekking van de MCR.

Slechts een deel van het beschikbare eigen vermogen van Tier 2, tot beloop van 20% van MCR, komt echter in aanmerking voor dekking van de MCR. Deze limiet voor het in aanmerking komen is bereikt zowel eind 2018 als eind 2019.

6.1.5. Dekking van het minimumkapitaalvereiste

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Minimumkapitaalvereiste	629.702	614.856
Eigen vermogen dat in aanmerking komt voor de dekking van de MCR	2.097.509	1.915.135
Dekkingsratio	333,10%	311,48%

Volgens de S2-normen moet de MCR tussen 25% en 45% van de SCR bedragen. Aangezien de berekening van de MCR zowel eind 2018 als eind 2019 leidt tot een waarde die hoger is dan dit interval, is het onder deze voorziening beperkt tot 45% van de SCR. De SCR is echter in 2019 gestegen (+33 miljoen euro); deze stijging heeft dus een evenredig effect op de MCR (+15 miljoen euro).

6.1.6. Verschillen tussen het eigen vermogen in BGAAP en in Solvabiliteit II

De tabel hieronder toont de overgang van het eigen vermogen in Belgische boekhoudnormen (BGAAP) naar het beschikbaar eigen vermogen in Solvency II. Er wordt rekening gehouden met overgangsmaatregelen voor het eigen vermogen, waardoor alle achtergestelde leningen als eigen vermogen voor SCR-dekking in aanmerking komen.

De belangrijkste bronnen van verschillen tussen het boekhoudkundig eigen vermogen en het eigen vermogen Solvency II zijn de herwaarderingen van financiële activa en technische verplichtingen, alsmede achtergestelde leningen (opgenomen onder de overige verplichtingen voor 515 miljoen euro).

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Boekhoudkundig vermogen	1.359.668	1.174.156
Fonds voor toekomstige dotaties	6.379	6.379
Meerwaarden financiële activa	1.763.462	974.507
Overige activa	-6	0
Herwaardering technische passiva	-	-
	1.138.336	365.365
Overige passiva	476.480	487.384
Uitgestelde belastingen	210.261	207.410
Eigen vermogen SII	2.677.908	2.484.469

6.2. SCR & MCR

6.2.1. Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en minimumkapitaalvereiste (MCR)

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-18
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	1.399.338	1.366.346
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	629.702	614.856

De SCR en de MCR worden beoordeeld volgens de standaardformule. Op eind 2018, zoals op eind 2019, bereikt de MCR het plafond van 45 % van de SCR.

6.2.2. Solvabiliteitskapitaalvereiste per risicomodule

In duizend euro	31-dec-19	31-dec-178
Marktrisico	840.679	781.282
Wanbetalingsrisico van de tegenpartijen	91.335	141.741
Verzekeringstechnisch risico Leven	199.225	162.454
Verzekeringstechnisch risico ziekteverzekering	316.419	274.075
Verzekeringstechnisch risico Niet Leven	537.094	572.555
Diversificatie	-670.071	-650.026
Risico immateriële activa	0	0
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste	1.314.681	1.282.081
Operationeel risico	121.458	116.438
Compensatievermogen van technische voorzieningen	-36.801	-32.173
Compensatievermogen van uitgestelde belastingen	0	0
Solvabiliteitskapitaalvereiste	1.399.338	1.366.346

Eind 2019 bedraagt de totale SCR 1.399.338 duizend euro, in dalende orde van belang samengesteld uit de SCR Markt, Niet-Leven, Ziektekosten, Leven, Wanbetaling en Operationeel. Eind 2017 bestond de top 6, in dalende orde, respectievelijk uit de SCR Markt, Niet-Leven, Ziekte, Leven, Operationeel en Wanbetaling. De SCR-top 3 in dalende orde van belang is identiek op eind 2019 en eind 2018 aangezien deze bestaat uit de SCR Markt, Niet-Leven, Ziekte.

De globale solvabiliteitskapitaalvereiste ging van 1.366.346 duizend euro op 31 december 2018 naar 1.399.338 duizend euro op 31 december 2019.

- De solvabiliteitskapitaalvereiste voor de marktrisico's steeg met bijna 8%.
  - De SCR aandelen steeg met 48 miljoen ondanks de neerwaartse impact van de herziening van de S2-regelgeving (-54 miljoen euro). Deze stijging komt van de toename van de symmetrische aanpassing (van -6,34% naar -0,076%) en van nieuwe blootstellingen waarop de overgangsmaatregel niet van toepassing is.
  - De SCR onroerend goed steeg voornamelijk door de herziening van de S2-regelgeving.
- De solvabiliteitskapitaalvereiste voor wanbetalingsrisico's is gedaald, enerzijds omdat de blootstellingen zijn verminderd en anderzijds dankzij modelverbeteringen.
- De solvabiliteitskapitaalvereiste voor verzekeringstechnische risico's in Leven is toegenomen als gevolg van de stijging van de BE's voor Leven.
- De solvabiliteitskapitaalvereiste voor de verzekeringstechnische risico's voor ziektekostenverzekeringen is gestegen voornamelijk als gevolg van de herziening van de S2-reglementering en een wijziging in de berekeningsmethode van de SCR premies.
- De solvabiliteitskapitaalvereiste voor verzekeringstechnische risico's voor schadeverzekeringen is afgenomen als gevolg van de herziening van de herverzekeringsovereenkomsten en de herziening van het kostenmodel dat in aanmerking wordt genomen in de BE voor schadegevallen.
- De solvabiliteitskapitaalvereiste voor operationele risico's is gestegen als gevolg van de stijging van de BE's voor Niet-Leven en Leven.
- De diversificatie tussen de SCR's is toegenomen dankzij de vermindering van de SCR Niet-Leven.
- Het aanpassingseffect van de winstdeelname op de kapitaalbehoeften bedraagt 32.173 duizend euro op eind 2018 tegen 36.801 duizend euro op eind 2019 aangezien de schokken op de aandelen eind 2019 groter zijn.
- Eind 2019 voldoet Ethias nv niet aan de reglementaire voorwaarden voor de toepassing van het compensatievermogen van uitgestelde belastingen, omwille van het hoge bedrag aan uitgestelde belastingen dat op de actiefzijde van de S2-balans is gewaardeerd.

6.2.3. Gebruik van vereenvoudigde berekeningen

Ethias nv gebruikt geen vereenvoudiging in de toepassing van de standaardformule.

6.2.4. Gebruik van parameters die specifiek zijn voor de onderneming

Ethias nv gebruikt geen parameters die specifiek zijn voor de onderneming.

6.2.5. Gegevens die door de onderneming worden gebruikt om de MCR te berekenen

De tussentijdse gegevens voor de berekening van de MCR zijn te vinden in de bijgesloten kwantitatieve tabellen.

6.3. Gebruik van de ondermodule "aandelenrisico" op basis van de looptijd in de berekening van de SCR

Dit punt is niet van toepassing.

6.4. Verschillen tussen de standaardformule en alle gebruikte interne modellen

Dit punt is niet van toepassing.

6.5. Niet-naleving van de MCR en niet-naleving van de SCR

Het minimumkapitaalvereiste en de solvabiliteitskapitaalvereiste werden nageleefd tijdens de referentieperiode.

7. Modellen voor kwantitatieve gegevens

De volgende tabellen bevatten de kwantitatieve gegevensmodellen die in dit verslag moeten worden gepubliceerd, uitgedrukt in duizend euro op 31 december 2019.

7.1. Balans

		Waarde Solvabiliteit II
		C0010
Activa		
Immateriële vaste activa	R0030	0
Uitgestelde belastingvorderingen	R0040	206.670
Surplus pensioenuitkeringen	R0050	0
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	R0060	73.005
Beleggingen (niet zijnde activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten)	R0070	16.093.043
Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	R0080	172.096
Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	R0090	477.472
Aandelen	R0100	548.758
Beursgenoteerde aandelen	R0110	544.118
Niet-beursgenoteerde aandelen	R0120	4.640
Obligaties	R0130	14.258.808
Staatsobligaties	R0140	9.536.324
Bedrijfsobligaties	R0150	4.400.790
Gestructureerde effecten	R0160	321.694
Door zekerheden gedekte effecten	R0170	0
Instellingen voor collectieve belegging	R0180	535.120
Derivaten	R0190	98.440
Deposito's behalve kasequivalenten	R0200	2.349
Overige beleggingen	R0210	0
Activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten	R0220	1.394.250
Leningen en hypotheek	R0230	671.862
Voorschotten op polis	R0240	22.272
Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheek	R0250	366.397
Overige leningen en hypotheek	R0260	283.193
Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit	R0270	126.487
Schade- en ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering	R0280	110.356
Schadeverzekering met uitzondering van ziekteverzekering	R0290	107.083
Ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering	R0300	3.273
Levens- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0310	16.131
Ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	R0320	16.131
Levensverzekering met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0330	0
Aan indexen of beleggingen gekoppelde levensverzekeringen	R0340	0
Deposito's ten gunste van cedenten	R0350	4.138
Vorderingen uit hoofde van verzekeringsverrichtingen en vorderingen op tussenpersonen	R0360	165.978
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	R0370	110.833
Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)	R0380	82.055
Eigen aandelen (rechtstreeks gehouden)	R0390	0
Verschuldigde bedragen uit hoofde van eigenvermogensbestanddelen of opgevraagd maar niet-gestort beginkapitaal	R0400	0
Geldmiddelen en kasequivalenten	R0410	353.426
Overige, niet elders opgenomen activa	R0420	28.737
Totaal van het actief	R0500	19.310.483
Passiva		
Technische voorzieningen - schadeverzekering	R0510	2.502.726
Technische voorzieningen - schadeverzekering (m.u.v. ziekteverzekering)	R0520	2.032.869
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0530	0
Beste schatting	R0540	1.856.778
Risicomarge	R0550	176.091
Technische voorzieningen ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	R0560	469.857
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0570	0
Beste schatting	R0580	409.708
Risicomarge	R0590	60.148
Technische voorzieningen - levensverzekering (m.u.v. aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	R0600	11.822.458
Technische voorzieningen ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	R0610	1.555.419
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0620	0
Beste schatting	R0630	1.518.174
Risicomarge	R0640	37.245
Technische voorzieningen - levensverzekering (m.u.v. aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	R0650	10.267.039
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0660	0
Beste schatting	R0670	10.070.428
Risicomarge	R0680	196.611
Technische voorzieningen - aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0690	1.415.310
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0700	0
Beste schatting	R0710	1.411.097
Risicomarge	R0720	4.213
Voorwaardelijke verplichtingen	R0740	14.212
Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	R0750	25.271
Pensioenvoorzieningen	R0760	158.946
Deposito's van herverzekeraars	R0770	120.082
Uitgestelde belastingverplichtingen	R0780	0
Derivaten	R0790	43.722
Schulden aan kredietinstellingen	R0800	181.390
Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen	R0810	0
Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	R0820	166.257
Schulden uit hoofde van herverzekering	R0830	7.839
Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	R0840	169.487
Achtergestelde verplichtingen	R0850	514.578
Achtergestelde verplichtingen anders dan in het kernvermogen	R0860	0
Achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen	R0870	514.578
Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	R0880	4.875

Totaal van het passief	R0900	17.147.154
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	R1000	2.163.330

7.2. Premies, schaden en kosten, per branche

Schadeverzekering en geaccepteerde niet-proportionele herverzekering

		Activiteitslijn voor: verzekerings- en herverzekeringsverbintenissen Niet-Leven (rechtstreekse verzekering en geaccepteerde proportionele herverzekering)											Activiteitslijn voor: niet-proportionele herverzekering				Totaal	
		Ziektekostenverzekeringen	Inkomensbeschermingsverzekeringen	Verzekeringen tegen arbeidsongevallen	Aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen	Overige motorrijtuigenverzekeringen	Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en andere transportmiddelen	Verzekeringen tegen brand en andere schade aan goederen	Algemene aansprakelijkheidsverzekeringen	Krediet- en borgtochtverzekeringen	Rechtsbijstandverzekeringen	Assistance	Diverse geldelijke verliezen	Gezondheid	Ongevallen	Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en andere transportmiddelen	Goederen	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200
Geboekte premie-inkomsten																		
Bruto - Directe verzekering	R0110	183.596	60.279	267.524	270.317	194.382	318	240.742	109.958	102	39.432	42.094	9.076					1.417.816,99
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0120	0	0	0	0	0	0	23	0	0	0	0	0					23,35
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0130													18,70	826,03	0,00	440,01	1.284,74
Aandeel van de herverzekeraars	R0140	354	200	1.588	2.060	1.155	0	23.037	9.002	0	0	54	0	0	0	0	0	37.450,11
Netto	R0200	183.241	60.079	265.936	268.257	193.227	318	217.728	100.955	102	39.432	42.040	9.076	19	826	0	440	1.381.674,97
Verdiende premies																		
Bruto - Directe verzekering	R0210	183.640	60.111	267.519	272.151	195.030	320	237.123	109.597	101	39.258	40.768	10.883					1.416.500,63
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0220	0	0	0	0	0	0	-21	0	0	0	0	0					-20,52
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0230													19	576	0	440	1.035
Aandeel van de herverzekeraars	R0240	354,46	199,81	1.587,92	2.059,61	1.154,89	0,00	23.031,68	9.099,13	0,00	0,00	53,95	0,00	0	0	0	0	37.541
Netto	R0300	183.285,72	59.911,09	265.930,65	270.091,74	193.874,66	319,71	214.071,13	100.498,30	100,89	39.257,78	40.713,92	10.883,06	19	576	0	440	1.379.973
Schaden																		
Bruto - Directe verzekering	R0310	155.537	28.268	233.842	205.705	108.631	4	135.279	96.312	0	16.577	24.528	8.531					1.013.213,33
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0320	0	0	3	-11	0	0	13	-89	0	0	0	0					-85,30
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0330													-886,94	-15.381,46	0,00	289,10	-15.979,29
Aandeel van de herverzekeraars	R0340	51	8	829	2.033	105	0	9.032	15.276	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	27.333,96
Netto	R0400	155.486	28.260	233.016	203.660	108.526	4	126.259	80.946	0	16.577	24.528	8.531	-886,94	-15.381,46	0,00	289,10	969.814,78
Wijziging in overige technische voorzieningen																		
Bruto - Directe verzekering	R0410	1.087	0	-1.326	0	0	0	0	0	0	0	0	0					-238,86
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0,00
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0430													0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aandeel van de herverzekeraars	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	R0500	1.087	0	-1.326	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	-238,86
Kosten	R0550	30.301	15.725	46.059	82.591	53.806	143	72.486	30.336	56	22.413	20.352	2.146	71,02	82,75	0,00	62,48	376.630,05
Overige kosten	R1200																	29.677,87
Totaal uitgaven	R1300																	406.307,92

7.3. Premies, schaden en kosten, per land

Aangezien het volume van bruto uitgegeven premies van Ethias nv ruim boven de 90 % van het totaal van bruto uitgegeven premies van Ethias nv ligt met de rechtstreekse zaken in België toont de volgende tabel enkel de bedragen van het land van oorsprong (België).

Niet-Leven

		Land van herkomst	Top 5 van alle landen (volgens bedrag aan geboekte bruto premie-inkomsten) - schadeverzekeringsverplichtingen					Totaal top 5 en land van herkomst
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010							
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Geboekte premie-inkomsten								
Bruto - Directe verzekering	R0110	1.327.309,43						1.327.309,43
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0120	-0,46						-0,46
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0130	1.247,08						1.247,08
Aandeel van de herverzekeraars	R0140	36.050,85						36.050,85
Netto	R0200	1.292.505,20						1.292.505,20
Verdiende premies								0,00
Bruto - Directe verzekering	R0210	1.325.955,10						1.325.955,10
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0220	-20,52						-20,52
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0230	1.034,74						1.034,74
Aandeel van de herverzekeraars	R0240	36.142,19						36.142,19
Netto	R0300	1.290.827,12						1.290.827,12
Schaden								0,00
Bruto - Directe verzekering	R0310	841.549,45						841.549,45
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0320	-141,80						-141,80
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0330	-717,43						-717,43
Aandeel van de herverzekeraars	R0340	34.449,67						34.449,67
Netto	R0400	806.240,55						806.240,55
Wijziging in overige technische voorzieningen								0,00
Bruto - Directe verzekering	R0410	-238,86						-238,86
Bruto - Geaccepteerde proportionele herverzekering	R0420	0,00						0,00
Bruto - Geaccepteerde niet-proportionele herverzekering	R0430	0,00						0,00
Aandeel van de herverzekeraars	R0440	0,00						0,00
Netto	R0500	-238,86						-238,86
Kosten	R0550	364.330,47						364.330,47
Overige kosten	R1200							
Totaal uitgaven	R1300							

Leven

		Land van herkomst	Top 5 van alle landen (volgens bedrag aan geboekte bruto premie-inkomsten) - levensverzekeringsverplichtingen					Totaal top 5 en land van herkomst
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Geboekte premie-inkomsten								
Bruto	R1410	1.251.382,35						1.251.382,35
Aandeel van de herverzekeraars	R1420	2.888,11						2.888,11
Netto	R1500	1.248.494,24						1.248.494,24
Verdiende premies								0,00
Bruto	R1510	1.251.382,35						1.251.382,35
Aandeel van de herverzekeraars	R1520	2.888,11						2.888,11
Netto	R1600	1.248.494,24						1.248.494,24
Schaden								0,00
Bruto	R1610	1.346.529,66						1.346.529,66
Aandeel van de herverzekeraars	R1620	1.253,27						1.253,27
Netto	R1700	1.345.276,40						1.345.276,40
Wijziging in overige technische voorzieningen								0,00
Bruto	R1710	242.739,43						242.739,43
Aandeel van de herverzekeraars	R1720	-240,63						-240,63
Netto	R1800	242.980,06						242.980,06
Kosten	R1900	47.750,50						47.750,50
Overige kosten	R2500							
Totaal uitgaven	R2600							

7.4. Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering

	Verzekeringen met winstdeling	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen		Overige levensverzekeringen		Lijfrentes van schadeverzekeringsovereenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekeringsverplichtingen	Aanvaarde herverzekering	Totaal (levensverzekering behalve ziekteverzekering, met inbegrip van aan beleggingen gekoppelde overeenkomsten)	Ziekteverzekering (directe verzekering)		Lijfrentes van schadeverzekeringsovereenkomsten en met betrekking tot ziekteverzekeringsverplichtingen	Ziekteherverzekering (geaccepteerde herverzekering)	Totaal (ziekteverzekering analoog aan levensverzekering)									
		C0020	C0030	Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties				C0070	C0080				C0090	C0100	C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
				C0040	C0050																	
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0010	0,00	0,00			0,00		0,00	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00							
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling in verband met de technische voorzieningen als geheel berekend	R0020	0,00	0,00			0,00		0,00	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00							
Technische voorzieningen berekend als som van beste schatting en risicomarge																						
Beste schatting																						
Bruto beste schatting	R0030	10.023.492,14		0,00	1.411.097,49	0,00	0,00	46.935,68	0,00	11.481.525,31	0,00	-110.453,43	1.628.627,42	0,00	1.518.173,98							
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	R0080	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.131,20	0,00	16.131,20							
Beste schatting minus bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald - totaal	R0090	10.023.492,14		0,00	1.411.097,49	0,00	0,00	46.935,68	0,00	11.481.525,31	0,00	-110.453,43	1.612.496,21	0,00	1.502.042,78							
Risicomarge	R0100	195.933,66	4.212,88			0,00		677,31	0,16	200.824,01			26.712,46	0,00	37.244,82							
Bedrag van de overgangsmaatregel voor technische voorzieningen		0																				
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0110	0,00	0,00			0,00	0	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00							
Beste schatting	R0120	0,00		0,00	0,00			0,00	0,00	0,00			0,00	0,00	0,00							
Risicomarge	R0130	0,00	0,00			0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00							
Technische voorzieningen - Totaal	R0200	10.219.425,80	1.415.310,37			0,00		47.612,99	0,16	11.682.349,31	99.921,07		1.655.339,87	0,00	1.555.418,80							

7.5. Technische voorzieningen - schadeverzekering

		Directe verzekering en geaccepteerde proportionele herverzekeringen								Directe verzekering en geaccepteerde proportionele herverzekeringen			Geaccepteerde niet-proportionele herverzekeringen				Totaal schadeverzekeringverplichtingen	
		Ziektekostenverzekeringen	Inkomensbescherming sverzekeringen	Verzekeringen tegen arbeidsongevalen	Aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen	Overige motorrijtuigenverzekeringen	Verzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en andere transportmiddelen	Verzekeringen tegen brand en andere schade aan goederen	Algemene aansprakelijkheidsverzekeringen	Krediet- en borgtochtverzekeringen	Rechtsbijstandverzekeringen	Assistance	Diverse geldelijke verliezen	Niet-proportionale ziekteverzekering	Niet-proportionale ongevallenherverzekeringen	Niet-proportionale herverzekering voor schepen, luchtvaartuigen en andere transportmiddelen	Niet-proportionale schadeherverzekering	
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling in verband met de technische voorzieningen als geheel berekend	R0050	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Technische voorzieningen berekend als som van beste schatting en risicomarge																		
Beste schatting																		
Premievoorzieningen	R0060	19.492,05	-1.862,82	47.272,81	49.529,58	5.588,43	48,46	33.647,68	8.146,03	0,00	11.358,56	13.563,36	51.311,28	0,00	0,00	0,00	0,00	238.095,41
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	R0140	-260,73	-93,27	1.350,82	-604,62	-556,84	0,00	7.772,79	-4.918,41	0,00	0,70	-8,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-12.863,26
Netto beste schatting van premievoorzieningen	R0150	19.752,78	-1.769,55	45.921,99	50.134,20	6.145,27	48,46	41.420,47	13.064,44	0,00	11.357,86	13.571,48	51.311,28	0,00	0,00	0,00	0,00	250.958,67
Voorzieningen voor schadegevallen																		
Bruto	R0160	56.092,51	93.268,33	189.699,55	789.522,53	11.992,28	140,47	108.647,91	665.559,19	0,00	73.636,91	3.114,62	16.077,66	5.746,06	13.050,62	5,00	1.837,51	2.028.391,14

Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	R02 40	410,87	739,31	1.125,64	21.258,94	475,25	0,00	6.404,76	92.801,52	0,00	2,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	123.218,97
Netto beste schatting voor te betalen schaden	R02 50	55.681,65	92.529,02	188.573,91	768.263,58	11.517,03	140,47	102.243,15	572.757,67	0,00	73.634,24	3.114,62	16.077,66	5.746,06	13.050,62	5,00	1.837,51	1.905.172,17
Totaal beste schatting - bruto	R02 60	75.584,56	91.405,51	236.972,36	839.052,10	17.580,70	188,93	142.295,59	673.705,22	0,00	84.995,47	16.677,98	67.388,94	5.746,06	13.050,62	5,00	1.837,51	2.266.486,55
Totaal beste schatting - netto	R02 70	75.434,42	90.759,47	234.495,89	818.397,78	17.662,30	188,93	143.663,62	585.822,11	0,00	84.992,09	16.686,10	67.388,94	5.746,06	13.050,62	5,00	1.837,51	2.156.130,84
Risicomarge	R02 80	9.279,74	11.749,64	38.447,60	62.365,15	14.711,18	1.116,81	32.223,73	51.796,49	122,81	5.218,02	2.760,64	3.670,96	671,32	1.797,27	0,67	307,32	236.239,36
Bedrag van de overgangmaatregel voor technische voorzieningen																		
Technische voorzieningen als geheel berekend	R02 90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Beste schatting	R03 00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Risicomarge	R03 10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Technische voorzieningen - Totaal																		
Technische voorzieningen - Totaal	R03 20	84.864,30	103.155,15	275.419,96	901.417,25	32.291,88	1.305,74	174.519,32	725.501,71	122,81	90.213,49	19.438,62	71.059,90	6.417,37	14.847,89	5,67	2.144,83	2.502.725,91
Bedragen die op herverzekeringsovereenkomsten/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling - totaal	R03 30	150,14	646,04	2.476,47	20.654,32	-81,59	0,00	1.368,03	87.883,11	0,00	3,37	-8,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	110.355,71
Technische voorzieningen minus bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald - totaal	R03 40	84.714,16	102.509,11	272.943,49	880.762,93	32.373,48	1.305,74	175.887,35	637.618,60	122,81	90.210,12	19.446,74	71.059,90	6.417,37	14.847,89	5,67	2.144,83	2.392.370,21

7.6. Schaden uit hoofde van schadeverzekering

Totaal Activiteiten Schadeverzekering

Ongevalsjaar/verzekeringsjaar

Z0010	AY
-------	----

Bruto uitgekeerde schaden (niet-cumulatief)(absolute waarde)

Jaar	Ontwikkeling gedurende het jaar											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 en +	
Voorgaand	R0100											14.612,56
N-9	R0160	381.083,36	197.970,04	39.857,89	24.358,65	12.682,44	10.540,64	7.679,97	6.996,39	4.153,91	3.243,72	
N-8	R0170	361.117,72	167.909,84	33.857,71	18.501,09	12.022,74	8.016,07	5.129,26	7.307,19	4.425,65		
N-7	R0180	365.208,57	167.153,86	31.909,03	13.846,19	14.795,89	8.966,04	8.718,83	6.601,30			
N-6	R0190	370.397,18	163.078,62	32.594,12	20.283,96	14.245,62	9.150,70	7.631,06				
N-5	R0200	393.330,67	169.534,31	33.330,88	19.431,21	12.549,46	9.422,72					
N-4	R0210	382.606,54	166.022,34	32.499,83	18.376,55	12.817,63						
N-3	R0220	394.734,72	176.248,83	35.817,92	20.024,77							
N-2	R0230	376.970,14	194.027,81	39.612,34								
N-1	R0240	397.660,23	206.191,34									
N	R0250	401.400,43										

In lopend jaar		Som
	C0170	C0180
R0100	14.612,56	5.071.703
R0160	3.243,72	688.567
R0170	4.425,65	618.287
R0180	6.601,30	617.200
R0190	7.631,06	617.381
R0200	9.422,72	637.599
R0210	12.817,63	612.323
R0220	20.024,77	626.826
R0230	39.612,34	610.610
R0240	206.191,34	603.852
R0250	401.400,43	401.400
Totaal	725.983,52	11.105.749

Bruto niet-gedisconteerde beste schatting van voorzieningen voor te betalen schaden (absolute waarde)

		Ontwikkeling gedurende het jaar										Einde jaar (gedisconteerde data)			
Jaar		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 en +			
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300		C0360	
	R0100												276.097,46	R0100	276.161,63
	R0160	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75.177,12	59.201,35	55.526,03	53.379,98		R0160	53.298,63	
	R0170	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70.674,85	62.849,16	66.400,04	56.698,44			R0170	56.603,13	
	R0180	0,00	0,00	0,00	0,00	72.861,27	65.208,20	59.526,39	53.160,76				R0180	52.916,36	
	R0190	0,00	0,00	0,00	89.470,15	76.130,63	79.371,40	69.407,83					R0190	69.086,02	
	R0200	0,00	0,00	107.180,64	85.446,50	73.767,33	60.047,35						R0200	59.616,74	
	R0210	0,00	137.018,92	103.955,52	88.522,80	75.640,63							R0210	75.135,72	
	R0220	349.320,82	163.857,13	135.044,08	106.091,24								R0220	105.607,98	
	R0230	327.036,24	149.876,67	114.135,26									R0230	113.271,81	
	R0240	375.493,28	160.581,01										R0240	159.694,18	
	R0250	335.678,66											R0250	334.868,29	
	Totaal												R0260	1.356.260,51	

7.7. Effect van de langetermijngarantiemaatregelen en overgangsmatregelen

		Bedrag met langetermijngarantiemaatregelen en overgangsmatregelen	Effect van overgangsmatregel voor de technische voorzieningen	Effect van overgangsmatregel voor de rentevoet	Effect van een volatiliteitsaanpassing gelijk aan nul	Effect van een machtigingopslag gelijk aan nul
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Technische voorzieningen	R0010	15.740.494	0	0	84.955	0
Kernvermogen	R0020	2.677.908	0	0	-63.523	0
In aanmerking komend eigen vermogen voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0050	2.671.238	0	0	-81.774	0
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0090	1.399.338	0	0	5.847	0
In aanmerking komend eigen vermogen voor het minimumkapitaalvereiste	R0100	2.097.509	0	0	-84.171	0
Minimumkapitaalvereiste	R0110	629.702	0	0	2.631	0

7.8. Eigen vermogen

Kernvermogen

		Totaal	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Kernvermogen vóór aftrek voor deelnemingen in andere financiële sectoren, zoals voorzien in artikel 68 van Gedelegeerde Verordening 2015/35						
Gewoon aandelenkapitaal (inclusief eigen aandelen)	R0010	1.000.000,00	1.000.000,00		0,00	
Agio verbonden aan gewoon aandelenkapitaal	R0030	0,00	0,00		0,00	
Beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogenbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen	R0040	0,00	0,00		0,00	
Achtergestelde rekeningen van leden van onderlinge waarborgmaatschappijen	R0050	0,00		0,00	0,00	0,00
Surplusfondsen	R0070	6.378,65	6.378,65			
Preferente aandelen	R0090	0,00		0,00	0,00	0,00
Agio verbonden aan preferente aandelen	R0110	0,00		0,00	0,00	0,00
Reconciliatiereserve	R0130	950.281,70	950.281,70			
Achtergestelde verplichtingen	R0140	514.578,29		14.908,50	499.669,78	0,00
Een bedrag gelijk aan de waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	R0160	206.669,56				206.669,56
Overige door de toezichhoudende autoriteit als kernvermogen goedgekeurde eigenvermogensbestanddelen die hierboven niet worden vermeld	R0180	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II						
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II	R0220	0,00				
Aftrekkingen						
Aftrekkingen voor deelnemingen in financiële en kredietinstellingen	R0230	0,00	0,00	0,00	0,00	
Totaal kernvermogen na aftrekkingen	R0290	2.677.908,19	1.956.660,35	14.908,50	499.669,78	206.669,56

In aanmerking komend eigen vermogen

		Totaal	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Aanvullend eigen vermogen						
Niet-gestort en niet-opgevraagd gewoon aandelenkapitaal, op verzoek opvraagbaar	R0300					
Niet-gestort en niet-opgevraagd beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogenbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlingen verzekeringsmaatschappijen	R0310					
Niet-gestorte en niet-opgevraagde preferente aandelen, op verzoek opvraagbaar	R0320					
Een juridisch bindende verplichting om op verzoek in te schrijven op en te betalen voor achtergestelde verplichtingen	R0330					
Kredietbrieven en garanties zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	R0340					
Kredietbrieven en garanties anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	R0350					
Suppletiebijdragen van de leden zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	R0360					
Suppletiebijdragen van de leden anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	R0370					
Overig aanvullend vermogen	R0390					
Totaal aanvullend vermogen	R0400					
Beschikbaar en in aanmerking komend eigen vermogen						
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0500	2.677.908,19	1.956.660,35	14.908,50	499.669,78	206.669,56
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor de minimumkapitaalvereiste	R0510	2.471.238,63	1.956.660,35	14.908,50	499.669,78	
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0540	2.671.237,69	1.956.660,35	14.908,50	499.669,78	199.999,05
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor de minimumkapitaalvereiste	R0550	2.097.509,24	1.956.660,35	14.908,50	125.940,39	
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0580	1.399.337,68				
Minimumkapitaalvereiste	R0600	629.701,95				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0620	190,89%				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en de minimumkapitaalvereiste	R0640	330,10%				

Reconciliatiereserve

		C0060
Reconciliatiereserve		
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	R0700	2.163.330
Eigen aandelen (rechtstreeks of middellijk gehouden)	R0710	-
Te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten	R0720	-
Overige kernvermogenbestanddelen	R0730	1.213.048
Correctie voor beperkte eigenvermogensbestanddelen ten aanzien van matchingopslagportefeuilles en afgezonderde fondsen	R0740	-
Reconciliatiereserve	R0760	950.282
Verwachte winst		
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) - levensverzekeringsbedrijf	R0770	21.671
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) - schadeverzekeringsbedrijf	R0780	165.286
Totaal in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP)	R0790	186.958

7.9. Standaardformule voor de solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen

Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste

N.B. Ethias nv maakt, in het kader van de standaardformule, nog geen gebruik van parameters eigen aan de onderneming.

		Bruto solvabiliteitskapitaalvereiste	PPE	Vereenvoudigingen
		C0110	C0090	C0100
Marktrisico	R0010	840.678,88		Simplifications not used
Wanbetalingsrisico van de tegenpartij	R0020	91.334,96		
Verzekeringstechnisch risico Leven	R0030	199.224,85	N/A	Simplifications not used
Verzekeringstechnisch risico ziekteverzekering	R0040	316.419,19	N/A	Simplifications not used
Verzekeringstechnisch risico Niet Leven	R0050	537.093,97	N/A	Simplifications not used
Diversificatie	R0060	-670.070,70		
Risico immateriële activa	R0070	0,00		
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste	R0100	1.314.681,15		

Berekening van de solvabiliteitskapitaalvereiste

		C0100
Operationeel risico	R0130	121.457,52
Verliescompensatievermogen van technische voorzieningen	R0140	-36.800,99
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen	R0150	0,00
Kapitaalvereiste voor werkzaamheden verricht in overeenstemming met artikel 4 van Richtlijn 2003/41/EG	R0160	0,00
Solvabiliteitskapitaalvereiste exclusief kapitaalopslagfactoren	R0200	1.399.337,68
Reeds vastgestelde kapitaalopslagfactoren	R0210	0,00
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0220	1.399.337,68
Overige informatie over solvabiliteitskapitaalvereiste		
Kapitaalvereiste voor ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd	R0400	0,00
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor resterend deel	R0410	0,00
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor afgezonderde fondsen	R0420	0,00
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor matchingopslagportefeuilles	R0430	0,00
Diversificatie-effecten als gevolg van RFF nSCR-aggregatie ten behoeve van artikel 304	R0440	0,00

7.10. Minimumkapitaalvereiste - Zowel levens- als schadeverzekeringsactiviteiten

Lineaire-formulecomponent voor schadeverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen

	R0010	Schadeverzekeringsactiviteiten	Levensverzekeringsactiviteiten
		MCR _(NL,NL) RESULTAAT	MCR _(NL,NL) RESULTAAT
		C0010	C0020
Lineaire-formulecomponent voor schadeverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen		323.916,43	0,00

		Schadeverzekeringsactiviteiten		Levensverzekeringsactiviteiten	
		Netto (exclusief herverzekering / SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Geboekte premies in de afgelopen 12 maanden, zonder (herverzekering)	Netto (exclusief herverzekering / SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Geboekte premies in de afgelopen 12 maanden, zonder (herverzekering)
		C0030	C0040	C0050	C0060
Ziekteverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0020	75.434,42	163.814,38		
Inkomensbeschermingsverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0030	90.759,47	60.079,21		
Verzekeringen tegen arbeidsongevallen en proportionele herverzekeringen	R0040	234.495,89	265.935,28		
Aansprakelijkheidsverzekeringen motorrijtuigen en proportionele herverzekeringen	R0050	818.397,78	268.257,16		
Overige motorrijtuigenverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0060	17.662,30	193.227,02		
Verzekeringen en proportionele herverzekeringen voor schepen, luchtvaartuigen en andere transportmiddelen	R0070	188,93	317,56		
Verzekeringen tegen brand en andere schade aan goederen en proportionele herverzekeringen	R0080	143.663,62	217.728,46		
Algemene aansprakelijkheidsverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0090	585.822,11	100.955,17		
Krediet- en borgtochtverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0100	0,00	101,57		
Rechtsbijstandverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0110	84.992,09	39.431,72		
Hulpverleningsverzekeringen en proportionele herverzekeringen	R0120	16.686,10	42.039,84		
Verzekeringen tegen diverse geldelijke verliezen en proportionele herverzekeringen	R0130	67.388,94	9.075,67		
Niet-proportionele ziekteherverzekering	R0140	5.746,06	18,70		
Niet-proportionele ongevalherverzekeringen	R0150	13.050,62	826,03		
Niet-proportionele herverzekering voor schepen, luchtvaartuigen en andere transportmiddelen	R0160	5,00	0,00		
Niet-proportionele schadeherverzekering	R0170	1.837,51	440,47		

Lineaire-formulecomponent voor levensverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen

		Schadeverzekeringsactiviteiten	Levensverzekeringsactiviteiten
		MCR _(L,N) RESULTAAT	MCR _(L,U) RESULTAAT
		C0070	C0080
Lineaire-formulecomponent voor levensverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen	R0200	32.528,55	376.121,66

		Schadeverzekeringsactiviteiten		Levensverzekeringsactiviteiten	
		Netto (exclusief herverzekering / SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Netto (exclusief herverzekering / SPV) totaal risicobedrag	Netto (exclusief herverzekering / SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Netto (exclusief herverzekering / SPV) totaal risicobedrag
		C0090	C0100	C0110	C0120
Verplichtingen met winstdeling - gegarandeerde uitkeringen	R0210	0,00		9.881.409,52	
Verplichtingen met winstdeling - toekomstige discretionaire uitkeringen	R0220	0,00		142.082,62	
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verplichtingen	R0230	0,00		1.411.097,49	
Overige levens- en schadeverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	R0240	1.548.978,45		0,00	
Totaal risicobedrag voor alle levensverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	R0250		0,00		11.457.321,27

Berekening van het algehele minimumkapitaalvereiste

		C0130
Lineaire minimumkapitaalvereiste	R0300	732.566,64
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0310	1.399.337,68
Bovengrens minimumkapitaalvereiste	R0320	629.701,95
Ondergrens minimumkapitaalvereiste	R0330	349.834,42
Gecombineerd minimumkapitaalvereiste	R0340	629.701,95
Absolute ondergrens van het minimumkapitaalvereiste	R0350	7.400,00
		C0130
Minimumkapitaalvereiste	R0400	629.701,95

Berekening van het theoretische minimumkapitaalvereiste met betrekking tot het schade- en levensverzekeringsbedrijf

Berekening van het theoretische minimumkapitaalvereiste met betrekking tot het schade- en levensverzekeringsbedrijf

		Schadeverzekeringsactiviteiten	Levensverzekeringsactiviteiten
		C0140	C0150
Theoretisch lineair minimumkapitaalvereiste	R0500	356.444,98	376.121,66
Theoretisch solvabiliteitskapitaalvereiste exclusief kapitaalopslagfactor (jaarlijkse of meest recente berekening)	R0510	680.875,79	718.461,89
Bovengrens theoretisch minimumkapitaalvereiste	R0520	306.394,11	323.307,85
Ondergrens theoretisch minimumkapitaalvereiste	R0530	170.218,95	179.615,47
Theoretisch gecombineerd minimumkapitaalvereiste	R0540	306.394,11	323.307,85
Absolute ondergrens van het theoretisch minimumkapitaalvereiste	R0550	3.700,00	3.700,00
Theoretisch minimumkapitaalvereiste	R0560	306.394,11	323.307,85